

بسم الله الرحمن الرحيم

لومړۍ باب- جزائي دعوی

لومړۍ فصل

## هغه کسان چه د جزائي دعوی سورولو صلاحیت لري

### د غوښتنې په موجب د دعوی سورولو موارد

لومړۍ ماده: د جزائي دعوي سورولو او تعقیبولو صلاحیت یواځي څارنوالي لري، بل څوک نه شي کولای چه هغه سوره یا تعقیب کړي، مگر د هغو حالاتو نه پرته چه قانون ښودلي وي.

د جزائي دعويې پریښودنه او ځنډونه یې د هغو حالاتو نه چه قانون ښودلي وي جواز نلري.

دوهمه ماده: لوي څارنوال پخپله یا د څارنوالي د غړي په لاس جزائي دعوي سوروي او د قانون د احکامو مطابق یې تعقیبوي .

درېمه ماده: که چېرې جزائي د عوي د یو جرم د ارتکاب له کبله د خارجي دولتونو د مشرانو یا د افغانستان د دولت په وړاندې د هغو د سیاسي نمایندگانو خلاف را ولاړه شوی وي نو د هغې سورونه د عدليي وزیر د لیکلي غوښتنې نه پرته جواز نلري.

څلورمه ماده: د شوري، محکمو، حکومت، اردو، او د دولت د ادارو د سپکاوي د جرمونو په باب تحقیق او د جزائي دعوي سورول او هر قسم تکل کول د دغو موسسو او ادارو د واکمنو مقاماتو د لیکلي غوښتنې نه پرته جواز نه لري.

پنځمه ماده: په پورتنۍ ماده کېني راغلي غوښتنوال د حکم د صادریدلو نه لومړۍ په هره موخه کېني چه وغواړي دعوي ترك کولای شي. جزائي دعوی په ترك ساقطیږي. دعوي که د یو نفر تورن په باب هم ترك کړی شي دا د نورو ترونو په باب هم ترك گڼل کیږي.

Ketabton.com

## دوهم فصل

د سترې محکمې یا جناياتو د محکمې په امر د جزائي دعوي

سررونو

شپږمه ماده: که چېرې د جناياتو محکمه په هغه دعوي باندې د غور کولو په وخت کښې چه د هغې په وړاندې دائره ده تشخيص وکړي چه په يوشمير تورنو کسانو باندې دعوي نه ده سوره شوي يا په دعوي کښې داسي پيښې شته دي چه توريي په چا پورې نه دي تړل شوي يا داسي جنايت او جنحه وجود لري چه په تورنو کسانو باندې د پورې شوي تور سره تړون لري محکمه کولای شي چه په دغسې کسانو باندې يا د دغسې پيښو او جرمونو له کبله دعوي سوره کړي. او محکمه کولای شي چه ددغسې جرمونو او تازه پيښو په تحقيق لاس پورې کړي او د خپلو غږوله منځه يوتن د تحقيق په اجرا کولو مکلف کړي.

په دي صورت کښې په تحقيق باندې د موظف شوي شخص په باب د تحقيق د قاضي ټول احکام تطبيق کيږي، بيا د جناياتو محکمه د دې قانون د احکامو مطابق د موضوع د پريکړون اقدام کوي.

اوومه ماده: ستره محکمه کولای شي په هغه اعتراض باندې د غور کولو په وخت کښې چه ديوې لاندیني محکمې د فيصلې خلاف ورته په دوهم ځل وړاندې شوي وي د جزائي دعوي د سرولو په باب د پورتنۍ مادي مطابق اقدام وکړي.

اتمه ماده ; که چېرې په ستره محکمه يا د جناياتو په محکمه کښې په يوه موضوع باندې د غور کولو په وخت کښې داسي جرم پيښ شي

چه د دعوي په جريان، د محكمې په اوامرو يا حيثيت او احترام كښي خلل واچوي يا د محكمې په قضاوت يا د شاهدانو په شهادتي تاثير وكړي دغه محكمې كولای شي چه د دې قانون د شپږمې مادې په حكم برابر د جزايي دعوي د سورولو اقدام وكړي.

#### دریم فصل

د حق العبد مدعي له خوا د دعوي سورونه او تعقيب

نهمه ماده: د حق العبد مدعي كولای شي چه د قباحتونو او جنحو په باب پخپله د تورن خلاف د دې قانون د ۲۰۹ - ۲۱۰ - ۲۱۱ مادو د احكامو له مراعات سره سره دعوي سوره كړي مگر هله نه چه: اول: د دعوي په عدم سمع باندې غوټ پريكړي حكم صادر شوی وي.

دوهم: دعوي د دولت د يو مامور، يا مستخدم او يا د قضائي ضبط د يو مامور خلاف وي او د داسي جرم نه راولاړه شوی وي چه وظيفي د په ځاي كولو په وخت يائي د وظيفي په سبب دده له خوا ارتكاب شوی وي.

#### خلورم فصل

د جزائي دعوي سقوط

لسمه ماده: جزائي دعوي د تورن په مرگ ساقطېږي، كه چېرې تورن په دعوي باندې دغور په دوران كښي مړوي، دامرينه دهغو شيانو د مصادره كولو د حكم نه مانع كيږي چه جوړول، په كارول، ساتل، پلورل او د خرڅلاو بازار ته ويستل ئي په خپل جرم گانه شي.

يوولسمه ماده: كه چېرې جزائي دعوي په جنائي موادو كښي دپېښي له نيتې نه ترلسو كلونو، د جنحي په موادو كښي دپېښي له نيتې نه تر درو

کلونو او د قباحه په موادو کېنې د پېښې له نیتې نه تر یو کال پورې تعقیب نه کړی شي ساقطېږي، مګر هله نه چه قانون ئې په عکس تصریح کړي وي.

دولسمه ماده: د هغو مواردو نه پرته چه قانون په صراحت حکم کړي وي هیڅ سبب د هغې مودې په امتداد کېنې خلل نه شي پریوړستلي چه د جزائي دعوي د سقوط د پاره ټاکل شوي ده.

د یار لسمه ماده: د جزائي دعوي د سقوط موده د تحقیق، پوښتیدلو، محاکمې او دلیلونو په ټولونه قطع کېږي خوپه دي شرط چه دغه اجراءات د تورن په مخکېنې شوي یاوړ ته په رسمي صورت ابلاغ شوي وي، دغه موده د قطع کیدوله ورځې څخه سمدستي بیا شروع کېږي.

که چېرې د دعوي د سقوط د مودې جریان ځوواړي قطع شوي وي نو بیا د کیدو روستي ورځې له نیتې څخه شروع کېږي. څوار لسمه ماده: د تورنو د تعدد په صورت کېنې دیو په باب د دعوي د سقوط د مودې قطع کیدنه د نورو په باب هم حسابېږي که څه هم د دعوي د سقوط د مودې د قطع کیدو اجراءات د دوي خلاف نه وي شوي.

## دوهم باب

د دلايلو ټولونه او د دعوي سورونه

### لمړي فصل

د قضايي ضبط مامورين او د هغوي ذمه واری

پنځلسمه ماده: د قضائي ضبط مامورين د خپلو صلاحیتونو په ونډونو کېنې دا کسان دي:

۱: د څارنوالي غړي.

۲: د پولیسو ضابطان.

د عدليي وزير د مربوط آمر په موافقه يوشمير مامورينو ته د هغو جرائمو په باب چه ددوي د ماموريت په ونډ كښي واقع كيږي او ددوي په وظيفه پورې تړون لري د قضائي ضبط د مامورينو حيثيت وركولي شي.

شپاړسمه ماده: د قضائي ضبط مامورين په دي وظيفه پورې د تړلو چارو د اجراء كولو په باب دلوي څارنوال د امرونو تابع دي. څارنوال كولي شي يو واكمن مقام د دې وظيفي په اجرا كښي د هغه پل غلطۍ او بې پروايۍ په موضوع باندې د غور كولو دپاره موظف كړي چه د قضائي ضبط ديو مامور له خوا واقع كيږي. همدغه شان دي ددغه مامور خلاف د تاديبي دعوي د سورولو غوښتنه كولي شي. دا ټول اجراءات د جزايي دعوي دسورولو مخه نه نيسي.

اوولسمه ماده: د قضائي ضبط مامورين د جرمونو او د هغو د مرتكبينو د موندلو او دهغو دليلونه د راټولوپه باب چه د جرم د تحقيق او د جزايي دعوي د سورولو د پاره لازم دي اقدام كوي.

اتلسمه ماده: د قضائي ضبط مامورين مكلف دي چه جزائي اطلاعيې او په جرمونو پورې مربوطي استغاثي واخلي او ډيرې ژرني څارنوال ته وليږي. دغه شان د قضائي ضبط مامورين او د هغونه لاندې كسان مكلف دي چه ټول ضروري توضيحات لاس ته راولي او هغه كتني وكړي چه دوي ته په اطلاعاتو كښي د رسيدلو يا د هغو پيښو د تحقيق په كار كښي چه دوي ته په اطلاعاتو كښي د رسيدلو يا د هغو پيښو د تحقيق په كار كښي چه دوي ته ابلاغېږي آسانتيا راولي.

دوي په دې هم مكلف دي چه د جرمونو د نښو نښانو د ساتلو د پاره لازم ترتيبات ونيسي.

نولسمه ماده: د قضائي ضبط مامورين د دلايلو د راغونډولو په دوران كښي اختيار لري چه د جزايي پيښو او د هغو مرتكبينو په باب د

معلوماتو د خاوندانو بيانو نه واوري او د هغو په باب له تورنو  
کسانو څخه پوښتني وکړي.

دغه شان د قضائي ضبط مامورين کولي شي چه د طبيبانو او  
نور پوهانو څخه کوم وغواړي او د هغوي رائي په ژبه يابه قلم  
حاصلې کړي.

שלلمه ماده: د قضايي ضبط مامورين مکلف دي چه خپل اجراءات دوخت او ځاي  
د بنودلو سره وليکي، امضائي کړي او د تحقيق په محضر کښي  
ئي ثبت کړي، دغه شان ضروري ده چه په محضر کښي پوهان او  
هغه شاهدان چه شهادت ئي ويلي دي امضا و کړي.  
دا محضرونه، ټولې پاڼي او ضبط شوي شيونه څارنوال ته لېږل  
کيږي.

يويشتمه ماده: د قضائي ضبط مامورين کولي شي چه د وظيفي د اجراء په  
حالت کښي مستقيماً د امنيه قوي نه کومک و غواړي او د امنيه  
قوي واکدران مکلف دي چه دغه غوښتنه په ځاي کړي.  
دوه ويشتمه ماده: هر څوک چه د يوداسي جرم په کيدو خبر شي چه څارنوال د  
هغه په اثر بي له درخواسته د جزائي دعوي د سورولو حق لري  
سمدستي څارنوال يا د پوليسو ترټولو نږدي اداري ته خبر  
ورکولي شي.

درويشتمه ماده: هر څوک چه د يو جرم په اثر د تاوان د جيري دعوي لري په هغه  
عريضه کښي چه د قضائي ضبط يو مامورته ئي وړاندې کوي  
خپل ځان د حق العبد د مدعي په حيث معرفي کولي شي.  
خليرويشتمه ماده: که چېرې عارض په خپله عريضه کښي د حق العبد دعوي  
نه وي کړي نو عريضه يوه جزائي اطلاع گڼل کيږي، څو پورې چه  
مدعي په عريضه کښي يا د عريضي له وړاندې کولونه وروسته  
په يوه بله بانه کښي يا په يو شان له شانونو د تاوان د جبیره  
کولو غوښتنه نه وي څرگنده کړي د حق العبد مودي نه گڼل  
کيږي.

## دوهم فصل

### مشهود جرم

پنځو يشتمه ماده: جرم د ارتکاب په حالت کښي يا له هغه نه لږ وروسته مشهود بلل کيږي.

جرم په دي مواردو کښي مشهود گڼل کيږي:

الف: په هغه صورت کښي چه مرتکب سمدستي د جرم له پيښدو وروسته د مجني عليه يا د خلکو له خوا تعقيب شي.

ب: په هغه صورت کښي چه د تورن څخه وسله يا داسي څيزونه او نښي نښانې لاس ته راوستلي شي چه دده له خوا د جرم په ارتکاب يا به جرم کښي د ده په گډون دلالت وکړي.

شپږويشتمه ماده: د دي د پاره چه د قضائي ضبط مامور له هغه صلاحيت څخه چه قانون د مشهود جرم د تحقيق په باب ده ته ورکړي دي استفاده وکړاي شي دا ضروري ده چه ده به جرم په پورتي ماده کښي د ذکر شويو حالتونو له جملې څخه په يوه حالت کښي پخپله ليدلي وي .

اووه ويشتمه ماده: که چېرې مشهود جرم جنايت يا جنحه وي نو د قضايي ضبط مامور مکلف دي چه پخپله د پيښي ځاي ته لاړشي او دپيښي نښې نښانې وگوري اووئي ساتي، د اشخاصو او ځايو نو وضع او هر هغه څه چه د حقيقت په موندلو کښي تاثير لري تثبيت کړي او د هغو خلکو خبري چه د پيښي يا د پيښي د مرتکب په باب د توضيحاتو اخستلو تصور کيدي شي واوري، د قضائي ضبط مامور مکلف دي چه د پيښي ځاي ته د خپل تگ خبر ډير ژر څارنوال ته ورکړي.

اته ويشتمه ماده: په مشهودو جرمونو كښي د قضائي ضبط مامور دا كوالي شي چه د رسيدو سره سم د پېښي په ځاي كښي حاضر كسان د رپوټ ليكلو تر تماميدو پورې له دغه ځايه څخه د تللو نه منع كړي او داهم كولي شي چه د كومو خلكو نه د پېښي په باب د توضيحاتو اخستل ممكن وي هغوي سمدستي راوغواړي .

نه ويشتمه ماده: كه چېرې د حاضر كسانو له جملې څخه يوكس د قضائي ضبط د مامور له داسي امر څخه چه دپورتنۍ مادي مطابق صادر شوى وي غاړه وغړوي او يا د پېښي ځاي ته دراتلو نه ځان څنگ كړي دا خبره په رپوټ كښي ليكله كيږي او څنگوال (متخلف) د بند په يوه داسي جزا چه موده به ئي له يوي هفتي زياته نه وي او په نقدي جريمي چه اندازه به ئي له سلو افغانيو زياته نه وي او يا د دغو دواړو و له جملې څخه په يوه جزا محكوميږي. دا حكم د ابتدائيه محكمې له خوا د قضائي ضبط د مامور د ليكلي رپوټ له مخه صادرېږي.

### دريم فصل

#### د تورن نيونه

ديرشمه ماده: كه چېرې د قضائي ضبط له مامور سره د حاضر تورن د تور په باب كافي دليلونه موجود وي نو په دي لاندنيو مواردو كښي د ده د نيولو امر صادرولي شي:

الف: په جناياتو كښي.

ب: په مشهود و جنحو كښي.

ج: په هغه جنحه كښي چه جزائي له يوي هفتي حبس څخه زياته وي.

يو ديرشمه ماده: كه چېرې تورن په پورتنو حالاتو كښي حاضر نه وي د قضائي ضبط مامور كولي شي چه د ده د نيولو امر صادر او د خبره په رپوټ كښي وليكي.



دغسي امر د شپږو مياشتو له مودې تيريدو وروسته نه چلېږي،  
مگر هله چلېږي چه د قضائي ضبط مامورئي د يوي بلې مودي  
د پاره اوږده کړي.

د نيولو او رواستلو امر د امنيه افرادو په لاس عملي کيږي.  
دوه ديرشمه ماده: د قضائي ضبط مامور مکلف دي چه ډير ژر د نيول شوی  
تورن بيان واوروي، که چېرې تورن د خپلي بيگناهي سببونه ونه  
بنودلي شي نو دي په خليرويشتو ساعتونو کښي مربوطي  
څارنوالي ته ليزل کيږي، څارنوالي مکلفه ده چه په اتو  
خلويښتو ساعتونو کښي دي وگړوي، بيا وروسته د حالت د څر  
نگوالي له مخه يا دي خوشي کوي او يائي د توقيف د پاره د  
مربوطې ابتدائيه محکمې نه د اجازي اخستلو اقدام کوي.  
دري دير شمه ماده: هر څوک دا کولي شي چه يو څوک د جنايت يا جنحي په  
ارتکاب باندې د ليدلو په صورت کښي بې له دي چه دده د  
نيولو امر حاصل کړي د امنيه قوې تر ټولو نږدې اداري ته  
وسپاري.

څلوردير شمه ماده: امنيه افراد په مشهودو جرمونو کښي کولي شي چه تورن  
راولي او تر ټولو نږدي د قضائي ضبط مامورته ئي وسپاري دغه  
ډول دا صلاحيت له دغه حالت څخه پرته هم لري خو دا په دي  
شرط چه جرم جنايت يا جنحه وي او د تورن د شخصيت پيژندنه  
ممکنه نه شي.

پنځه ديرشمه ماده: د بنيادم نيونه جواز نه لري مگر د هغه مقام په امر چه  
قانون ورته صلاحيت ورکړي وي د تورن توقيف د مربوطي  
ابتدائيه محکمې د قاضي په امر کيږي.

## څلورم فصل

د اشخاصو تلاشي اخستنه، کورته ننوتل او پلټنه ئي، د شپونو ضبط

شپېر دیر شمه ماده: په هغو حالاتو کېنې چې د تورن نیول جواز لري د قضائي ضبط مامور دا کولي شي چې د تورن نیول جواز لري د قضائي ضبط مامور دا کولي شي چې دې تلاشي کړي.

اووه دیر شمه ماده: که چېرې تورن ښځه وي د هغې تلاشي هم د هغې ښځې په لاس کېږي چې د قضائي ضبط د مامور له خوا ورته وظيفه ورکړشوی وي.

اته دیر شمه ماده: امنیه افراد شخصي کورونو ته د ننوتلو حق نه لري مگر هله چې د کاله هستوګن یا د مربوطې محکمې قاضي ورته اجازه ورکړي او یا دا چې د کاله د داخل له پلوه تري کومک وغوښتي شي، یا اور لګیدلي وي، یا زلزله یا سیلاب او یا د دې امثال پېښ وي.

نه دیر شمه ماده: د قضائي ضبط مامور د مشهور د جرم په حالت کېنې جنایت وي که جنحه د تورن کورته په پورتنۍ ماده کېنې د راغلو شرطونو له مراعاته پرته ننوتلي او هغه لټولي شي او هغه شپونه او پانې چې د قضائي ضبط مامور ته د حقیقت موندلو د پاره د هغو ښو ښاننو له مخې چې پکېنې دي مفید ښکاره شي اخستلي شي.

د مشهور جرم په حالت کېنې د څارنوالي غږي کاله ته د ننوتلو اولټولو نه پس په یوه میاشت کېنې د ننه د دغه اقدام د صحت په باب د ابتدائیه قضاي حکم حاصلوي.

څلوېښتمه ماده: که چېرې د تورن د تفتیش په ضمن کېنې چا خلاف چې په دغه کور کېنې موجود وي ددې خبرې قوي علامې پیداشي چې ده له ځانه سره داسې څه پټ کړي دي چې د حقیقت په موندلو کېنې فایده لري د قضائي ضبط مامور دده د تفتیش اقدام کولي شي.

يوڅلو يښتمه ماده: د کور پلټنه يواځې په هغه جرم پورې د مختصو شينونو د لټولو د پاره جواز لري چه د هغه تحقيق يائي د نښو نښانو او دليلونو د راغونډولو کارجاري وي. که چېرې مفتش د پلټنې په دوران کښې په داسي شينونو پيښ شي چه ساتل ئي جرم گنل کيږي، يا د غه شينونه د يو بل جرم په موندلو کښې تاثير لري د قضائي ضبط مامور د غه شينونه اخستلاي شي.

دوه څلو يښتمه ماده: د کور پلټنه حتي الامکان د تورن يا د هغه د قايم مقام په مخکښې کيږي.

که چېرې د تورن يا د هغه د قائم مقام حضور ممکن نه وي نو دکور پلټنه د دوه تنو شاهدانو په مخکښې کيږي او تر ممکن حده پورې په کار دي چه شاهدان د تورن خپلوان، يا د تورن سره ديوه کاله هستوگن او يا گاونديان وي د دې موضوع جريان په رپوټ کښې ثبتيږي.

دري څلو يښتمه ماده: که چېرې د تورن په کاله کښې مهر شوي يا په بل ترتيب سر ترلي پانې وليدلي شي قضائي مامور هغه نه شي بيرته کولای.

څلور څلو يښتمه ماده: د قضائي ضبط مامور هغه ځايونه چه پکښې د حقيقت د موندلو دپاره فايده مني نښي نښاني يا شينونه وي مهر ولاړ کولي او پري څوکيدارو درولي شي. د قضائي ضبط مامور مکلف دي چه د دې خبري اطلاع سمدستي څارنوال ته ورکړي که چېرې څارنوال دا اقدام لازم وگڼي نو موضوع د مربوطي ابتدائيه محکمي قاضي ته وړاندې کړي، قاضي کولي شي چه په خپل امر باندې له نوي سره غور وکړي.

شپږ څلويښتمه ماده: د قضائي ضبط مامور کولي شي چه وسله، سامان، پاڼي او ټول هغه شيونه چه د جرم په ارتکاب کښې ئي د استعمال احتمال موجود وي او يا د جرم د ارتکاب د نتيجي په حيث موجود شوی وي او يا د جرم د پيښدو هدف شوی وي او همدغه شان ټول هغه شيونه چه د حقيقت په موندلو کښې مرسته کوي واخلي.

دا قسم ټول شيونه د تورن له نظره تيرول کيږي او د هغو په باب ددغه نظريه غوښتنه شي، موضوع په رپوټ کښې ثبتيږي او پري د تورن امضاء اخستله شي. که چېرې تورن د امضاء کولو نه انکار وکړي دا خبره په پاڼو کښې ذکر کيږي.

اووه څلويښتمه ماده: ټول اخستل شوی شيونه او پاڼې په يوه سر ترړلي کڅوړه کښې اچول کيږي او که کيډي شول نو مزي تري چا پيريږي او مهر ولاک کيږي. د مزي د پاسه د مهر دننه داخستنې نيټه او موجه اسبابو د يادونې ليکل کيږي.

اته څلويښتمه ماده: د پورتنۍ مادې مطابق د لگول شوي مهر ولاک ماتول جواز نه لري مگر د تورن يا د هغه د وکیل په حضور يا دعوت او يا د هغه شخص په حضور يا دعوت چه دغه شيونه له هغه څخه لاس ته راوستل شوی وي.

نه څلويښتمه ماده: څوک چه دپلټنې په وسيله د پاڼو له مضمون ياله شيونو څخه خبرشي او هغه بل چاته فاش کړي او يا په يوشان له شانونو تري استفاده وکړي د قانون د احکامو مطابق ورته جزا ورکول کيږي.

پنځوسمه ماده: که چېرې څوک هغو پاڼو ته چه له ده څخه اخستل شوي دي فوري او سملاسي اړتيا ولري نو د هغو يو تصديق شوی نقل د قضائي مامور له خوا ورکول کيږي.

## پنځم فصل

د دلايلو د ټولونوي نه وروسته د څارنوالۍ وظيفي

يوپنځوسمه ماده: که چېرې څارنوالي په يوه موضوع کېنې د دعوي سورونه لږمه ونه گڼي دپاڼو د حفظيدلوامر ورکوي.

څارنوالي چه د پاڼو د حفظ امر ورکړي په دي خبره مجني عليه او د حق العبد مدعي خبروي.

که چېرې مجني عليه يا د حق العبد مدعي مړ وي نو خبر دده په هستوگن ځاي کېنې د ده ورته ووته ورکول کېږي.

دوه پنځوسمه ماده: که چېرې څارنوال د جنحو او قباحتونو په مواردو کېنې د دعوي سورولو د پاره د دليلونو له مخه لار اواره وويني نو تورن مربوطي ابتدائيه محکمې ته په حاضریدلو مکلفي.

څارنوالي کولي شي چه د جنايتونو او جنحو په مواردو کېنې د دې قانون د څلور پنځوسمي مادي او د ورپسې مادو به حکم برابر پخپله د تحقيق په کولو لاس پورې کړي او يا د دي قانون د يوسل و اويايمي مادي په حکم برابر د تحقيق دپاره د يو قاضي د ټاکلو غوښتنه وکړي.

درې پنځوسمه ماده: د هغه جرم نه د راپور ته شوي جزائي دعوي سورونه او تعقيب چه د وظيفي د اجرا په وخت کېنې يا د وظيفي د اجرا په علت ئې د دولت د مامورينو او مستخدمينو له خوا ارتکاب شوي دي يواځي د لوي څارنوال، د هغه د مرستيال او څارنپال له خواکيدي شي

## دریم باب

### د څارنوالي په لاس تحقیق

#### لومړي فصل

د تحقیق اجراء په تحقیق کښې د حق العبد د مدعي او د حق العبد د مسئول  
مداخله

څلور پنځو سمه ماده: څارنوالي ددې قانون د پنځه پنځوسمې مادې نه تر یوسل  
و درې څلوېښتمې مادې پورې احکامو مطابق د جنایاتو او  
جنحو په باب د تحقیق د اجراء اقدام کوي.

پنځه پنځو سمه ماده: که چېرې د څارنوالي یو غړي پخپله د تحقیق په کولو  
بوخت وي کولي شي چه د قضائي ضبط هر مامور د یوې معینې  
وظیفې یا په تحقیق پورې د تورن د استنطاق نه پرته د مربوطو  
وظیفه په اجرا موظف کړي.

څوک چه په دغسې وظیفې مامور یې پخپله معینه وظیفه کښې  
د څارنوالي د غړي صلاحیت لري.

شپږپنځو سمه ماده: کله چه د څارنوالي غړي یو بل شخص د یو سلسله  
تحقیقاتو په اجراء موظفوي مکلف دي چه ټولي هغه مسئلې د  
کومو تحقیق چه لازم دي او هم ټول هغه اجراءات چه دغه شخصي  
نې په کولو مکلف دي څرگند او بیان کړي.

دغه موظف شخص دوخت تیریدو د اندیښنې له کیله کولي شي  
د تورن د تحقیق او استنطاق په باب د هر قسم اجراءاتو کولو ته  
اقدام وکړي خو په دي شرط چه دغه اجراءات دده په وظیفه او د  
حقیقت په موندلو پورې ربط ولري.

او په پنځوسمه ماده: که چېرې د څارنوالي غړي د حالاتو د ضرورت له مخې د  
خپل صلاحیت د کرښې نه بهر اجراءاتو ته اړشي کولي شي چه  
د څارنوالي یو بل داسې غړي چه دغه اجراءات دهغه د  
صلاحیت په کرښې کښې د ننه وي موظف کړي چه پخپله د

هغو د اجراء دپاره اقدام وکړي په دې شرط چه د تحقيق د جريان له مخي د هغو اجراء ضروري وي.  
 اته پنځوسمه ماده: د څارنوالي غړي د تحقيق په ټولو اجراءاتو کښې يوتن کاتب له ځانه سره اخلي او دغه کاتب له ده سره امضاء کوي محضرونه، امرونه او ټولې مربوطې پاڼي د تحريراتو په دفتر کښې قيد يږي.

نه پنځوسمه ماده: د تحقيق ټول اجراءات او حاصلې شوي نتيجې اسرار گڼل کيږي او د څارنوالي غړي، ددوي معاونان لکه کاتبان، اهل خبره او ټول هغه کسان چه د تحقيق د اجراء سره تماس لري يا د کار او وظيفي له مخه تحقيق ته حاضر يږي په دې مکلف دي چه د هغو له فاش کولو نه ځان وساتي پل غلط ته د قانون مطابق جزا ور کول کيږي.

شپيته ماده: چاته چه له يوه جرمه تاوان واوړي د تحقيق په دوران کښې خپله حق العبدې ادعا وړاندې کولي شي. څارنوال زيات نه زيات د ادعاء له وړاندې کولو نه وروسته په پنځو ورځو کښې د ننه د ننه د هغي د منلو په باب خپل تصميم نيسي.

يوشپيته ماده: تورن، مجني عليه، د حق مدعي، د حق العبد مسئول او ددوي وکیلان هر يو داکولي شي چه د تحقيق په ټولو اجراءاتو کښې حاضر شي. څارنوالي که د حقيقت موندلو د پاره مناسب و گڼي ددوي په شا د تحقيق د اجرا کولو اقدام کولي شي، د دې ضرورت له رفع کيدلو نه پس د تحقيق په جريان باندې د دوي خبرول باک نه لري. په هر حال څارنوالي د دې صلاحيت لري چه په مستعجلو حالاتو کښې د تحقيق يو څه اجراءات د خصومو په شا وکړي او خصوم حق لري چه د دغي اجراءاتو د پاڼو د کتلو غوښتنه وکړي خصوم حق لري چه د تحقيق په جريان ښي خپل و کیلان د ځان سره ولري.

دوه شپيتمه ماده: څارنوالي د تحقيق د شروع كيدو ورځي او د تحقيق د اجرا كيدو د ځاي خبر مخكښې له مخكښې خصوصيته وركوي. دري شپيتمه ماده: تورن، مجني عليه، د حق العبد مدعي او د حق العبد مسئول كولي شي چه د تحقيق په جريان پروې د هر قسم مربوطو پاڼو يو يو نقل په خپل لښت وغواړي. مگر هله نه چه تحقيق ددوي په غياب كي د هغه قرار مطابق چه قانوناً صادر شوی وي اجرا شوی وي.

## دوهم فصل

محلي کتنې - د کورنو پلټنه - په جرم پورې د تړلو شيانو ضبط څلور شپيتمه ماده: د څارنوالي غړي په مشهود د جنايت باندې د خبريدو سره سمدستي مکلف دي چه ډير ژر د پيښي ځاي ته لاړ شي. د څارنوالي غړي کولي شي هر ځاي ته چه و غواړي د ځايونو اشخاصو، د جرم د ضروري شکل او د هر شي د وضعي د تشبیت د پاره چه لازم وي لاړ شي.

پنځه شپيتمه ماده: د څارنوالي غړي کولي شي چه د جنايت او جنحي تورن ولټوي او دغه شان هر کله چه په قوي علامو او نښو نښانو ده ته څرگنده شي چه يو بل سړي د ځانه سره داسي څخه پټ کړي دي چه د حقيقت په موندلو کښې فايده لري دي کولي شي چه د غه سړي ولټوي، د پلټني په وخت کښې د دې قانون د اووه ديرشمي مادي د حکم مراعات کيږي.

شپږ شپيتمه ماده: د کورنو پلټنه د تحقيق د اجرااتو برخه ده او اجرائي يواځي هغه وخت جواز لري چه تور د جنايت او جنحي د ارتکاب يا گډون نه راپور ته شوی وي او هغه سړي ته چه په دغه کور کښې اوسي منسوب وي او پلټنه ئي لازمه وي يا دا چه داسي نښي نښاني موجودي وي چه دانښي چه د کور اوسيدونکي په جرم پورې مربوط شيونه له ځانه سره ساتلي دي.



اووه شپټمه ماده: پلټنه حتي الامکان د تورن يا د هغه د قائم مقام په مخکېنې اجرا کېږي.

اته شپټمه ماده: د څارنوالي غړي کولای شي چه د ابتدائيه قاضي نه له اجازي اخستلو وروسته ټول مکتوبونه او هر قسم پستي مراسلات د پست په اداره کېنې او هر قسم تيلگرامونه په مربوطه اداره کېنې و ځنډوي او هر قسم سيمي او بيسيمه مرکې کنترول کړي خو په دي شرط چه په تورن او د تحقيق لاندې جرم پورې ربط ولري او د اجراء نه يې د حقيقت په موندلو کېنې فايده متصوره وي. دا اجراءات په عاجلو حالاتو کېنې د ابتدائيه قاضي له اجازي پرته کېدي شي خود د اجراء نه پس په دير شوو رځو کېنې د ننه د ننه بايد ددغو اجراءاتو د صحت په باب د محکمې حکم واخستي شي.

نه شپټمه ماده: د څارنوالي غړي حق نه لري چه هغه پاني او سندونه چه تورن ئي مدافع وکیل يا يو بل اهل خبره ته د مشوري د پاره سپاري يا هغه مراسلات چه د اهل خبره او تورن منع کېنې ردو بدل کېږي واخلي.

اويایمه ماده: د څارنوالي غړي اخستل شوي پاني يواځي او حتي الامکان د تورن په مخکېنې گوري او خپل نظريات د هغو په باب څرگندوي.

که چېرې ضروري و گڼل شي د څارنوالي غړي کولي شي چه يو مامور د دغو پانو په ساتنه موظف کړي دغه شان دي کولي شي چه که لارمه وگڼي د پيشي سره د پانو د يو ځاي کولو يا خپل خاوند يا مرسل ته ئي د سپارلو امر وکړي.

يو اويایمه ماده: د هغو شيونو په باب چه د څارنوالي له پلوه اخستل کېږي د دې قانون د اووه څلو يښتمې مادې حکم تطبيقېږي.

دوه اويایمه ماده: د څارنوالي غړي کولي شي د هغه شي خاوند ته چه  
اخستل يا پري ځان خبرول لازم وگڼي امر وکړي چه هغه  
څارنوالي ته تقديم کړي.

ددې امر پر متخلفينو ته هغو کسانو پرته چه قانون ورته په  
يوشان له شانونو د شاهدي ويلو نه د ډډې کولو حق ورکړي وي  
د دې قانون ددوه سوه پنځه ديرشمي مادي مطابق جزا ورکوله  
کيږي.

دري او يايمه ماده: اخستل شوي اصل مکتوبونه او تلگرامونه او يائي نقلونه  
ډير ژر تورن يا د هغو مرسل اليه ته ليږل کيږي، مگر هله نه چه  
د تحقيق جريان ته تري ضرر متصور وي.

### دريم فصل

د تحقيق د شاهدانو اوريدنه

څلورويایمه ماده: د څارنوالي غړي د هغو شاهدانو شاهدي چه خصوم ئي  
داوريدو غوښتنه کوي که چېرې دغو اوريدنه مفیده و گڼي  
اوري.

دڅارنوالي غړي کولي شي چه د هغو شاهدانو شاهدي واوري  
چه شهادت ئي د هغو پيښو په باب فايده من وي چه جرم ثابتوي  
يا د جرم اثبات، يا په جرم پورې د مربوطو اوضاعو يا تورن ته د  
جرم نسبت يا د جرم نه د هغه برائت ته منجرېږي.

پنځه او يايمه ماده: د څارنوالي غړي کولي شي چه څوک په خپله رضا د  
شاهدي ويلو د پاره حاضرېږي د هغه شاهدي واوري.

دا اجراءات د تحقيق په محضر کښې درج کيږي.

شپږ او يايمه ماده: هغه شاهدان چه د څارنوالي غړي د هغو د شهادت اوريدلو  
حکم کوي د امنيه افرادو په لاس جلبېږي اور اوستل کيږي.

اووه او يا ييمه ماده: د څارنوالي غړي له هر نفر نه د نامه، لقب، عمر، کسب، هستوګن ځاي او له تورن سره د رابطې د بيانولو غوښتنه کوي، دا ټولي خبرې د تحقيق په محضر کښې درج کيږي.

اته او يا ييمه ماده: په شاهدانو او شاهدي پورې مختص اظهارات ليکل کيږي او بي له زيات و کمه او د ټکو د وهلو او تورولو د تحقيق ته محضرونو کښې ثبتيږي او څو پورې چه د څارنوالي د غړي او د هغه د کاتب له خوا تصديق نه شي د اعتبار وړ نه ګڼل کيږي.

د څارنوالي غړي او کاتب دواړه مکلف دي چه شاهدي امضاء کړي.

د غه شان شاهد پس له دي چه شاهدي دده په مخکښې ولوسته شوه او ده تائيد کړه نو امضاء به پري کوي.

که چېرې شاهد د شهادت د امضاء يا مهرولو نه انکار وکړي يائي امکان موجود نه وي موضوع د هغي د موجه اسبابو سره په محضر کښې ثبتيږي.

د څارنوالي غړي او کاتب د هر څه نه اول هره پاڼه د نښه کولو په غرض امضاء کوي

نه او يا ييمه ماده: د څارنوالي غړي د هر شاهدي شاهدي يواځي او په ځانګړي صورت د څارنوالي غړي کولي شي چه ځيني شاهدان د ځينو نورو سره او يا له تورن سره مخامخ کړي.

اتيايمه ماده: خصوم د شاهد د بياناتو د اوريدني په دوران کښې کولای شي چه په د غه باب خپل ملاحظات څرګند کړي دوي د څارنوالي له غړي غوښتنه کولای شي چه شاهدي له هغه بل نقطه نظره څخه چه د دوي له خوا پيشنهاديږي واورې.

د څارنوالي غړي په ټولو حالاتو کښې صلاحيت لري چه د هري داسي پوښتني د مخکښې کولو مخه ونيسي چه په دعوي پورې تعلق نه لري او يائي الفاظ په بل چا پورې نښلي.

یو اټیايمه ماده: د شاهدانو په باب د دې قانون دوه سوه څلورديرشمي، دوه سو شپږ ديرشمي، دوه سوه اووه ديرشمي، دوه سواته ديرشمي او دوه سوه نه ديرشمي مادي حکمونه تطبیقيږي.

دوه اټیايمه ماده: هر څوک چه د شهادت د ويلو د پاره څارنوالي ته جلب شي، په کار دي چه دليکلي جلب په اساس حاضر شي. که چېرې داسي ونه کړي نو په يوه نقدي جزا چه مبلغ ئي له زورو افغانیو زیات نه وي محکومیدلي شي، او یا د څارنوالي غړي کولای شي چه د هغه د جلب یا احضار امر دده په خپل لگښت صادر کړي اویائي تحت الحفظ د را لیږلو امر صادر کړي.

دري اټیايمه ماده: کله چه شاهد څارنوالي ته حاضر شي او بې له هغو حالاتو چه قانون اجازه ورکړي وي د شهادتي ویلونه انکار وکړي په جنایاتونو او جنحو کښې د حبس په یوه موده چه میعادئې له دوو میشتاتو زیات نه وي او یاد نقدي جریمي په ور کولو چه مبلغ ئي له څلور وزرو افغانیو زیات نه وي محکومیدلي شي. څلور اټیايمه ماده: که چېرې شاهد د ناروغي له کبله یا دب ل قانوني عذر له مخه د تحقیق ځای ته حاضر نه شي شهادتي ئي په هستوگن ځای کښې او ریدل کیږي.

که چېرې د څارنوالي غړي پخپله د شهادتي او ریدلو د پاره د شاهد ځای ته لاړشي او د هغه د عذر غلطی څر گندي شي د غه شاهد د حبس په یوه داسي موده چه میعاد یې له یوي میاشتي زیات نه وي او یا په داسي نقدي جریمه چه مبلغ ئي له دوه زرو افغانیو زیات نه وي محکومیدلي شي.

پنځه اټیايمه ماده: د هغه شاهد د پاره چه څارنوالي ته د حاضریدلو نه ئي انکار کړي وي یا د هغه شاهد دپاره چه حاضر شوي وي خو د شهادتي ویلونه ئي انکار کړي وي یا د هغه شاهد د پاره چه عذرئې څرگند کړي وي او بیائي غلطی ثابته شوي وي د حکم د

صادريدلو واکمنه مرجع د هغه قاضي قضائي ونډ دي چه د شاهد حاضر يدل ورته غوښتل شوي دي. په دي د عوي باندې د غور کولو، حل و فصل کولو او پري د اعتراض په باب هغه قواعد او شرايط تطبيقيري چه په قانون کښې ذکر شويدي.

شپړا تيایمه ماده: د هغو شاهدانو د سفر د لگښتونو او حق الزحمي اندازه چه د شهادت ويلو د پاره د هغو د حاضريدلو په سبب ئي مستحق کيري د څارنوالي د غړي له پلوه سنجش او ټاکل کيري

## څلورم فصل

### دپوهانو نه استفاده

اووه اتيایمه ماده: د څارنوالي غړي کولي شي چه د حالت د تثبيت په لاره کښې د طبيب او بل هر اهل خبره او اهل تخصص نه استفاده وکړي. د اهل خبره نه د استفادي په وخت کښې بايد د څارنوالي غړي پخپله حاضروي.

که چېرې دا لازمه وي چه د ځينو تمهيدي چارو ي اد مکرو تجربو يا د کوم بل علت له مخه د حالت تثبيت د څارنوالي د غړي په شا وشي د څارنوالي غړي مکلف دي چه د اهل خبره نه پخپله غوښتنه کښې د تحقيقاتو انواع او هر هغه څه چه د حالت تثبيت تثبيت ئي مطلوب وي په وضاحت بيان کړي. اهل خبره په هر حالت کښې دا کولي شي چه خپله وظيفه ددعوي د دواړو خوا وي شا سرته ورسوي.

اته اتيایمه ماده: که چېرې اهل خبره د هغو کسانو له جملې څخه نه وي چه نوم ئي د اهل خبره وو په جدول کښې قيد وي او په وظيفه باندې دلاس پورې کولو په وخت کښې ئي سوگند کړي وي دوي مکلف دي چه په فعاليت باندې دلاس پورې کولوته اول د څارنوالي د

غږي په مخکښې سوگند وکړي چه خپله وظيفه به په پاڅي او راستۍ سرته رسوي.

نه اتيايمه ماده: اهل خبره خپله رايه ليکلي وړاندې کوي.  
د څارنوالي غږي هغه موده چه اهل خبره بايد خپله رايه په هغي کښې وړاندې کړي ټاکي.  
که چېرې يو اهل خبره په هغه موده کښې چه ورته ټاکلي شوی ده خپله وظيفه سرته ونه رسولې شي د څارنوالي غږي کولي شي چه دده په ځاي يوبل څوک وټاکي او موظف ئي کړي .  
نوي يمه ماده: تورن کولي شي چه د اهل خبره نه مشورتي کومک او په هغو پاڼو او نورو هغو شيونو باندې دده د اطلاع غوښتنه وکړي چه د څارنوالي د غږي له خوا اهل خبره ورته ورکړی شوی دي خوږه دي شرط چه دغه کار دعوي په جريان کښې د څند پيښيدو سبب نه وي.

يونوي يمه ماده: د دعوي دواړه خواوي حق لري چه د موجب اسبابو له مخي د اهل خبره رد وغواړي. په دي صورت کښې د طرف د رخواست له دلايلو سره د څارنوالي غږي ته وړاندې کيږي. د څارنوالي غږي مکلف دي چه د درخواست د وړاندې کيدو له نيتې څخه په دري ورځو کښې د ننه دننه د هغه په باب تصميم ونيسي او په هغه صورت گڼي چه د اهل خبره د رد موجب اسباب موجود وي د اهل خبره لاس له کاره ويستل کيږي مگر هله نه چه د عاجل حال له مخه د څارنوالي غږي د کار د جاري ساتلو مرور کړي.

### پنځم فصل گړونه (استنطاق)

دوه نوي یمه ماده: مستنطق مکلف دي چه د تورن سره د مخامخ کیدو متصل د ده هویت ثبت کړي، بیا هغه تورچه ده ته ئي نسبت شوی دي ورته ابلاغوي او د ده اظهارات په محضر کښې قیدوي.

دري نوي یمه ماده: تورن مکلف دي چه که مدافع وکیل ئي نیولي وي د هغه نوم د څارنوالي غړي ته ووائې مدافع وکیل هم کولي شي چه خپل نوم د تورن د مدافع وکیل په حیث د څارنوالي غړي ته ابلاغ کړي.

څلورنوي یمه ماده: که چېرې جرم غیر مشهود وي او حالت د دلیلنو د ضایع کیدو د انیښني له درکه معجل نه وي محقق نه شي کولي چه په جنایت کښې د تورن نه پوښتنه وکړي او یادي له نورو تورنو یا شهدانو سره مخامخ کړي، مر له هغه وروسته چه د ده له مدافع وکیل څخه غوښتل شوی وي چه د گروڼې او مخامخ کیدو په جریان کښې حاضر شي.

پنځه نوي یمه ماده: مدافع وکیل د څارنوالي د اجازي نه پرته په خبرو کښې نه شي داخلیدي.

که چېرې د څارنوالي له خوا د مدافع وکیل د خبرو کولو غوښتنه ونه منله شي دا موضوع په محضر کښې قیديږي. مدافع وکیل کولي شي چه له مخامخ کیدو او استنطاقه مخکښې له پانو او د تحقیق له جریان ځان خبر کړي.

### شپږم فصل

په حاضریدو مکلفول، د نیولو او حاضر ولوامر.

اووه هنوي یمه ماده: د څارنوالي غړي د جرائمو او قباحاتو نو په ټولو انواعو کښې د تورن د حاضرولو امر صادرولي شي.

اته نوي يمه ماده: د څارنوالي غړي کولي شي چه د دې قانون په ديرشمه ماده کښې د درج شوی حالت له مخه د تورن د نيولو او حاضرولو امر صادر کړي، دغه شان دي کولای شي چه که جرم جنحه وي پس له هغه چه تورن په حاضریدلو مکلف شي او بي له معقوله عذره د حاضریدلو نه ډډه وکړي دده د حاضرولو امر صادر کړي.

نه نوي يمه ماده: د څارنوالي غړي مکلف دي چه نيول شيو تورن ډير ژر و گړوي، که چېرې د تورن فوري گړونه ممکنه نه وي تورن د نظارت لاندې نيول کيږي.

د نظارت لاندې د تورن ساتنه د اتو څلويښتو ساعتونو نه زيات دوام نه شي کولای.

د نظارت مامور مکلف دي چه د اتو څلويښتو ساعتونو له تېريدو وروسته تورن څارنوالي ته وسپاري او څارنوالي مکلفه ده چه ډير ژر تورن و گړوي او يائي د خوشي کيدو امر صادر کړي.

سلمه ماده: د تورن نوم، کامل شهرت، کسب هستوگن ځاي او ده ته منسوب تورپه هغه امر کښې چه دده د حاضریدلو دپاره صادرېږي ليکل کيږي.

د حاضریدو امر بايد تاريخ ولري د څارنوالي د غړي له خوا امضا شي او د څارنوالي د اداري رسمي مهر پري و لگيږي. د حاضریدلو په امر کښې بايد هغه تاريخ چه د شخص حاضریدل پکښې په کار دي ذکر شي.

دغه شان د حاضریدلو په امر کښې څارنوالي ته د شخص د حاضرولو او د هغه د نيولو په باب که چېرې په حاضریدو باندې مکلف شوی شخص د امر له منلو ډډه وکړي د امنيه افرادو تکليف څرگنديږي.



یوسل او یوه ماده: د نیولو او حاضرولو په باب امرونه د صادریدلو له نیتې  
څخه ترشپږو میاشتو پورې چلیږي یا دا چه څارنوالي د یوې بلې  
مودې د پاره اوږد کړي وي.  
یوسل دوهمه ماده: هغه امرونه چه د څارنوالي له خوا صادرېږي د افغانستان  
په ټوله سیمه کېږي چلیږي.  
یوسل دریمه ماده: امرونه د امنیه افرادو په ذریعه تورن ته ابلاغېږي او یو نقل  
ئې ورته سپارل کیږي.

## اووم فصل

### د توقیف امر

یوسل څلورمه ماده: که چېرې د گروني (استنطاق) نه وروسته یاد تورن د  
تینبنتي په صورت کېږي دده د الزام د پاره دلیلونه کافي و گڼل  
شي او پېښه جنایت یا داسې جنحه وي چه جزائي د حبس یوه  
داسې موده وي چه له ري میاشتو زیاته وي څارنوالي د احتیاط  
د پاره د محاکمې نه مخکېږي د توره د توقیف غوښتنه کولي  
شي.

یوسل پنځمه ماده: که چیري جرم داسې جنحه وي چه مرتکب ئې ددري کاله  
حبس په جزا محکومه یي او تورن په افغانستان کېږي یو ثابت  
او معلوم هستوگن ځاي و نه لري څارنوالي کولي شي چه دده د  
توقیف د امر غوښتنه وکړي.

یوسل شپږمه ماده - که چیري څارنوالي ته د تورن توقیف ضروري ښکاره شي  
موضوع د مربوطې ابتدائیه محکمې قاضي ته وړاندې کوي او  
دده د توقیف غوښتنه کوي. قاضي د څارنوالي په دلیلونو  
باندې د پوهې حاصلولو نه پس لارم امر صادروي او که ضرورت  
وي نو د څارنوالي او تورن دوامو خبري.

اوریدلي شي. قاضي کولي شي چه د توقیف موده یو یا خو واري اوږده کړي خو په دي شرط چه د توقیف ټوله موده له دري میاشتو زیاته نه شي.

یوسل اوومه ماده: که چېرې تحقیق د توظیف د هغي مودي د پوره کیدلو سره سره چه په پورتنۍ ماده کښې ذکر شوي ده سرته نه وي رسیدلي نو څارنوالي مکلفه ده چه د پېښې پاني د ولایت د محکمې رئیس ته وړاندې کړي او دي د ضرورت له مخه دا کولي شي چه توقیف اوږد کړي.

نوموړي رئیس کولي شي چه د توقیف موده یو یا خو واري او ږده کړي خو په دي شرط چه په هر وار کښې او ږدوالي د پنځو څلویښتو ورځو نه زیات نه وي.

که چېرې د ولایت د محکمې رئیس د توقیف جاري ساتنه لازمه ونه گڼي نو د کفالت بالمال یا بې له هغي دده د خوشي کیدو امر صادر وي.

یوسل اتمه ماده: د چا چه عمر له د یار لسو کلونو کم وي د هغه توقیف جواز نلري. که چېرې د حالاتو له مخه د صغیر خلاف احتیاطي اجراءات ضروري شي څارنوالي کولي شي چه د موضوع ترپریکون پورې یو امانت دار شخص یا یوي خیریه موسسي ته د صغیر د سپارلو امر صادر کړي چه دي تر خپلي څارني لاندې ونیسي او د غوښتنې په وخت ئي څارنوالي ته وښيي اویائي وروسپاري.

د صغیر د سپارښتنې موده باید له یوي هفتي زیاته نه شي او یا دا چه ابتدایه قاضي د مودي په اوږدیدو موافقه وکړي.

یوسل و نهمه ماده: که چېرې د حالاتو له مخه د یو داسي صغیر نیونه ضروري شي چه عمر ئي له دولسو اوښتي وي باید اصلاحي ښوونځي یا یوي خیریه موسسي یا یو دولتي مقام ته وسپارل شي.

یوسل لسمه ماده: د توقیف د او امر په ځای کول د هغو د صادریدلو راهیسي  
د شپږ و میاشتو له تیریدو وروسته جواز نه لري او یا دا چه  
څارنوالی یو بل ځل د هغو د اوږدیدو امر کړي وي.

یوسل یولسمه ماده: د توقیف مامور د توقیف په امر کښې د توقیف د امر په  
منلو او د تورن په توقیف کولو مکلفول کیږي او د قانون هغه  
ماده بیانېږي چه د تورن په باب تطبیق کیږي.

یوسل دولسمه ماده: بي له توقیف ځاني نه په بل ځای کښې د هیچا توقیف  
جواز نه لري.

د توقیف ځاني هیڅ یو مامور د واکمنو مقاماتو د امضا شوي  
امر نه پرته یو شخص په توقیف ځانه کښې نه شي منلي او نه ئي  
د ټاکلي میعاد نه زیات په توقیف ځانه کښې ساتلي شي.

یوسل دیار لسمه ماده: د محبس مامورین نه شي کولی چه د امنیي عمومي  
وظیفه دارانو ته د څارنوالی د لیکلی امر نه پرته د بندیانو سره  
د لیدلو کتلو اجازه او موقع ورکړي.

د توقیف ځاني مامور مکلف دي چه چاته د څارنوالی د امر له  
مخه اجازه ورکړي شوي ده هغه نوم او ورسره د لیدني وخت او  
نیټه او د څارنوالی د امر مضمون د محبس په دفتر کښې درج  
کړي.

یوسل څوار لسمه ماده: څارنوالی کولی شي چه تورن پخپل امر د نورو بندیانو  
سره د تماس او هم د هر چا سره چه څارنوالی لارم و گڼي د لدلونه  
منع کړي، دا وضع دده مدافع وکیل سره د لیدلو کتلو چه  
یواځي کیږي مخه نه شي نیولي.

یوسل پنځه لسمه ماده: د څارنوالی غړي کولی شي چه د خپلي و ظیفی په هره  
سیمه کښې د توقیف ځانو او محبسونو کتنې او د توقیفیانو او  
بندیانو د دوسیې د صحت په باب د اطمینان حاصلولو اقدام

وکړي. په دې باب د هغو قیودو مراعات کېږي چه د څارنوالي د چارو د تنظیم په قانون کېنې درج شوي دي.

یوسل شپاړسمه ماده: هر توقیف شوي شخص حق لري هر کله چه وغواړي په خوله یا په قلم د محبس مامورته شکایت و کړي او څارنوالي ته د دغه شکایت د رسولو غوښتنه وکړي د محبس مامور د دې در خواست په منلو او په دفتر کېنې ئي له در جولو وروسته په ابلاغ مکلف دي.

یوسل او ولسمه ماده: د چا چه په دې خبره علم ورسېږي چه یو څوک غیر قانون توقیف دي یا دا چه دغه څوک په غیر مختص ځاي کېنې توقیف دي کولي شي چه د څارنوالي یو غړي ته خبر ورکړي، د څارنوالي غړي مکلف دي چه د خبریدو سره سم هغه ځاي ته لارشي چه توقیف شوي شخص پکېنې اوسي او د لږم تحقیق له اجرا کولو وروسته د هغه چا د خلاصیدو امر صادر کړي چه په غیر قانوني صورت توقیف دي او دا اجراءات ولیکي او محضر ته یې وخیژوي.

## اتم فصل

### موقتي خلاصون

یوسل اتلسمه ماده: څارنوالي هر وخت کولای شي چه د خپل قرار له مخه او یا د تورن د غوښتنې په اساس د کفالت بالمال په قید یایي له هغه د محل د آمر په موافقه د هغه د خلاصون امر صادر کړي.

یوسل نو لسمه ماده: د هغه مبلغ اندازه چه د توقیف شوي د موقت خلاصون د پاره د کفالي لاندې راوستل کېږي د ابتدائیه قاضي یا د ولایت د قاضي له خوا په خپل خپل قضایي ونډ کېنې ټاکل کېږي.

یوسل شلمه ماده: د کفالي په امر کېنې دا څرگندول کېږي چه که شخص د تحقیق یا دعوي اي د حکم د تنفیذ په وخت حاضر نه شي نو په

يو ټاکلي مبلغ ئې د ضبطۍ حکم صادرېږي او پاتې برخه ئې د  
دې لاندنيو لگښتونو دپاره تخصیصېږي:  
الف: هغه لگښتونه چې د دولت له خوا کېږي.  
ب: هغه نقدي جزاوي چې تورن پرې کله کله محکومېږي.  
که چېرې مالي کفاله بې له تخصیصه اجرا شوي وي نو په هغه  
صورت گڼېږي د حاضریدو ضمانت او د نورو مماثلو واجباتو په  
باب چې په ده باندې تحمیلېږي او هم د غه شان د تنفیذ نه د نه  
تېښتې ضمانت اخستل کېږي.  
یوسل یویشتمه ماده: څارنوالي د جنایتونو په باب کولې شي چې د ابتدائیه  
قاضي له خوا د تورن د خلاصون د امر خلاف له صادرېو  
وروسته په څلیر ویشتنو ساعتونو کېږي مرافعه و غواړي.  
یوسل دوه ویشتمه ماده: د مرافعي در خواست د ولایت د محکمې د رئیس په  
وړاندې دائرېږي او ډیر ژر د غور لاندې نیول کېږي.  
د ولایت د محکمې رئیس کولې شي چې د دې قانون د یوسل  
اوومي مادې د احکامو په اساس د توقیف د اوږدیدو امر صادر  
کړي.  
که چېرې د مرافعي غوښتنې د قرار صادریدو نه پس په دري  
ورځو کېږي موضوع د مرافعوي غور لاندې ونه نیوله شي د  
ابتدائیه قاضي حکم سمدستي عملي کېږي.  
یوسل درویشتمه ماده: د کفالي پیسې د تورن له لاسه وي که د بل د لاسه وي  
قبلېږي، د پیسو ورکړه د محکمې په خزانه د نقدي تحویلۍ او  
یا د قیمت بها سندونو په شکل کېږي.  
یوسل څلیرویشتمه ماده: که چېرې تورن بې له معقوله عذره د مفروضو  
التزامونو څخه د کوم یوه په تنفیذ کېږي اقدام و نه کړي دده د  
نقدي کفالي لومړۍ برخه پخپله او بې د محکمې له حکمه د  
حکومت په حساب معامله کېږي او دوهمه برخه ئې که چېرې

دعوي په عدم سمع يا د تورن په برائت فيصله شي تورن ته په ستنه ورکوله کېږي.

يوسل پنځويشتمه ماده: که چېرې د څارنوالي غړي ته دا ثابته شي چه تورن نقدي ضمانت ورکولي نه شي کولي شي چه دي د حالاتو د تقاضا د رعايت سره سره د موقت خلاصون په بدل کېنې په دي مکلف کړي چه په ټاکلو وختونو به د پوليس دفتر ته پرله پسي حاضري ورکوي.

د څارنوالي غړي له تورن څخه دا غوښتنه کولي شي چه له هغه هستوگن ځاي څخه چه جرم پکېنې شوي دي ووځي او په بل ځاي کېنې هستوگنه غوره کړي يا دا چه تورن يو ښودلي ځاي ته له تلوراتلو څخه منع کړي.

يوسل شپږويشتمه ماده: که چېرې د تورن خلاف قوي د ليلونه پيداشي، يادي خپل منلي شرطونه مات کړي يابل څه علت منځ ته راشي نو دده د موقت خلاصون د امر صادريدل د قانون د احکامو مطابق دده دبيا گرفتاري يا د توقيف د امر د صادريدو مخه نه شي نيولاي.

يوسل اووه ويشتهمه ماده: که چېرې تورن د ولايت د محکمې رئيس يا محکمې ته حواله کړي شي که دي د توقيف لاندې وي نو د خلاصون واک يې او که خلاص وي د توقيف اختيار ئې ددغه محکمې پلاس دي چه دي ورته حواله کړي شوي دي، که چيري حواله د جناياتو محکمې ته شوي وي نه صلاحيت ئې په هغه صورت کېنې چه غونډه و دوره ئې نه وي شروع شوي د ولايت د محکمې له قاضي سره دي. که چېرې فيصله په محکمه پورې د موضوع د تعلق نه لرلو په شکل صادره شي نو ترڅو چه دعوي مربوطي محکمې ته وړاندې نه کړي شي ترهغي پورې د موقت خلاصون په غوښتنه باندې غور کول د ولايت د محکمې د رئيس په صلاحيت کېنې دي.

یوسل اتویستمه ماده: د تورن د توقیف په باب د مجني علیه یا د حق العبد د مدعي غوښتنه او دغه شان د تورن د خلاصون په باب پحثو نو کښې دده خبري اوریدل کیږي.

### نهم فصل

د ضبط شویو شیونو په باب اقدامات

یوسل نهو یستمه ماده: د څارنوالي غړي یا د ولایت محکمې رئیس کولي شي چه کوم شېونه د تحقیق په دوران کښې اخستل شوي وي، د حکم نه مخکښې هم په ستنه د هغو دبیرته ورکولو امر صادر کړي خو په دي شرط چه یوبه ددعوي د چلند سره تعلق نه لري او بل دا چه د مصادري د حکم لاندې به نه وي راغلي. محکمه دا هم کولي شي چه په دعوي باندې دغور کولو په دوران کښې په ستنه د اخستل شویو شیونو د بیرته ورکړي امر وکړي.

یوسل دیرشمه ماده: په ستنه د اخستل شویو شیونو د بیرته ورکړي امر بي له غوښتنې هم صادريدي شي. څارنوال دا نه شي کولي چه د نزاع له موجودگي سره سره په ستنه د اخستل شویو شیونو د بیرته ورکړي امر وکړي.

که چېرې د نزاع یا د شیونو د اصل خاوند په باب شک شېه موجود وي نو موضوع ددواړو خواو د غوښتنې په اساس د پریکړې د پاره د ولایت د محکمې رئیس ته وړاندې کیږي.

یوسل یو دیرشمه ماده: هو څوک چه په اخستل شویو شیونو کښې د حق العبد مدعي وي د څارنوالي نه ددغو شیونو د ورکولو غوښتنه کولي شي، که چېرې څارنوالي دده غوښتنه ونه مني دي کولي شي چه د ولایت د محکمې قاضي ته شکایت و کړي او د خپلو دلیلونو د اوریدو غوښتنه تري وکړي.

یوسل دوه دیرشمه ماده: اخستل شوي شیونه هغه چا ته په ستنه ورکول کیږي  
 چه د اخستلو په وخت کښې تري لاس ته راوستل شوي وي.  
 که چېرې اخستل شوي شیونه داسې وي چه د جرم موضوع یا د  
 جرم د پېښیدو سبب شوي وي نو دغه شیونه په ستنه هغه چاته  
 ورکول کیږي چه د جرم پېښدو په سبب له لاسه وتلي وي خو په  
 دي شرط چه هغه څوک يې د ستاتلو قانوني حق ونه لري چه دغه  
 شیونه تري اخستل شوي وي .

یوسل دري دیرشمه ماده: د ولایت محکمه او د هغې رئیس د اکولي شي چه  
 ددعوي دواړه خواوي د غور د پاره د حقوقو محکمې ته راجع  
 کړي، په دي صورت کښې دا کيدي شي چه اخستل شوي شیونه  
 د څارني لاندې ونیلو شي او یایي د ساتني په باب نور لزم  
 اجراءات وکړي شي.

یوسل څلور دیر شمه ماده: د اخستل شویونو په باب په ستنه د بیرته ورکولو  
 امر په محکمه کښې د دواړو خواوو د غوښتنې مخه نه نیسي.  
 که چېرې دغسې امر د یوي خوا د غوښتنې په اساس د مقابل  
 لوري په مخکښې د محکمې له پلوه صادر شوي وي تورن یا د  
 حق العبد مدعي بل ځل په دغه باب غوښنه نه شي کولي.

یوسل پنځه دیرشمه ماده: که چېرې ددعوي د سورولو د ضرورت نه لرلو یا د  
 پاڼو د ساتلو امر ورکړشي نو په کار دي چه په شیونو کښې د  
 تصرف کولو د خبري پریکون وشي . که چېرې د دعوي په وخت  
 کښې د ضبط شویو شیونو غوښتنه له محکمې شوي وي نو هم  
 دغسې اجراءات کیږي .

یوسل شپږ دیرشمه ماده: که چېرې د دعوي خاوندان د دعوي له ختییدو نه تر  
 دري کلونو پورې د اخستل شویو شیونو غوښتنه ونه کړي بي له



دي چه محكمه پري حكم صادر كړي پخپله د دولت مال گنل  
كېږي .

يوسل اووه ديرشمه ماده: كه چېرې اخستل شوي شي دا سي وي چه د وخت په  
اوښتو خرايېږي يائي ساتنه د هغه د بې هومره تاوان غواړي نو  
خرخون يې په دي شرط جواز لري چه دتحقيق دحالا تو له مخه  
باك ونه لري. په دي صورت كښې دخرڅ شوي شي خاوندپه هغه  
موده كښې دننه دچه په پور تني ماده كښې ذكر شوه كولي شي  
چه دهغه دخرخون نه د نقدو شويو پيسو غوښتنه وكړي .

### لسم فصل

#### دتحقيق پاي او ورپسي اجرات

يوسل اته ديرشمه ماده: كه چېرې څارنوالي د تحقيق د سرته رسولو نه پس د  
دعوي سورو لو د ضرورت احساس ونه كړي نو په دغه باب خپل  
قرار صادروي او دت وقيف شوي تورن دخلاصون امر كه هغه په  
بل علت دتو قيف لاندې نه وي صادروي په هغه امر كښې چه په  
دغه باب صادريږي په كار دي چه موجه اسباب ذكر شي دا امر  
مجني عليه او د حق العبد مدعي ته ابلاغيږي كه چېرې د دوني  
نه كوم يو مړوي نو د اخبره ئي ورته وته د هغه په هستوگن ځاي  
كښې ابلاغيږي.

يوسل نه ديرشمه ماده: مجني عليه او د حق العبد مدعي هريو دا كولي شي چه  
د دعوي سورو لو د نه ضرورت په باب دڅارنوالي له خوا د  
صادرشوي امر خلاف مرافعه وغواړي خړپه دي شرط چه دغه  
امر ديو داسي تورپه باب نه وي صادرشوي چه نسبت ئي د دولت

يو مامور، يا مستخدم يا يو قضائي فرد ته دهغه جرم له کبله شوي وي چه ارتکاب يي د وظيفي د اجراء په سبب شوي وي. د مرافعي غوښتنه مجني عليه او د حق العبد مدعي ته ابلاغ له نيتې نه پس په سلو ورځو کښې دننه دننه د محکمې د تحرياتو دفتر ته د عريضې په واسطه کيږي. د مرافعي غوښتنې اعتراض د ولايت د محکمې رئيس ته وړاندې کيږي او ډير ژر د غور لاندې نيول کيږي.

يوسل څلويښتمه ماده: څارنوالي دا کولي شي چه په پورتنۍ ماده کښې ذکر شوي امر د صادرېدو نه دري مياشتې پس لغو کړي خو په دي شرط چه محکمې به دهغه اعتراض درد په باب چه د دغه امر خلاف ورته وړاندې شوي وي خپله فيصله نه وي صادره کړي.

يوسل يو څلويښتمه ماده: لوي څارنوالي، مجني عليه او د حق العبد مدعي ډاکولي شي چه ددعوي سورولو د نه ضرورت په باب د څارنوالي د امر خلاف د مجني عليه يا د حق العبد د مدعي د اعتراض متعلق د ولايت د محکمې د رئيس له لوه د صادر شوي امر په سر ستري محکمې ته خپل اعتراض وړاندې کړي.

په دي باب کښې د دې قانون د يوسل اووه شپيتمې او اته شپيتمې مادې حکمونه په ځاي کيږي.

يوسل دوه څلويښتمه ماده: که چېرې څارنوالي د تحقيق نه پس د اجوته کړي چه پښه جنايت يا جناحه يا قباحه دي او د تورن خلاف کافي د ليلونه راغونډ شوي دي نو دده خلاف جزائي دعوي سوري. که چېرې پښه جناحه يا قباحه وي څارنوالي تورن ته امر کوي چه ابتدائيه محکمې ته حاضر شي. که چېرې پښه جنايت وي د

عوي د هغي دا حالي د امر په اساس د څارنوال يا د هغه د قايم مقام له خوا د ولايت په محكمه كښې سوريږي.  
يوسل دري څلوېښتمه ماده: څارنوالي د جزائي دعوي له سورولو وروسته د تورن د توقيف يا خلاصون او دده رفتاري په باب كه پخوا گرفتار شوي او بيا خلاص شوي وي د قانون د حكم مطابق اقدام كوي.

يوسل څلور څلوېښتمه ماده: هغه امرونه چي د څارنوالي له خواد دي قانون د يوسل اته ديرشمي او يوسل دوه څلوېښتمي مادي د حكمونو مطابق صادرېږي په كاردې چه د تورن نوم، شهرت عمر، د زېږيد و ځاي، هستوگن ځاي، كسب او د هغي پيښي د قانوني وصف بيان چه تورن ته ئي نسبت شوي د ي پكښې وي .

### يوسلسم فصل

#### داحالي قضاء

يوسل پنځه څلوېښتمه ماده: احاله يوي محكمې ته دغور د پاره ديوي موضوع سپارتي ته وائي .

دا حالي قضاء د ولايت د محكمې په قضائي ونډ كښې د محكمې د رئيس وظيفه ده.

د جناياتو د عوې د دې قانون ديوسل دوه څلوېښتمي او يوسل اووه اتيايمي مادي د حكمونو مطابق ددغه رئيس په وړاندې تقديمېږي او دي په عام صورت د خپلو نورو هغو صلاحيتونو ته چه په قانون كښې ذكر شوي دي استفاده كوي.

د ولايت د محكمې رئيس كولي شي چه كه ضرورت پيښ شي خپلي غونډي د مهال ویش نه بهر او يا د محكمې له اصلي هستوگن ځاي څخه بيرون منعقدې كړي.

که چېرې ضرورت پېښ شي د ولایت په محکمه کېنې د ټولونه د زیات قدمدار قاضي موظفول ددغه محکمې د قضائي ونډ د احالي په قضیو باندې د غور او د نورو هغو صلاحیتونو نه د استفادي د پاره چه په قانون کېنې د ولایت د محکمې قاضي ته ورکړشوي دي جواز لري.

یوسل شپږ څلویښتمه ماده: د ولایت محکمې قاضي مکلف دي چه ورته د قضیې د دوسیې د رسیدلو سره سم هغه غونډه وټاکي چه قضیه پکښې دغور لاندې نیوله کیږي او امر صادر کړي چه د قضیې د غور ورځ تورن او د دعوي نور و خصوصموته ابلاغ شي.

یوسل اووه څلویښتمه ماده: څارنوالي هغه غونډه چه قضیه پکښې د غور لاندې نیوله کیږي کم نه کم دري ورځي د غونډې له کیدو مخکښې تورن او ددعوي نورو خصوصموته ابلاغوي.

یوسل اته څلویښتمه ماده: د ولایت د محکمې رئیس د محکمې غونډې پټ په پټه منعقد وي او د پانوله کتنې، د څارنوالي، تورن او نورو خصوصو د اظهاراتوله او ریدو نه پس خپل اوامر صادروي .  
د ولایت د محکمې قاضي کولي شي چه محقق محکمې ته دلازمو توضیحاتو دوړاندې کولو دپاره راوغواړي .

یوسل نه څلویښتمه ماده: د ولایت د محکمې قاضي په ټولو حالاتو کېنې ډاکولي شي چه د تکميلي تحقیقاتو د اجراء اقدام وکړي او پا څارنوالي په دغه کار موظفه کړي.

د ولایت د محکمې رئیس د تحقیق د اجراء په وخت کېنې عیناً د تحقیق د قاضي صلاحیت لري. کله چه تحقیق سرته ورسید، خصوصو ته خبر ورکول کیږي چه ځانونه پري پوه کړي، بیا د غونډې د کیدو نیټه ټاکل کیږي او د خبره کم نه کم دري ورځي دغونډې د کیدونه مخکښې خصوصموته د هغوي د اظهاراتو د اوریدو د پاره ابلاغیږي. د محکمې رئیس پاني څارنوالي ته

ليږي چه خپلي غوښتني د تورن د توقيف په صورت كښې په دري ورځوي او د تورن د خلاصون په صورت كښې په لس ورو څوكښې دننه د محكمې رئيس ته ليكلي وړاندې كړي.

يوسل پنځوسمه ماده: كه چيرې د ولايت د محكمې قاضي ته څرگنده شي چه پيښه د قانون له مخه د جزا وړنه ده، يا د تورن خلاف دليلونه كافي نه دي نود دعوى سورو لو دنه ضرورت امر صادروي او توقيف شوى تورن په دې شرط چه په بل علت توقيف نه وي خلاصوي.

يوسل يوپنځوسمه ماده: كه چيرې د ولايت د محكمې رئيس و ويني چه پيښه جنحه يا قباحه دي نو مربوطې ابتدائيه محكمې ته ئي د احالي امر صادروي. په دې صورت كښې څارنوالى مكلفه ده چه ټولې پاڼې محكمې ته وليږي او خصوصوم په دې خبره محكمې ته ترټولو په نژدې غونډه كښې د حاضریدو دپاره دهغو ميعادونو سره برابر چه ددې قانون په دوه سوه نهمه ماده كښې راغلي دي خبر كاندې.

يوسل دوه پنځوسمه ماده: كه چيرې د ولايت د محكمې رئيس ته دا ثابته شي چه پيښه جنايت دي او د تور دليلونه هم كافي دي نو د جناياتو محكمې ته د موضوع د احالي امر صادروي.

د ولايت د محكمې رئيس د جناياتو محكمې ته د موضوع د احالي امر د قضیې د وصف د ټالكو په غرض صادروي.

يوسل درې پنځو سمه ماده: كه چيرې پخوا د پيښې په پاب د ابتدائيه محكمې له خوا د جنايت والي په اساس د نه صلاحيت نهائى حكم صادر شوى وي بې له دې چه وكتل شي چه پيښه د څارنوالى يا د ولايت د محكمې د رئيس يا د تحقيق د قاضى له پلوه دغه ابتدائيه محكمې ته ارجاع شوى ده د ولايت د محكمې رئيس مكلف دي

که د نور دلیلونه کافی و گڼی چې دعوی د جنایاتو محکمی ته وسپاری. که چیری د ولایت د محکمی رئیس بیا هم پېښه جنحه یا قباحه وگڼی کولی شی چې قضیه د جنایاتو محکمی ته د لازم حکم د صادرولو دپاره حواله کاندی.

یوسل څلور پنځوسمه ماده: که چیری په تحقیق کښی د یوه نه زیات جرمونه شامل وی او ټول د صلاحیت له مخه یوه سویه ولری او ټول یو په بل پورې تړی وگڼل شی دغه ټول جرمونه یوی داسی محکمی ته چې په مکانی لحاظ واکمنه وی د احالی په یوه امر لیرل کیږی او که چیری جرمونه دسوئی په لحاظ د مختلفو محکمو په صلاحیت کښی داخل وی نو بیا تر ټولو او چتی محکمی ته لیرل کیږی.

یوسل پنځه پنځوسمه ماده: په هغه امر کښی چې د قضیې د احالی دپاره مربوطی محکمی ته صادرېږی تورن ته منسوب شوی جرم، د هغه ټول ارکان. د جزا د سختولو یا نرمولو موجبات او د قانون هغه ماده چې تطبیق ئی مطلوب وی ښودل کیږی.

یوسل اووه پنځوسمه ماده: د ولایت د محکمی رئیس هر کله چې و غواړی کولی شی چې مربوطی محکمی ته د قضیې د احالی په امر کښی تورن ته د نسبت شوی فعل قانونی وصف واړوی او هغه سختوونکی حالات چې دی ئی وینی پکښی زیات کړی. دغه شان دی کولی شی چې په دعوی کښی نوری پېښی او نور نورن کشان هم داخل کاندی خوپه دې شرط چې دغه پېښی په تحقیق کښی راغلی وی او د پېښو او تورنو کسانو په باب داسی حکم یا امر نه وی صادر شوی چې د (محکوم به) شی ارزښت ئی حاصل کړی وی.

یوسل اته پنځوسمه ماده: د ولایت د محکمی رئیس په هغه امر کښی چې مربوطی محکمی ته ئی د قضیې د احالی باب صادروی د تورن د توقیف د جاری پاتی کیدو یا خلاصون یا که چیری مخکښی

نه وی گرفتار شوی یا خلاص شوی وی دهغه د گرفتاری او توقیف خبره څرگندوی.

که چیری د خلاصون په صورت کښی لومړی د تورن نه د کفالی اخستن نه لږمه وگڼله شی په کفالی پوری مربوط حکمونه تطبیقېږی.

یوسل نه پنځوسمه ماده: په هغه صورت کښی چه د ولایت د محکمی رئیس د جنایاتو محکمی ته دقضیې د احالی امر صادروی ورسره ورسره د هغو کسانو فهرست چه د شاهدی اوریدنه ئی لږمه وی د هریوه د نامه او هستوگن ځای سره او د هغو پیښو خبر چه دهغو په باب د دوی د شاهدی اوریدنه په کار ده محکمی ته لیږل کیږی.

یوسل شپیتمه ماده: څارنوالی د جنایاتو محکمی ته د موضوع د احالی د امر د صادریدو راهیسی په دری ورځو کښی د ننه د ننه په موضوع باندی خصوم خبروی.

یوسل یو شپیتمه ماده: که چیری د جنایت ی تورن د هغه جنایت په قضیه کښی چه د جنایاتو محکمی ته ئی د احالی امر صادر شوی وی د دفاع وکیل نه وی نیولی د ولایت د محکمی رئیس دی په دی پوهوی چه د وکیل نیولو حق لری او که چیری د دی کار د پاره د مهلت ورکول لږم شی ده ته مهلت ورکوی.

یو سل دوه شپیتمه ماده: پانی د احالی نه پس سمدستی د جنایاتو محکمی ته لیږل کیږی خوچه کله دتورن مدافع وکیل د دوسی دکتنی دپاره د مهلت غوښتنه وکړی د ولایت د محکمی رئیس دیوی ټاکلی مودی پوری چه له لسو ورځونه زیاته به نه وی ده ته مهلت ورکوی. پانی په دغه موده کښی د تحریراتو په دفتر کښی ایښو دلې کیږی او مدافع ئی همدغلته په کتنه بوختیږی.

یوسل دری شپیتمه ماده: دغونډی د انتظام دپاره د ولایت د محکمی رئیس ټول هغه صلاحیتونه لری چه ابتدائیه قاضی ئی لری.

یوسل څلور شپیتمه ماده: که چیری په جنایت باندی دقضیې احواله د تورن نه پشی شاشوی وی او دی بیاور وسته پخپله حاضر یا ونيول شی په محکمه کښی په دعوی باندی غور د ده په مخکښی کیږی.

یوسل پنځه شپیتمه ماده: که چیری محکمی ته دقضیې د احوالی د امر د صادریدونه پس د تکمیلی تحقیقاتو د اجراء ضرورت پښی شی څارنوال مکلف دی چه هغه اجرا کړی او نتیجه ئی په محضر کښی درج او محکمی ته ئی وړاندی کړی.

### دولسم فصل

د محکمی په صادرو شویو امرونو اعتراض

یوسل شپږ شپیتمه ماده: لوی څارنوال، مجنی علیه او د حق العبد مدعی کولی شی چه د جزائی دعوی دسورولو دپاره د علت د نشتوالی په باب د ولایت د محکمی د رئیس له خوا د صادر شوی امر خلاف ستری محکمی ته خپل اعتراض وړاندی کړی.

یوسل اووه شپیتمه ماده: په پورتنی ماده کښی ذکر شوی اعتراض هغه وخت معتبر گڼل کیږی چه د اعتراض لاندی راغلی امر د قانون نه په مخالف اساس یا د قانون په تطبیق او تاویل کښی د اشتباه پښیدو په اساس باندی ولاړوی یا پکښی بطلان پښی شوی وی او یا په اجراء اتو کښی داسی بطلان پښی شوی وی چه په حکم کښی موثر وی. اعتراض او په اعتراض باندی غور د هغو قاعدو سره سم کیږی چه د اعتراض د موضوع د تنظیم د پاره په ستره محکمه کښی تطبیق کیږی. د څارنوالی او نورو خصوصو په باب د اعتراض موده د امر د صادریدو له نیتی څخه شروع کیږی.



یوسل اټه شپيټمه ماده: محکمه د څارنوالی او نورو خصومو د اظهاراتو له اوريدو ورسته خپل حکم صادروی، که چیری اعتراض د محکمی په وړاندی ومنل شی نو قضیه یوځل بیا د ولایت د محکمی رئیس ته د هغه جرم له ټاکلو سره چه دیو فعل یا افعالو له کولو جوړ شوی دی په ستنه لیږی.

### د یار لسم فصل

د نویو دلیلونو د را بر سیره کیدو له کبله د تحقیق جارو تنه یوسل نه شپيټمه ماده: که چیری د جزائی دعوی د سقوط د میعاد له ختمیدو مخکینی نوی دلیلونه را بر سیره شی هغه امر چه د دعوی سورولو د نه ضرورت په باب د څارنوالی یا د ولایت د محکمی له خوا صادر شوی وی د تحقیق د جاروتنی مخه نه نیسی. د شاهدانو شاهی، محضرونه او نوری پانی چه مخکینی څارنوالی یا د ولایت د محکمی رئیس ته نه وی وړاندی شوی خو ممکنه ده چه د هغو دلیلونو د تقوئی موجب شی چه پخوا نه کافی گنیل شوی وو او یا د داسی وضاحت سبب شی چه حقیقت تری څرگند شی د نویو دلیلونو له جملی گنیل کیږی.

## څوار لسم فصل

### تحقيق د قاضی په لاس

يوسل اويايمه ماده: که چېرې لوي څارنوالي د جنايت په فقر و کښې د قضيي تحقيق د يو قاضي په لاس بهتر و گڼي کولي شي چه د دعوي په هر حالت کښې د ولايت د محکمې له ريس نه غواړي چه د محکمې يو قاضي د دغه کار دپاره موظف کړي څارنوالي د تحقيق کار د قاضي تر ورتگه پورې جاري ساتي.

يوسل يو اويايمه ماده: د تحقيق قاضي يې د څارنوالي له غوښتنې يا د يو بل داسي مقام له احالي پر ته چه په قانون کښې ښو دل شوي وي د يو ټاکلي جرم په باب د تحقيق د کولو اقدام نه شي کولي.

يوسل دوه اويايمه ماده: کله چه دعوي د تحقيق قاضي ته وسپارله شوه بيا د تحقيق صلاحيت يواځي دي لري اوبي له ده بل هيڅوک د قضي د تحقيق اقدام نه شي کولي.

يوسل يو اويايمه ماده: د تحقيق قاضي بې د څارنوالی له غوښتنی يا د يو بل داسی مقام له احالی پرته چه په قانون کښې ښودل شوی وی د يو ټاکلی جرم په باب د تحقيق د کولو اقدام نه شی کولی.

يوسل دوه او يا يمه ماده: کله چه دعوی د تحقيق قاضی ته وسپارله شوه بيا د تحقيق صلاحيت يواځی دی لری او بې له ده بل هيڅوک د قضيی د تحقيق اقدام نه شی کولی.

يوسل دری او يا يمه ماده: د تحقيق قاضی په هغه قضيه کښې چه تحقيق ئی ده ته سپارل شوی دی د تحقيق له مقرراتو سره سم د څارنوالی له لاری د دی فصل د احکامو له رعايت سره اقدام کوی.

یوسل څلور او یا ییمه ماده: د تحقیق قاضی کولی شی چه دڅارنوالی یو

غړی یا د قضائی ضبط یو مامور د خپل صلاحیت په کړنې.  
کښی د ننه د ځینو چارو په اجرا موظف کړي.

یوسل پنځه او یا ییمه ماده: که چیري د تحقیق قاضی د ځایونو د حالت د تثبیت  
یا د تفتیش د اجراء د پاره پخپله تګ لارم وګڼی نود دی  
موضوع خبر څارنوالی ته ورکوی.

یوسل شپږ او یا ییمه ماده: هغه شاهد چه د شاهدی ویلو دپاره د تحقیق قاضی  
ته له تللو څخه انکار وکړی او هغه شاهد چه د تحقیق د قاضی  
ته له تللو څخه انکار وکړی او هغه شاهد چه د تحقیق د قاضی  
په وړاندی حاضریری خو د سوګند کولونه په کوی یا هغه  
شاهد چه ځان معذور ښیې خو په نتیجه کښی دده عذر صحیح  
نه څیژی د دی قانون د دوه اتیا یمی، دری اتیایمی او څلور  
اتیایمی مادی د حکمونو سره سم په جزا محکومیری.

یوسل اووه او یا ییمه ماده: هغه حکمونه چه د پورتنی مادی د حکم سره سم د  
شاهدانو خلاف د تحقیق دقاضی له خوا صادریری د قانون له  
حکمه سره سم د اعتراض لاندی راتلای شی.

یوسل اته او یا ییمه ماده: که چیری شاهد پخپله خوښه یا له هغه وروسته چه  
دوهم وار په حاضر یدو مکلف شی د تحقیق دقاضی په وړاندی  
حاضر شی او معقول عذرو ښیئی قاضی د څارنوالی د اظهاراتو  
له اوریدو وروسته دی له نقدی جزا معافولی شی او که چیری د  
تحقیق د خمتیدو نه مخکښی د شاهدی نه ویلو یا سوګند نه

کولونه واورې د تحقیق قاضی کولی شی چه د ده ټوله یا ځینی  
جزا عفو کاندې.

یوسل نه او یا یمه ماده: د تحقیق قاضی د توقیف د امر له صادرولو نه  
مخکېنې مکلف دی چه د څارنوالی اظهارات واورې.

څارنوالی په هره مرحله کېنې د تورن د توقیف غوښتنه کولی شی.

یوسل اتیا یمه ماده: د توقیف په باب چه د تحقیق قاضی کوم امر صادروی  
هغه تر پنځلسو ورځو پورې چلیږي. سره ددی هم دی کولی شی  
چه د څارنوالی او تور د اظهاراتو له اوریدنی وروسته یوځل یا  
ځواری د توقیف امر اوږد کړي خوپه دې شرط چه د توقیف  
ټوله موده له دوو میاشتو وانه وړي.

یوسل یو اتیا یمه ماده: که چیري د تحقیق جریان لپای ته نه وی رسیدلی او  
قاضی د توقیف اوږدوالی په پورتنۍ ماده کېنې د ذکر شوی  
میعاد نه تر زیاتی مودی پورې لږم وېلی نو په کار دی چه ددغه  
میعاد له ختمیدو نه مخکېنې د موضوع پانی د ولایت د  
محکمی رئیس ته وسپارلی شی چه دی کوم امر لږم گېنې هغه  
ددی قانون دیوسل اوومی مادی د حکم سره سم صادر کړي.

یوسل دوه اتیا یمه ماده: څارنوالی کولی شی چه په جنایاتو کېنې د تحقیق د  
قاضی له خوا د خلاصون د صادر شوی امر په باب استیناف  
وغواړي په دی حالت کېنې د دی قانون د یوسل یوویشتمی او  
یوسل دوه ویشتمی مادی حکمونه تطبیقېږي.

یوسل دری اتیا یمه ماده: که چیری د ولایت د محکمی د قاضی له خوا د توقیف  
امر د څارنوالی د استیناف په اثر صادر شوی وی له نوی سره د

تورن د خلاصون امر د ولایت د محکمی درئیس نه پرته بل هیڅوک نه شی صادر ولی.

یوسل څلور اتیایمه ماده: چه کله تحقیق پای ته ورسیري نو د تحقیق قاضی پانی څارنوالی ته لیري. څارنوالی مکلفه ده چه که غوښتنی لری هغه دتورن د توقیف په صورت کښی د دری ورځو دننه دغه او د تورن د خلاصون په صورت کښی دلسو ورځو دننه دغه لیکلی د تحقیق قاضی ته وړاندی کړي. د تحقیق قاضی مکلف دی چه د تحقیق رویداد ټولو خصومو ته ابلاغ کړي چه که په دغه باب څه نظریات لری چه هغه څرگند کړي.

یوسل پنځه اتیایمه ماده: که چیری د تحقیق قاضی ددی خبری احساس وکړي چه پېښه دقانون له مخه دجزاوپنه ده، یا د تورن خلاف دلیلونه کافی نه دی نو د دعوی سورو لو دغه ضرورت امر صادروی او که تورن په بل علت توقیف نه وی هغه خوشی کوی. هغه امر چه په دی باب صادریږي په کاردی چه دموجبه اسبابو ذکر پکښی وی. دا امر مجنی علیه او دحق العبد مدعی ته ابلاغیږي، که چیری د هغوی نه کوم یومړوی نوامر ئی ورته وته دده په هستو گن ځای کښی رسول کیږي.

یوسل شپږ اتیایمه ماده: که چیری دتحقیق قاضی دا تثبیت کړي چه پېښه جنحه یا قباحت دی نوتورن مربوطی ابتدائیه محکمی ته حواله کوی او څارنوالی مکلفه ده چه ډیر ژر ټولی پانی هغی محکمی ته ولیري او موضوع خصوموته ددی قانون دیوسل نهمی مادی د ذکر شویو میعادونو له مخه په خوار نژدی غونډه کښی دگډون په غرض محکمی ته د حاضریدو د پاره ابلاغ کړي.

یوسل اووه اتیایمه ماده: که چیری د تحقیق قاضی داثبیت کړی چه پینه جنایت دی او د تورن خلاف دلیلونه کافی دی دعوی د ولایت د محکمی رئیس ته حواله کوی او خاړنوالی دغی محکمی ته د پاڼو ته سمدستی لیرلو مکلفوی.

یوسل اته اتیایمه ماده: خاړنوالی، مجنی علیه او د حق العبد مدعی کولی شی چه دهغو امرونو خلاف چه د تحقیق د قاضی له خوا د دعوی سورولو د نه ضرورت په باب صادرېری اعتراض وکړی خو دا هله چه دغه امر یو دولتی مامور یا مستخدم یا دقضائی ضبط یو مامور ته د نسبت شوی تور په باب دهغه جرم په اساس چه دوظیفی د اجراء په وخت یا دوظیفی د اجراء په علت پینس شوی وی نه وی صادر شوی.

د اعتراض د میعاد او دهغه داجراآتو په باب د دی قانو د یوسل نه دیرشمی مادی حکمونه په ځای کیری.

دخاړنوالی په باب د اعتراض میعاد د اعتراض لاندی راغلی امر د صادریدو له نیټی څخه حساییری.

یوسل نه اتیایمه ماده: خاړنوالی هر کله چه وغواړی د تحقیق پانی د تحقیق په جریان باندی دځان خبرولو دپاره کتلی شی خوپه دی شرط چه دغه اجراآت د تحقیق په جریان کښی ځنډ رانه ولی.

یوسل نوی یمه ماده: خاړنوالی او نور خصوم کولی شی چه لارم دفعو او طلبات د تحقیق قاضی ته وړاندی کړی، دتحقیق قاضی د دری ورځو دننه دننه د موجه اسبابو بیان سره د موضوع د پریکون اقدام کوی.

دوهم کتاب

محکمی

لمړی باب

صلاحیت

لومړی فصل

په جزائی مسئلو کېنې د جزائی محکمو صلاحیت

یوسل یو نوی یمه ماده: هر قضیه چه د قانون په مقتضی جنحه یا قباحه گڼل کیږي حل و فصل ئی د ابتدائیه محکمی په صلاحیت کېنې دی.

یوسل دوه نوی یمه ماده: هر ه قضیه چه د قانون په مقتضی جنایت گڼل کیږي حل و فصل بی د جنایاتو د محکمی په صلاحیت کېنې دی.

یوسل دری نوی یمه ماده: دغور د پاره مختصه محکمه د جرم دپېښیدو د ځای یا د تورن دهستوگن ځای او یا دتورن د نیونې د ځای محکمه

۵۵.

یوسل څلور نوی یمه ماده: د جرم د شروع په حالت کېنې هر هغه ځای چه پکښی د جرم ارتکاب د شروع له چارو څخه یو چاره پېښه شوی وی د جرم دپېښیدو ځای گڼل کیږي.

د مستمر و جرمونو په باب هغه ځای چه پکښی داستمرار حالت جاری وی او د اعتیادی او متوالی جرمونو په باب هغه ځای چه پکښی ددغو جرمونو له چارو څخه دیوی جاری ارتکاب کیږي دجرم دپېښیدو ځای گڼل کیږي.

یوسل پنځه نوی یمه ماده: که چیري د افغانستان نه بهریو داسی جرم پینښ  
شی چه د افغانی قانون احکام دهغه په باب تطبیقیری او  
مرتکب په افغانستان کښی یو ټاکلی هستوگن ځای ونه لری  
او نه به افغانستان کښی نیول شوی وی که جنایت وء نو  
دعوی یې د کابل د جنایاتو د محکمی او که جنحه وه نو  
دعوی ئې د کابل د ابتدائیه محکمی په وړاندی دایریری.

## دوهم فصل

په هغو حقوقی مسئلو کښی د جزائی محکمو صلاحیت چه د جزائی مسئلو  
پریکړه ورپوری تړلې وی.  
یوسل شپږ نوی یمه ماده: د جرم نه راولاړی شوې د خساری د جبران په باب  
حقوقی دعاوگانی په هره اندازه چه وی د جزائی محکمو په  
وړاندی د جزائی دعوو سره یوځای دغور دپاره دائریدلی شی.  
یوسل اووه نوی یمه ماده: جزائی محکمه د ټولو هغو قضایا و د پریکون  
صلاحیت لری چه پریکون ئی د جزائی دعوو سره تړون لری او  
ددغی محکمی په وړاندی دائرې شوی وی خوپه دی شرط چه  
دقانون حکمونو صریحا مستثنی کړی نه وی.  
یوسل اته نوی یمه ماده: که چیري دیوی جزائی دعوی په باب د حکم صادرونه  
دیوی بلی جزائی دعوی دفیصلی په نتیجه پوری موقوفه وی نو  
دلمری دعوی غور د دوهمی دعوی ترپایه پوری ځنډیری.  
یوسل نه نوی یمه ماده: که چیری دیوی جزائی دعوی فیصله د شخصیه احوالو  
د موضوعاتو له جملې څخه په یوه موضوع پورې موقوفه وی  
جزائی محکمه کولی شی چه جزائی دعوی وځنډوی او تورن، یا



د حق العبد مدعی یا مجنی علیه ته دیوی ټاکلی مودې مهلت ورکړې چه موضوع واکمنی مرجع ته وړاندې کړې. د دعو و ځنډونه د ضروری او عاجلو تحقیقاتو او اجراآتو مخه نه نیسي.

دوه سومه ماده: که چیري هغه میعاد چه په پورتنی ماده کښی ذکر شوی دی تیرشی او دعوی خپل واکمن مرجع ته نه وی وړاندې شوی محکمه کولی شی چه د دعوی له ځنډنه تیره شی او دهغی د پریکون اقدام و کړي. دغه شان محکمه کولی شی چه که لږمه ئی و گڼی دغه میعاد یو وار بیا اوږد کاندی.

دوه سوه یوه ماده: جزائی محکمی دغیر جزائی مسئلو په باب دجزائی ادعا سره دربط په لحاظ د حل و فصل په اقدام کښی د همدغو مسئلو په خاص قانون کښی د اثبات د لارو چارو پیروی کوی.

### دریم فصل

#### د صلاحیت جگړه

دوه سوه دوهمه ماده: که چیري دعوی دداسی واحد جرم یا گڼو جرمونو له کیله وړاندې شوی وی چه دتحقیق یا حکم په لحاظ د ولایت دیوی محکمی په دوه مربوطو مرجعو پورې تعلق لری او دواړو مرجعو د صلاحیت لرلو یانه لرلوپه باب خپلی نهائی فیصلی صادری کړی وی او د غور صلاحیت په هماغو دوو مرجعو پورې منحصر وی د صلاحیت دار مرجع د تشخیص دپاره موضوع د جنحو داستیناف د دیوان په وړاندې چه د ولایت دمحکمی په چوکات کښی واقع دی وړاندې کیږی.

دوه سوه دریمه ماده: که چیري د صلاحیت لرلو یانه لرلو په باب د ولایت په دوه محکمو یا د جنایاتو په دوه محکمو پورې دوه مربوط مرجع نهائی فیصلی صادرې کړی د صلاحیت د ټاکلو موضوع ستری محکمی ته وړاندی کیرې.

دوه سوه څلورمه ماده: د دعوی د خصومو له جملې څخه هر یو کولی شی چه دیو درخواست په ضمن کښی خپل سندونه او دلیلونه بیان او د مربوطی محکمی د ټاکلو غوښتنه و کاندی.

دوه سوه پنځمه ماده: محکمه په غوښتنه باندی د اطلاع حاصلولونه وروسته امر کوی چه د موضوع پانی دې د تحریراتو په دفتر کښی د نورو خصومو دخبر تیا د پاره کښېښودلی شی چه په لسو ورځو کښی دننه دننه هریو خپل خپل نظریات لیکلی وړاندی کړی. کله چه د موضوع پانی د تحریراتو په دفتر کښی کښېښودلی شی د دعوی دغور جریان ځنډول کیرې یا داچه محکمه د دی حکم په عکس باندی امر صادر کړی.

دوه سوه شپږمه ماده: ستره محکمه یا د ولایت محکمه په مربوطو پانیو باندی د اطلاع حاصلولو نه پس مربوطه محکمه یا هغه مرجع چه باید دعوی وړاندی بوځی ټاکي دغه شان محکمه دهغو نورو محکمو د اجراآتو و حکمونو په باب چه دهغو په صلاحیت لرلوی حکم کړی دی تصمیم نیسی.

دوه سوه اوومه ماده: که چیري د محکمی کښی چه څارنوالی نه وی په یوه داسی نقدی جزا چه مبلغ ئی له پنځه سوه افغانیو نه زیات نه وی محکومیدي شی.

دوهم باب  
د جنجی او قباحث محکمی  
لومړی فصل

د دواړو جگړه والو خواو خبرونه

دوه سوه اتمه ماده: د جنجو او قباحتونو محکموه دعوی د څارنوالی د غړو یا د حق العبد د مدعی په لاس محکمی ته د تورن د حاضریدلو د مکلفیت سره ددی قانون د نهمی مادی په احکامو برابر سپارلی کیږی.

دغه شان د ولایت د محکمی درئیس یا د تحقیق دقاضی د امر په اساس هم دعوی محکمی ته سپارل کیږی. که چیری تورن پخپله غونډی ته راغی او د څارنوالی له پلوه ورته تور متوجه شو او ده محاکمی ته غاړه کښېښو ده دا اجراء د حاضریدو د مکلفیت قایم قامه ده.

دوه سوه نهمه ماده: محکمی ته په حاضریدلو باندی د دواړو جگړه والو خوا و مکلفیت د قباحتونو په باب له غونډی نه یوه ورځ او د جنجو په باب له غونډی نه دری ورځی مخکښی کیږی. په دی میعاد کښی هغه وخت چه دلاری دمرز له دو هلو دپاره په کار دی داخل نه دی. دا مکلفیت د څارنوالی او حق العبد د مدعی له جملې څخه د هریوه دغوښتنی له مخه کیدی شی. د مشهود جرم په حالت کښی محکمی ته د تورن د حاضریدلو مکلفیت بې له مهلته هم جواز لری. خوکله چه تورن محکمی ته حاضر شی او دخپلی دفاع د تیاری دپاره مهلت وغواړی د محکمی له خوا ورنه د پورتنی مادی مطابق مهلت ورکول کیږی.

دوه سوه لسمه ماده: تورن ته نسبت شوی تور او هغه مواد چه د جزا په ټاکلو تصریح کوی په احضار پابنه کښی درجیږی او پخپله تورن یا دهغه هستوگن ځای ته د قانون په حکمونو برابر ابلاغیږی. که چیري د تورن دهستوگن ځای دلتون کوشش تش لارشی احضار پانښه هغه اداري مرجع ته چه په افغانستان کښی د تورن وروستی هستوگن ځای ورپوری تړون لری سپارله کیږی او دجرم دپینیدو ځای دتورن تر ټولو وروستی هستوگن ځای گڼل کیږی خوپه دی شرط چه خلاف ئی ثابت نه شی.

دوه سوه یوو لسمه ماده: د بندیانو ابلاغ د محبس آمریائی قایمقام او دهغو ضابطانو او افرادو ابلاغ چه په اردو کښی په خدمت بوخت وی او د ژاندارم د افرادو او ضابطانو ابلاغ د ژاندارم او اردو مربوطو اداروته کیږی.

دوه سوه دولسمه ماده: خصوم حق لری چه محکمی ته په حاضریدو باندی د مکلفیت سره سمدرستی د دعوی په پانو باندی ځانو نه خبر کاندی.

## دوهم فصل

### د دواړو جگړه والو خواو حضور

دوه سوه دریار لسمه ماده: دهغی جنحی تورن چه جزائی حبس وی مکلف دی چه پخپله محکمی ته حاضر شی. د نورو جنحو او د قباحتونو په باب تورن کولی شی چه د دفاع دپاره خپل وکیل پخپله نمایندگی راولیږی خو محکمه په هر حالت کښی داکولی شی چه پخپله تورن ته د حاضریدو امر وکاندی.

سره د دی هم د تورن وکیل یائی قریب یائی یو خپلوان کولی شی چه محکمی ته حاضر شی او د تورن دنه راتلو عذر بیان کړی. که چیری دده عذر د محکمی له خوا و منل شی نو محکمی ته دتورن د حاضریدو د پاره یو میعاد ټاکی او څارنوالی مکلفه ده چه ددغه میعاد اطلاع تورن ته ورسوی.

دوه سوه څوار لسمه ماده: هر کله چه خصم د قانون مطابق په حاضرید لو باندی د مکلفیت نه پس په ټاکلی ورځ محکمی ته حاضر نه شی او خپل وکیل هم په هغو مواردو کښی چه اعتبار لری راونه لیږی نو که چیری احضار پاڼه پخپله ده ته سپارل شوی وی او داسی عذر ئی هم نه وی وړاندی کړی چه دده دنه حاضریدو باک لری کوی محکمه د دعوی دپریکون اقدام کوی او دا محاکمه قانونا د حضوری محاکمی په حکم کښی گڼل کیږی.

که چیری احضار پاڼه پخپله تورن ته نه وی سپارل شوی محکمه ابلاغ تکراروی او ده ته خبرداری (اخطار) ورکوی چه که هغی را تلونکی غوندی ته حاضر نه شی چه په موضوع د پریکون اقدام وکړی، دغه وخت محاکمه قانونا د حضوری محاکمی په حکم کښی گڼل کیږی.

دوه سوه پنځلسمه ماده: که چیری تورن ته پخپله د احضار پاڼی د رسیدو او د محکمی د خبرداری ورکولو سره سره دی حاضر نه شی محکمه مکلف ده چه په دعوی باندی دغور کولو په باب خپلو اجراتو ته په داسی شان دوام ورکړی چه گڼی تورن حاضر دی.

دوه سوه شپاړسمه ماده: محکمه هر وخت چه وغواړي کولی شي چه د تورن د توقیف او هغی غونډی ته ئی د حاضر و لو امر صادر کړي چه دځنډنه پس په دعوی باندی دغور دپاره ټاکل شوی ده.

دوه سوه اوولسمه ماده: که چیری تورن په دعوی باندی له غوره پس او دغونډی له پای ته رسیدلو نه مخکینی حاضر شی نو په دعوی باندی غور د ده په مخکینی بیرته جار ویستل کیږی.

## دریم فصل

په دعوی باندی غور او د محاکمی په غونډه کینی د اجراآتو لازمی چارې.

دوه سوه اتلسمه ماده: د محاکمی غونډه باید ښکاره وی، سره ددی هم محکمه کولی شي چه د عمومی نظام یا د عمومی آدابو د ساتنی نه د را پورته شویو ملاحظاتو له مخه امر وکړي چه ټولو دعوی یا د دعوی یوه برخه دی په پټو غونډو کینی دغور لاندی ونیوله شی.

دغه شان محکمه کولی شي چه د خلکو یوه ټاکلی ډله په غونډه کینی دگډون کولو نه منع کړی.

دوه سوه نولسمه ماده: دڅارنوالی یوغړی باید چه دجرائی محکمو په غونډو کینی دگدون ولری او محکمی مکلفی دی چه د ده اظهارات واوروی او په غوښتنوئی غور وکړی.

دوه سوه شلمه ماده: تورن دڅارنی لاندی غونډی ته حاضر کیږی.

په دعوی باندی د غور په وخت کینی دڅارن ډډی ته کول جواز نه لری مگر هله جواز لری چه د غونډی انتظام داسی تس نس کړی چه ډډی ته کول یی لازم وگڼل شی.

په دغسی حالت کښې څو پورې چه غونډی ته د ده د حاضریدو  
په باب لار اواره نه شی دمحاكمی اجراءات جاری ساتل کیږی.  
محکمه مکلفه ده چه د تورن پشی شائی کوم اجراءات کړی وی  
په هغو باندی دی خبر کړی.

دو سوه یویشتمه ماده: په غونډه کښی غور په لور آواز دخصومو او شاهدانو په  
نومونو اخستلو شروع کیږی.

د تورن نه دده د نامه، لقب، عمر، کسب، د زیریدو دځای او  
هستوگن ځای پوښتنه کیږی او هغه تور چه د دعوی د احوالی په  
امر یا احضار پاڼه کښی پ ده پورې تړل شوی دی لوستل کیږی.  
ورپسی څارنوالی او د حق العبد مدعی کومی غوښتنی چه لری  
ئی وړاندی کوی او بیاد تورن نه پوښتنه کیږی چه دکوم فعل د  
ارتکاب نسبت چه ده ته شوی دی دهغه په کولو اعتراف لری که  
نه؟

که چبری تورن د فعل په ارتکاب باندی اعتراف وکړی محکمه  
کولی شی چه دغه اعتراف کافی وگڼی او بې شاهدانو د  
شاهدی له اوریدلو خپله فیصله صادره کاندی، که چیری تورن  
معترف نه وی نو د اثبات د شاهدانو د شاهدی د اوریدلو اقدام  
کوی.

د شاهدانو نه لومړی څارنوالی، وروستی مجنی علیه ورپسی د  
حق العبد مدعی بیا تورن او ښه وروسته د حق العبد مسئول  
پوښتنه کوی.

خارنوالی او مجنی علیه او حق العبد مدعی په دوهم وارهم د شاهدانو نه دهغو پېښو د توضیح دپاره چه دهغو په باب ئی په خپلو شاهدیو کښی جوابونه ویلی وی پوښتنه کولی شی.

دو سوه دوه ویشتمه ماده: د اثبات د شاهدانو د شاهی له اوريدنی وروسته د نفی د شاهدانو شاهی او رید له کیږی، تورن د حق العبد مسئل، خارنوالی او مجنی علیه په ترتیب سره او تر ټولو وروسته د حق العبد مدعی د نفی له شاهدانو پوښتنه کوی. تورن او د حق العبد مسئل په دوهم وارهم د شاهدانو ته دهغو پېښو توضیح دپاره چه دهغو په باب ئی په خپلو شاهدیو کښی جوابونه ویلی وی پوښتنه کولی شی.

د خصومو له جملی څخه هریو کولی شی چه د هغو پېښو د توضیح یا تحقیق د پاره چه شاهدانو د هغو په باب شاهی ویلی وی د شاهدانو د شاهی دبیا اوريدو او یا د دغه مطلب دپاره د نورو شاهدانو د شاهی اوريدلو غوښتنه وکړی.

دوه سوه درویشتمه ماده: دعوی په هر حالت کښی چه وی محکمه کولی شی هره پوښتنه چه وغواړی د حقیقت د څرگند تیاد پاره د شاهدانو نه وکړی یا خصومو ته د شاهدانو دپوښتنی کولو اجازه وکандی. محکمه مکلفه ده چه شاهدانو ته دداسی پوښتنو د مخامخ کیدو مخه ونیسی چه یا په موضوع پوری ربط نه لری او یا ئی مخامخ کیدل جائز نه وی.

دغه شان محکمه مکلفه ده چه هر قسم داسی صریحه خبره یا اشاره او یا تملیح منع کړی چه د شاهد دویرولو یا د افکارو دگړو ډی سبب کیږی. محکمه کولی شی چه د شاهدانو د



شاهدي د اوريدلو غوښتنه دهغو پيښو په باب چه د محكمې په وړاندي په كافي اندازه روښانه شوي وي ترديد كاندې.

دوه سوه خليرو يستمه ماده: د تورن نه په زور جواب غوښتل جواز نه لري.

كه چيري په دعوي باندې دغور كولو په وخت كښې داسې پيښې رابر سيره شي چه دهغو په باب د تورن له پلوه د توضيحاتو وړاندي كونه لازمه وگڼله شي قاضي د ده پام ورته اړوي او اجازه وركوي چه لازم توضيحات وړاندي كړي. كه چيري تورن پوښتنونه د جواب وركولونه ځان وژغوري يا په غونډه كښې د ده اظهارات دهغو اظهاراتو سره چه دتور د دليلونو دټولوني يا د تحقيق په وخت كښې ئي كړي دي مغايرت ولري محكمه كولي شي چه د تورن د لومړنو اظهاراتو د لوستلو امر وكړي.

دوه سوه پنځو يستمه ماده: د څارنوالي غړي، تورن او د دعوي نور خصوم كولي شي چه د اثبات او نفې د شاهدانو د شاهدي اوريدلونه پس په خبرو پيل وكړي. په هر حال تورن ته په آخر كښې يو ځل بيا دخبرو كولو موقع وركوله كيږي.

كه چيري تورن يا دهغه مدافع وكييل دغور په وخت د خپلو خبروپه دوران كښې د دعوي د موضوع نه ووځي، يا يو مطلب بياو وائي محكمه كولي شي چه دموضوع نه د وتلو يا د مطلب د تكرارو لو مخه ونيسي.

د دغو پورتنو اجراآتو د پاى ته رسيدلو نه پس په دعوي باندې دغور كولو مرحله سرته رسيږي او محكمه دغور او مذاكرې نه پس خپل حكم صادروي.

دوه سوه شپږ ويشتمه ماده: د محاکمې دغونډې جريان بايد وليکل شي او زيات نه زيات يوه ورځ پس بايد دهغه په هر مخ باندې د محکمي درئيس او محرر امضاء و اخستله شي. په دې رویداد کېنې دغونډې تاريخ، د غونډې پتوالی او ښکاره والی، د قاضيانو، محرر او د څارنوالی د هغه غړی نومونه چه په غونډه کېنې ئی گډون لاره، دخصومو او مدافعو وکیلانو نومونه، د شاهدانو شاهی او دخصومو اظهارات اخستل کېږي او په رویداد کېنې هغو پاڼو ته چه په غونډه کېنې لوستل شوی وی. او ټولو هغو اجراآتو ته چه په غونډه کېنې شوی دی هم اشاره کېږي.

دغه شان په دې رویداد کېنې هغه غوښتنې چه په دعوی باندې دغور کولو په وخت کېنې وړاندې شوی او هغه قرارونه چه په فرعی مسئلو کېنې اتخاذ شوی او دهغو حکمونو نص چه صادر شوی او دغونډې نور جريانات قیدېږي.

## څلورم فصل

### شاهدان او نور دلیلونه

دوه سوه اووه ويشتمه ماده: شاهدان د خصومو له جملې څخه دیوه د غوښتنې له مخه دیو خبروال په لاس دغونډې دکیدونه کم نه کم څلېرویشته ساعته مخکېنې دلاری دمزل له وهلو دپاره د لازم وخت د زیاتو لو سره محکمي ته په حاضر یدو مکلف کېږي. دمشهود جرم په حالت کېنې په حاضریدو باندې د شاهدانو

مكلفيت هر وخت او حتی د قضائي ضبط د يو نفر مامور يا د امنیې د يو فرد دخولې په خبر جواز لری. شاهد کولی شی چی د خصم دغوښتنې په اثر بی د پخوانی اعلان نه غوندی ته حاضر شی. محکمه کولی شی چه په دعوی باندی دغور په وخت د ضرورت له مخی هر څوک ئی چه خوښ وی راو غواړی او دهغه اظهارات و اوری، همدغه شان محکمه کولی شی چه د دغه شخص د جلب او احضار امر صادر کړې محکمه دا هم کولی شی چه دی بلی غونډی ته په حاضریدو مکلف کړي. محکمه کولی شی چه د دعوی د حقیقت د څرگند تیا دپاره د هر چا شاهی چه پخپله خوبنه د شاهی ورکولو د پاره تیاری واورى.

دوه سوه اتویستمه ماده: د شاهدانو په نامه په لوړ آواز غږ کیږی او (دبلي) ویلو نه وروسته خپل مخصوص اطاق ته ننوځی او دمحکمی په وړاندی دشاهی ویلو دپاره وار په وار د دغه اطاق نه رواځی. هر شاهد چه د شاهی ویلونه وزگاریرې دغونډی په غولی کښې په دعوی باندی دغور ترپای ته رسیدو پوری انتظار کوی یا داچه محکمه ورته دغونډی دغولی نه د وتلو اجازه ورکړي. که ضرورت پېښ شی نوو د یو شاهد دشاهی داوریدلو په وخت کښی دبل شاهد ډډی ته کول یا ځینی شاهدان دځینو نورو سره مخ کول جواز لری.

دوه سوه نه ویستمه ماده: که چیری یو شاهد په حاضریدو باندی د مکلفیت نه پس محکمی ته له حاضریدونه ډډه وکړي دڅارنوالی د اظهاراتو د اوریدونه پس په یوه داسی نقدی جزا چه مبلغ ئی په قباحتونو

کښی له سلو افغانیو او په جنحو کښی له زرو افغانیو زیات نه وی محکومیدی شی. که چیری محکمه د ده د شاهدی اوریدنه لارمه وگڼی کولی شی چه دی په دوهم وار محکمی ته په حاضریدو مکلف کړی او په دعوی باندی غور تر بلې غونډی وځنډوی. دغه شان محکمه کولی شی چه د شاهد د گرفتاری او حاضرولو امر صادر کړي.

دوه سوه دیرشمه ماده: که چیری شاهد په خپله خوښه یا په دوهم وار په حاضریدو باندی د مکلف کیدونه پس حاضر شی او د منلو لایق عذر وړاندی کړی محکمه کولی شی چه د څارنوالی د اظهاراتو د اوریدو نه پس دی د نقدی جزا دور کولونه معاف کړی. که چیری شاهد په دوهم وار په حاضریدو باندی د مکلف کیدوسره هم حاضر نه شی دهغه مبلغ په ورکولو باندی چه مقدار ئی په پورتنی ماده کښی د ذکر شوی جز د زیات نه زیات حدله دوه چنده څخه زیات نه وی جواز لری. او محکمه کولی شی چه دده د گرفتاری او حاضری امر همدغی غونډی یا بلی هغی غونډی ته صادر کړی چه په دعوی باندی غور د هغی ترکیدو پوری ځنډوی.

دوه سوه یو دیرشمه ماده: که چیری شاهد د دعوی په باب د حکم تر صادریدو پورې محکمی ته حاضر نه شی دی کولی شی چه د نقدی جزا ور کولو په حکم باندی په معمولو لارو چارو او په هغو حالاتو کښی چه قانونا جواز لری، اعتراض وکړی.

دوه سوه دوه دیرشمه ماده: که چیری شاهد دخپلی حاضری د امکان ته لرلو په باب دمنلو وړ عذر وړاندی کړی محکمه کولی شی چه په

موضوع باندې دڅارنوالۍ او نورو خصومو د خبرولونه پس د ده شاهدې دده په هستوگن ځای کښې واوړی او په دې حالت کښې هم خصوم کولې شی چه پخپله یا دهغوی مدافع وکیلان یا دواړه حاضر شی او د شاهد نه لارمی پوښتنې وکړی.

دوه سوه دری دیرشمه ماده: که چیرې محکمه د شاهد د شاهدې دپاره انتقال وکړی او د شاهد د عذر عدم صحت څرگند شی محکمه د څارنوالۍ د اظهاراتو له اوریدونه پس کولې شی چه دی دیوی داسې مودی په حبس چه میعاد ئې له دری میاشتو زیات نه وی او به یوه داسې نقدی جزا چه مبلغ بې له شپږو زرو افغانیو زیات نه وی محکوم کړی.

دوه سوه څلور دیرشمه ماده: هغه شاهدان چه دخپل عمر څوارلسم کال ئې پوره کړی وي مکلف دی چه د شاهدې ویلونه مخکښې په خدای سوگند وکړی چه شاهدي به په حقه وائی او د حق نه پرته په څه نه وائی. که چیرې شاهد د (اشهد) په لفظ شاهدې ویله او پوهیده چه په دی تعبیر کښې پخپله سوگند پروت دی نوپه پورتنۍ عبارت د سوگند کولو ضرورت نشته. د هغو شاهدانو شاهدې اوریدل چه لادعمر څوارلسم کال ئې نه وی پوره کړی یې له سوگنده د معلوماتو حاصلولو دپاره جواز لری.

دوه سوه پنځه دیرشمه ماده: که چیرې شاهد د سوگند کولو نه ډډه وکړی او یا دپوښتنو د جواب ویلونه داسې ځان وژغوری چه په قانون کښې جواز نه لری د قباحتونو په باب د حبس په یو داسې موده چه میعاد ئې له یوی هفتی او یا په داسې نقدی جزا چه مبلغ ئې له سلو افغانیو زیات نه وی او د جنحو په باب د حبس به یوه داسې

موده چه میعاد ئې له دری میاشتو او یا په داسی نقدی جزا چه مبلغ ئې له شپږو زرو افغانیو زیات نه وی محکومیرې.  
که چیري شاهد په دعوی باندی دغور له ختمیدو نه مخکښی د ځان ژغورنی نه واوړی د ټولی یا ځینی محکوم بها جزا نه معاف کیږی.

دوه سوه شپږ دیر شمه ماده: د شاهدانو رد د قاضیانو رد د دلیلونو د مبحث په اساس جواز نه لری.

دوه سوه اووه دیر شمه ماده: میره اوښځه که څه هم د دوی د ازدواج رابطه شلیدلی وی په ټولو حالاتو کښی کولی شی چه دیو بل خلاف د شاهدی ویلو نه ځان وژغوری.

د تورن اصول او فروع او اقارب او تر دوهمی درجی پورې خپلوان کولی شی چه د تورن خلاف له شاهدی ویلونه ځان وژغوری خو په دی شرط چه په تورن پوری تړل شوی جرم د شاهد، یا یو قریب یا د ده د نژدی خپلوان په خلاف نه وی او یا د دوی له جملې څخه یو - د دغه - جرم د جزائې اطلاع مخبر نه وی او یا دا چه په قضیه کښی له سره نور هیڅ مثبت دلیلونه موجود نه وی.

دوه سوه اته دیر شمه ماده: په جزائې محکمو کښی د شاهدی نه د شاهد د ځان ژغورنی او د شاهدی ویلونه دهغه د معافولو په باب د حقوقی اجراآتو قاعدی چلیږی.

دوه سوه نه دیر شمه ماده: که چیري د حق العبد مدعی د خپلی دعوی دکړښی نه بهر د شاهد په حیث یو مطلب د محکمی غوږ ته رساوه د ده خبری اوریدلی کیږی.

دوه سوه څلويښتمه ماده: محکمه کولی شي چه دهغي شاهدي د لوستلو امر و  
کړي چه په لومړني تحقيق، يا د تور د دليلونو د راټولوني په  
وخت يا د اهل خبره په وړاندې ويلي شوي وي خوپه دي شرط چه  
پخپله د شاهد د خولې نه د شاهدي اوريدنه دکوم سبب له مخه  
مشکله وي او ياتورن او دهغه مدافع وکیل دده د شاهدي په  
لوستلو سلاشي.

دوه سوه يو څلويښتمه ماده: که چيري شاهد د خپلي شاهدي د پېښو له جملې  
څخه د يوي دريادولو په باب خپل عجز ونيئي نو د تور د دليلو  
نو د ټولوني په وخت کښي د ده د ورکړي شاهدي يا وينا هغه  
خاصه برخه لوستل جواز لري.

که چيري د پخواني شاهدي يا وينا سره د محکمي دغونډې په  
وړاندې د شاهد د شاهدي تناقض څرگند شي د دي مادي د  
پورتنی فقرې درج شوي اجراءات کيدي شي.

دوه سوه دوه څلويښتمه ماده: که محکمه مناسب وگڼي کولی شي چه په  
دعوي باندې دغور کولو په دوران کښي د هر داسي دليل د  
وړاندې کولو امر وکړي چه د حقيقت د څره گنده تيا دپاره ئې  
لازم و بولي.

دوه سوه دري څلويښتمه ماده: محکمه پخپله خوښه او يا د خصومو په  
غوښتنه کولی شي چه په يوه دعوي کښي يو څو تنه اهل خبره  
وټاکي.

دوه سوه څلور څلويښتمه ماده: محکمه پخپله خوښه او يا د خصومو به  
غوښتنه کولی ښي چه اهل خبره محکمي ته دهغو نظرياتو په  
توضيح وړاندې کولو موظف کاندې چه مخکښي ئې د لومړني  
تحقيق په وخت کښي يا محکمي ته څرگند کړي دي.  
تحقيق د محکمي په وړاندې مشکل شي محکمه کولی شي چه  
خپل يو غړي د هغه په تحقيق موظف کاندې.

## پنځم فصل

### د حق العبد ادعاء

دوه سوه شپږ څلوېښتمه ماده: چاته چه ديو جرم نه ضرر واوړي کولی شي چه دهغي محکمی په وړاندی چه په قضیه باندی غور کوی په هره مرحله کښی چه وغواړی اوله هغه مخکښی چه ددی قانون د دوه سوه پنځویشتمی مادی داحکامو مطابق په دعوی باندی غور ختم شی د حق العبد دعوی وړاندې کړی، خوکه چیری جزائی قضیه له ابتدائی محکمی نه تیره شی او دی خپله حق العبدی دعوی سوره نه کړي په استینافی محکمه کښی خپله حق العبدی دعوی نه شی سورولی.

د حق العبد ادعاء تورن ته د خبروال په ذریعه د ابلاغ یا په هغه غونډه کښی چه دعوی پکښی دغور لاندی وی او تورن پکښی حاضر وی دغوښتنی په اساس کیږی. که چیری تورن حاضرته وی د دعوی جریان ځنډیږی او مدعی په دی مکلفیږی چه خپلې غوښتنی تورن نه ابلاغ کړی. که چیری د تحقیق په دوران کښی پخوا مدعی په دی صفت پیژندل شوی وی نو محکمی ته د جزائی دعوی د احالی په امر کښی حق العبدی برخه هم داخله گڼل کیږی. که چیری په قضیه کښی د حق العبد د مدعی د اخلیلد د جزائی دعوی د جریان د ځنډ سبب شی محکمه کولی شي چه په دعوی باندی غورنې له حق العبدی برخې نه جاری وساتی او د حق العبد مدعی ته اجازه ورکړی چه خپله دعوی د جزائی حکم له صادريدو نه پس په حقوقی محکمه کښی سوره کړي.



دوه سوه اووه څلوېښتمه ماده: که چیرې هغه څوک چه د جرم نه ورته ضرر اوښتی دی د دعوی سورولو د اهلیت فاقد وی او قانونی ممثل ئی هم نه وی هغه محکمه چه جزائی دعوی دهغی د غور لاندی ده د څارنوالی دغوښتنی له مخه کولی شی چه د ده دپاره قیم ونیسی چه دده له خوا دحق العبدی د عوی سوره کړي. د غسی څوک هیڅکله هم دمحاکمی د لگښتونو په ورکولو نه مکلفیږی.

دوه سوه اته څلوېښتمه ماده: د حق العبد دعوی په تورن باندی که بالغ وی او د ده په قانونی ممثل باندی که د قانونی صلاحیت فاقد وی سورول کیږی.

که چیری تورن قانونی ممثل ونه لری محکمه مکلفه ده چه د پورتنی مادی په احکامو برابر د ده د پاره قیم ونیسی. دغه شان د حق العبد دعوی د حق العبد مسئولینو خلاف هم چه د تورن دافعالونه را پور ته شوی مادی ضررونه قانونا هغوی ته متوجه وی سورول کیدی شی.

څارنوالی کولی شی چه د حق العبد د مدعی د نشتوالی په صورت کښی د حق العبد مسئولین په دعوی کښی داخل کاندی چه د محاکمی په لگښتونو باندی د دوی د محکومولو دپاره لرا واره شی. ددی مادی د حکم تطبیق په هیڅ صورت د جزائی محکمو په وړاندی د ضمان د دعوی سورولو او دغه شان په دعوی کښی دهغونه غیر چه د حق العبد د عوی پری سوره شوی وی او د حق العبد د مسئولینونه غیر دنور و خلکو د داخلولو اجازه نه ورکوی.

دوه سوه نه څلوېښتمه ماده: د حق العبد مسئول کولی شی چه پخپله خوښه په جزائی دعوی کښی هری مرحلی ته چه رسیدلی وی ددی قانون د دوه سوه پنځوینتمی مادی د حکم مطابق په دعوی باندی

دغور دسرتنه رسيد لونه مخکښی داخل شی خو څارنوالی او  
د حق العبد مدعی کولی شی چه په دعوی کښی د ده دداخلیدو  
له قبولی سره مخالفت وکړی.

دوه سوه پنځوسمه ماده: د حق العبد مدعی دمحکمی د محصول په ورکړه  
مکلف دی او دغه شان په دی هم مکلف دی چه کومی پیښی  
دڅارنوالی، یا د تحقیق د قاضی یا د محکمی له پلوه د اهل  
خبره او شاهدانو د حق الزحمی او لگښت د پاره ټاکل کیږی په  
پیشکی ډول امانت کیږدی.

دوه سوه یو پنځوسمه ماده: که چیری د حق العبد ادعا د قانون له مخی  
دمنلوورپه وی تورن، د حق العبد مسئول، او څارنوالی هریو دا  
کولی شی چه په غونډه کښی د حق العبد د مدعی له قبلیدو  
سره مخالفت وکړی.

دوه سوه دوه پنځو سمه ماده: هغه قرار چه د حق العبد د نه قبلیدو په باب د  
څارنوالی یا د تحقیق د قاضی له پلوه صادریری د جزائی  
محکمی په وړاندی د حق العبد د ادعا او په حقوقی محکمه  
کښی د ده له خوا د حق العبد د دعوی د سوریډو مخه نه نیسی.  
د حق العبد د ادعا د قبلیدو په باب د محکمی قرار دهغو  
اجراآتو د بطلان سبب کیږی چه په جزائی دعوی کښی د ده له  
گدون نه مخکښی شوی دی. د حق العبد د مدعی د قبلیدو  
په باب د څارنوالی یا د تحقیق د قاضی قرار هغه محکمه  
ته مقیدوی چه په جزائی دعوی غور کوی.

دوه سوه دری پنځو سمه ماده: د حق العبد دعوی دهغه میعاد په تیریډو  
ساقطیږی چه دمعاملاتو په احکامو کښی د حقوقی دعوی  
دسقوط په باب د (وخت دتیریډو) د اساس په حیث قبول شوی  
دی.

که چیري جزائی دعوی له سوړیدو نه پس د مختصو سببونو له جملې څخه دیوه له کبله ساقطه شی د حق العبد هغه دعوی چه له دغی دعوی سره سوره شوی ده ته ساقطیږی.

دوه سوه څلور پنځوسمه ماده: د حق العبد مدعی کولی شی چه دعوی په هره مرحله کښی پرېږدی، د حق العبد مدعی مکلف دی چه د دعوی له پرېښودو نه مخکښی لگښتونه ورکړی دعوض غوښتنی په باب د تورن حق که چیري قانونی اساس ولری محفوظ پاتی کیږی.

په دی صورت د دعوی پرېښو د نه په جزائی دعوی باندی هیڅ اثر نکوي.

دوه سوه پنځه پنځوسمه ماده: که چیري پخپله مدعی ته دحاضریدو مکلفیت ابلاغ شی او سره د دی هم محکمی ته حاضر نه شی یا خپل وکیل ورته راونه لیږی او خپلی غوښتنی غونډی ته وړاندی نه کړی په دی صفت د ده نه حاضریدل د دعوی پرېښود نه گڼل کیږی.

دوه سوه شپږ پنځوسمه ماده: که چیري د حق العبد مدعی په جزائی محکمو کښی دعوی پرېږدی کولی شی چه خپله دعوی په حقوقی محکمو کښی سوره کړي خو په دی شرط چه د کوم حق د حاصلو لو دپاره ئې دعوی سوره کړی ده چه دهغه په پرېښو دوئی تصریح نه وی کړی.

دوه سوه اووه پنځوسمه ماده: د حق العبد د مدعی له خوا د دعوی پرېښو د نه ددعوی نه د حق العبد د مسئول د ډډی ته کییدلو سبب کیږی خو په دی شرط چه دحق العبد د مسئول په دعوی کښی د حق العبد د مدعی په غوښتنه داخل شوی وی.

دوه سوه اته پنځوسمه ماده: که چیري د جرم له کبله زیان من شوی شخص په حقوقی محکمه کښی دعوض غوښتنی دعوی وکړی او بیا د جزائی محکمی کښی د عوض غوښتنی دعوی و کړی او بیا د

جزائې محكمې په وړاندې دعوى سوره شى نو كه دى په حقوقى  
محكمه كښى دعوى برېردى كولى شى چه دغه دعوى په جزائى  
محكمه كښى د جزائى دعوى سره غېره گه سوره كاندې.

دوه سوه نه پنځوسمه ماده: كه چيري د حق العبد دعوى په حقوقى محكمو  
كښى سوره كړى شى نو په كاردى چه پريكون ئې د هغى جزائى  
دعوى د فيصلې د نهائې نتيجې تر حاصليدو پورى وځنډول  
شى چه دهغى نه مخكښى يا دهغى د جريان په وخت په محكمه  
كښى سوره شوى ده. خو كه چيري د جزائې دعوى پريكون د  
تورن دليوتوب له كبله وځنډول شى نو دحق العبد دعوى  
فيصله كيږي.

دوه سوه شپيتمه ماده: دهغو حق العبدى د عوو په پريكون كښى چه دجزائې  
محكمو په وړاندې دائريږي د دى قانون په احكامو عمل كيږي.  
دوه سوه يوشپيتمه ماده: تورن كولى شى چه د حق العبد د مدعى نه دهغه  
تاوان گالنه چه د حق العبد د دعوى له كبله ورته او بنسټى وى د  
قانون د احكامو مطابق و غواړي.

### شپږم فصل

#### د تزوير فرعى دعوى

دوه سوه دوه شپيتمه ماده: څارنوالى او نور خصوم كولى شى چه د دعوى په  
هره مرحله كښى د قضيبى د پاڼو له جملې څخه په هره پاڼه چه په  
موضوع كښى وړاندې شوى وى دتزوير دعوى وكړي.  
دوه سوه درى شپيتمه ماده: دتزوير دعوى دهغى دمدعى د ادعا له مخه كيږي  
چه دتحقيق په محضر يا د غونډې په محضر كښى قيدېږي دغه  
شان د تزوير دعوى د مدعى له خوا د يو امضاء شوى غوښتن  
ليك له مخه چه د دعوى په دوسيه كښى ايښودل كيږي هم  
كيدى شى. د تزوير په دعوى كښى د هغى پاڼى ټاكنه چه پرى د

تزویر دعوی شوی وی د هغی د تزویر له دلیلونو له راوړلو سره  
ضروری ده.

دوه سوه څلور شپیتمه ماده: که چیري هغه مقام چه قضیه ئې د غور لاندی ده د  
تزویر د ادعاء په باب د تحقیق کیدنه لازمه وگڼبی نو پانی  
څارنوالی ته سپاری. که چیري دغور د لاندی دعوی پریکون په  
هغه پا ڼه پوری موقوف وی چه دتزویر دعوی پری شوی ده دغه  
مقام کولی شی چه څوپوری د تزویر د دعوی پریسکون د مربوط  
مرجع له پلوه کیږی د دعوی جریان وځند وی.

دوه سوه پنځه شپیتمه ماده: که چیري د دعوی جریان وځندولی شی او حکم یا  
قرار په عدم تزویر باندی صادر شی نو ضروری ده چه په همدغه  
حکم یا قرار کښی د تزویر مدعی تر دوه نیمو زرو افغانیو پورې  
په نقدی جزا محکوم شی.

دوه سوه شپږ شپیتمه ماده: که چیري حکم د ټولو یا ځینو رسمی پاڼو په تزویر  
صادر شی نو هغه محکمه چه دغه حکم ئی کړی وی د دغو پاڼو  
دلغو کولو یا سمولو حکم څنگه چه لازم وی هم صادر وی د  
اخبه په یو یاد داشت کښی ثبتیږی او دغه پاڼه په نېته کیږی.

## اووم فصل

په غونډه کښی د انتظام ساتنه

دوه سوه اووه شپیتمه ماده دغونډی اداره او انتظام د غونډی د رئیس په واک  
کښی دی. د غونډی رئیس کولی شی چه څوک دغونډی انتظام  
څرابوی هغه دغونډی دغولی نه وباسی، که چیري دغه شخص  
دده امر ونه منی محکمه کولی شی چه سمدستی تر اتو  
څلویښتو ساعتو نو پورې د ده د بندی کولو یا تردری سوه  
افغانیو پوری دده جریمه کولو حکم صادر کاندی. د محکمی د  
احکم سمدستی په ځای کیږی او استیناف پری نه شی کیدی.

که چیري دغونډی وران کاری د محکمی د کاروالو څخه وی  
محکمه کولی شی چه دغونډی په وخت کښی دی دقضائی قوی  
د کاروالو د تادیب د قاعدو سره سم تادیب کاندی. محکمه  
دغونډی دختیمیدو نه مخکښی خپل صادر کړی حکم لغو کولی  
شی.

دوه سوه اته شپیتمه ماده: که جری څوک په غونډه کشی د جنجی با قباحث  
ارتکاب وکړی محکمه کولی شی چه په همدغه غونډه کښی د  
تورن خلاف دعوی سوره کاندی او دڅارنوالی او تورن د  
اظهاراتو اوریدلونه پس خپله فیصله صادره کړی په داسی حالت  
کښی د دعوی سورول په هغه غوښتنه پورې چه ددی قانون په  
دریمه او څلور مه ماده کښی ذکر شوی ده مربوط نه ده. که  
چیري په غونډه کښی جنایت پیښ شی د محکمی رئیس  
څارنوالی ته د تورن د سپارلو امر کوی. د احکم ددی قانون  
دائمی مادی د حکم په تطبیق کښی خلل نه اچوی.  
د محکمی رئیس په ټولو حالاتو کښی دپښی محضر ترتیبوی او  
که ضرورت پیښ شی د تورن د گرفتاری امر صادروی.

دوه سوه نه شپیتمه ماده: که چیري د وظیفی په وخت یا د وظیفی په علت د  
مدافع وکیل نه یوداسی حرکت وشي چه دغونډی په انتظام  
کښی خلل اچول و گڼل شی او یا د جزا وړوی دغونډی رئیس  
دپښی محضر ترتیبوی. که چیري د مدافع عمل د تادیب وړوی  
دی د تادیب دپاره د محکمی رئیس ته حواله کوی او که د جزا  
وړوی نوڅارنوالی ته یی د تحقیق د اجراء د پاره سپاری. په هر  
حالت کښی په دعوی باندی دغور کولو دغونډی په هیئت کښی  
دهغی غونډی د رئیس او غړو گدون جواز نه لری په کومه غونډه  
کښی چه دغه حادثه پېښه شوی وی.

دوه سوه اويا يمه ماده: په هغو جرمونو لاندې غور چه په غونډه كښې پېښېږي  
او محكمه دهغو په باب دغونډې د كيدو په وخت كښې دعوى  
نه سوړوى دعادې احكامو مطابق كيږي.

## اتم فصل حكم

دوه سوه يو اويايمه ماده: هغه څه چه د لومړي تحقيق په پاڼو او د دليلونو د  
ټولونې په محضرونو كښې درج دي محكمه په هغو مقيده نه ده  
بي له هغه چه د قانون نص بالعكس تصريح كړى وي.  
دوه سوه دوه اويايمه ماده: په قباحتونو كښې ليكلې محضرونه دهغو پېښو په  
باب چه د مربوطو مامورينو له پلوه پكښې ثبتيږي ترڅو پورې  
چه ددغو پېښو نفې ثابته شوي نه وي حجت گڼل كيږي.  
دوه سوه درې او يايمه ماده: قاضى په دعوى كښې دهغې عقيدې سره سم چه  
د دليلونو له مخه ورته پيدا كيږي په پوره ازادى حكم صادروى  
خو سره د دې هم دې په داسې دليل باندې خپل حكم بناء كولى  
نه شي چه د ده په وړاندې راوړل شوى نه وي.  
دوه سوه څلور او يايمه ماده: د حكم صادرونه په ښكاره غونډه كښې كيږي كه  
څه هم په دعوى باندې غور په پټه غونډه كښې شوى وي. د حكم  
علنيت دغونډې په محضر كښې ثبتيږي او د محكمې د رئيس  
او محرر له خوا امضاء كيږي.  
محكمه داسې تدبير نيولى شي چه هغې غونډې ته د تورن  
حاضري تضمين كړي چه د حكم د نطق دپاره ټاكل شوى ده او  
تورن ونه كړى شي چه په حكم باندې د نطق نه مخكښي د  
غونډې له غولې ووځي.

په دغو تدبیرونو کښې د تورن د توقیف او گرفتاری امر هم شامل دی خو په دی شرط چه پښه له یو داسی قسمه وی چه د تورن د توقیف جواز ورکوی.

دوه سوه پنځه او یا یوه ماده: که چیرې پښه ثابته نه وی یا په قانون کښې د جزا وړ نه وی محکمه خپل حکم د تورن په برائت صادروی او دی په دی شرط چه په یواځې په همدی پښه کښې توقیف وی خلاصوی.

که چیرې پښه ثابته او فعل د جزا وړ وی محکمه د مقرری جزا په ټاکنه خپل حکم صادروی.

دوه سوه شپږ او یا یوه ماده: که چیرې ابتدایه محکمی ته دا څرگنده شی چه پښه د جنایت له نوعی ده نو په موضوع کښې د پریکون د صلاحیت په نه لرلو باندی خپل حکم صادروی او قضیه د لارمو اجراءاتو دپاره څارنوالی ته ارجاع کوی.

دوه سوه اووه او یا یوه ماده: تورن ته په داسی پښه چه د تورن د احوالی په امر یا د احضار په پاڼه کښې داخله نه وی او دغه شان د تورن نه غیر بل داسی چاته چه دهغه خلاف دعوی نه وی سوره شوی جزا ورکول جواز نه لری.

دوه سوه اته او یا یوه ماده: محکمه کولی شی چه په خپله هغه فیصله کښې چه صادر وی ئی تورن ته دنسبت شوی تور قانونی وصف وگرځوی، دغه شان محکمه کولی شی چه د تورن تور د جزا سختولو د موجباتو زیاتو لو له لازمی چه دغوندی په تحقیق یا غور کښې تثبیت شوی وی که څه هم د تورن د احوالی په امر یا د احضار په پاڼه کښې درج شوی نه وی تعدیل کاندی.

محکمه کولی شی چه دهری عادی خطاء د سمون او د هری داسی سهوی د راگرځولو اقدام وکړی چه د احوالی په امر یا احضار په پاڼه کښې د درج شوی اتهام په عبارت کښې موجود وی.



محکمه مکلفه ده چه په وارد کړې تغیر باندې تورن خبر کړي  
او که تورن وغواړي نوورته مهلت ورکړي چه د جرم د وصف  
گرځولو یا د اتهام د تعدیل په مقابل کښې خپله دفاع تیاره  
کړي.

دوه سوه نه او یایمه ماده: د دی قانون د دوه سوه شپږ څلویښتمې مادې  
دوروستې فقرې د حکم له رعایت سره سره د جزائی دعوی په  
باب چه هر حکم صادرېږي باید چه د حق العبد د مدعی د  
غوښتنو او د تورن له خوا د غوښتل شوی عوض په باب د  
محکمې په تصمیم باندې مشتمل وي.

که چیري د تورن له پلوه د عوض د غوښتنې په باب تصمیم  
نیولو د جزائی دعوی په باب د حکم په صادرولو کښې ځنډ  
پېښاوه محکمه کولی شي چه په دغه غوښتنه باندې د غور  
کولو په دوران کښې د جزائی د عوی په باب خپل حکم صادر  
کړي. په دی حالت کښې د عوض دعوی په حقوقی محکمو  
کښې یې د محصول له ورکولو سرول کیدلی شي.

دوه سوه اتیایمه ماده: د حکم سره یو ځای باید موجه اسباب ذکر شي. که  
چیري حکم په الزام باندې بنا شوی وي نو دا ضروری ده چه  
په دغه حکم کښې هغه پېښه چه د جزا مستوجه ده او دهغې  
کوایف او هغه قانونی نص بیان شي چه د حکم د صادریدلو  
باعث شوی دی.

دوه سوه یو اتیایمه ماده: محکمه د هغو غوښتنو په پریکون چه د خصومو له  
خوا وړاندې شوی دی د حکم د موجه اسبابو د بیان سره مکلفه  
ده.

دوه سوه دوه اتیایمه ماده: حکم او اسباب ئې د صادریدو له نیتی نه لس ورځې  
پس لیکل کیږي، د محکمې رئیس پری مهر لگوی او د

محکمی رئیس او محررئی امضاء کوی. که چیري رئیس د یو عذر له مخې ونه کړی شی چه هغه مهر او امضاء کړی د هغو قاضیانو نه یو چه له ده سره ئی د حکم په صادرولو کښی گډون کړی دی هغه مهر او امضاء کوی. او که چیري د ابتدائیه محکمی له پلوه صادر شوی وی او ددغی محکمی قاضی د حکم اسباب پخپل خط لیکلی وی خو دیو عذر له مخه ئی دهغه امضاء کول له واکه نه وی پوره شوی د ولایت د محکمی رئیس کولی شی چه پخپله د اصل حکم نسخه مهر او امضاء کړی یا دمحکمی یو غړی دهغه په مهر او امضاء موظف کړي. که چیري ابتدائیه قاضی د حکم اسباب پخپل خط نه وی لیکلی حکم له دی کبله چه د اسبابو ذکر پکښی نشته باطلیږی.

دلسو ورځود ټاکلی میعاد نه د حکم د امضاء کولو ځند د قوی موجباتو نه پرته جواز نه لری. خو په هر حال هغه حکم چه له صادریدونه پس په دیر شووړ څو کښی دننه دننه مهر او امضاء نه شی باطل گڼل کیږی بی لی دی چه حکم په برارټ صادر شوی وی. د محکمی د تحریراتو دفتر مکلف دی چه د دعوی ذیدخل شخص ته دهغه د غوښتنی له مخه تصدیق ورکړی چه دغه حکم په ټاکلی میعاد کښی مهر او امضاء شوی نه دی.

دوه سوه دری اتیایمه ماده: که چیري محکمه په صغیر تورن باندی حکم صادر کړی او بیا ولیدل شی چه د جزا تطبیق له هری نوعی چه وی د محکوم علیه د حال سره مناسب نه دی محکمه هر وخت کولای شی چه د لوی څارنوال په غوښتنه په هغه باندی له نوی سره غور وکړی.

له نوی سره دغور کولو په وخت کښی په صغارو پوری د مختصی جزا نه پرته حکم کول جواز نه لری.

دوه سوه څلور اتیایمه ماده: که چیري محکمه په تورن باندی په دی خیال چه عمرئی له پنځلسو کلونوا و ښتی دی خپل حکم صادر کړی

او بیا د رسمی پانوله مخه د هغه خلاف څرگندشی خاړنوالی  
کوی شی چه موضوع محکمی ته له نوی سره د غور کولو دپاره  
وړاندی کړی، په دی حالت کښی د محکمی د حکم چلونه  
څنډیږی خود دی قانون په یوسل اتمه ماده کښی ذکر شوی  
احتیاطی تدبیر کول جواز لری، که چیری د تورن خلاف د  
محکمی حکم په صغارو پوری د مختصو جزاگانو له جعلی څخه  
وی او بیا در سمی پانوله مخه څرگنده شی چه د محکوم علیه  
عمر له پنځسو کلونو او ښتی دی لوی خاړنوالی کولی شی چه د  
حاکمی محکمی نه وغواړی چه په خپل صادر کړی حکم باندی  
له نوی سره غور وکړی او د قانون له احکامو سره سم حکم  
وکړی.

## نهم فصل

### د دعوی لگښت

دوه سوه پنځه اتیایمه ماده: هغه تورن چه د جرم د ارتکاب له کبله محکوم علیه  
واقع شی محکمه کولی شی چه هغه د محاکمی د ټول یا ځینی  
لگښت په ورکولو مکلف کړی.

دوه سوه شپږ اتیایمه ماده: که چیری د استیناف په مرحله کښی د ابتدائیه  
محکمی حکم تائید شی د مستانف تورن مکلفیت په ټول یا  
ځینی لگښت جواز لری.

دوه سوه اووه اتیایمه ماده: ستره محکمه کولی شی چه که اعتراض د قبلیدو یا  
اوریدلو وړ واقع نه شی معترض تورن د ټول یا ځینی لگښت په  
ور کولو مکلف کانډی.

دوه سوه اته اتیایمه ماده: که چیری د تورنو یوه ډله د یو جرم له کبله د جرم د  
فاعلینو یا مشترکینو په حیث په یوه حکم کښی محکوم علیهم  
واقع شی د محکوم بها لگښتوو په ور کولو یوشان مکلفیږی خو

په دی شرط چه لگښت په اصل حکم کښی بل شان نه وی ویشل شوی او یا محکومین دهغه په تضامنی ورکړه نه وی مکلف شوی.

دوه سوه نه اتیایمه ماده: که چیری تورن د ټول لگښت په ورکولو نه وی محکوم شوی په کاردی چه هغه مقدار چه دی پری محکوم شوی دی په حکم کښی څرگند کړی شی. که چیری د محکمی په حکم کښی د محکوم علیه له طرفه دلگښتو نو د وکړی هیڅ ذکر نه وی شوی دی دلگښت په ورکړه مکلف گڼل کیږی.

دوه سوه نوی یمه ماده: د حق العبد مدعی هم د قانون مطابق مکلف کیدی شی چه د محکمی لگښت دولت ته ورکړی، د دی لگښت د اندازه کولو او د هغه د تحصیل دلازو چارو په باب د قضائی محصولاتو د قانون احکام او په هغه پوری مربوط مقررات تطبیقېږی.

دوه سوه یو نوی یمه ماده: که چیری د جرم د ارتکاب له مخه د تورن په الزام باندی حکم صادر شی نو په کار دی چه تورن دهغه لگښت په ورکړه هم مکلف کړی شی چه د حق العبد مدعی ورکړی دی. او محکمه صلاحیت لری چه د دغو لگښتو نو هغه برخه چه ورته د حق العبد د مدعی له خوا بی موجب لگیدلې ښکاره شی کمه کړی.

خوکه چیری محکمی د حق العبد مدعی د ادعا په یوه برخه کښی هم محکوم له نه کړ نو د محاکمی لگښت د مدعی له خوا ورکول کیږی او که چیری د حق العبد مدعی د دعوی په ځینو برخو کښی محکوم له شی محکمه کولی شی چه دی د محاکمی په ځینو لگښتونو محکوم کړی.

دوه سوه دوه نوی یمه ماده: هغه مقررات چه د حق العبد د دعوی دلگښتونو په باب په تورن تطبیقېری هماغه مقررات د حق العبد په مسئل باندی هم تطبیقېری.

دوه سوه دری نوی یمه ماده: که چیري تورن د جزائی دعوی په ټول یا ځینی لگښت محکوم شی د حق العبد مسئل هم له ده سره د محکوم بها لگشت په ورکړه مکلفېری. محکوم بها لگښت په دی صورت گڼی له دوی څخه په تضامنی ډول تحصیلېری.

## لسم فصل

### د قاضی اجتناب او رد یی

دوه سوه څلور نوی یمه ماده: که چیری جرم پخپله د قاضی په مقابل کښی شوی وی، یا قاضی د دعوی په باب د قضائی ضبط د مامور، دڅارنوالی با دخصومو له جعلې څخه دیوه د دفاع وظیفه اجرا کړی وی، یا ئی په دغه باب شاهدی ویلی یائی د اهل خبره وظیفه په ځای کړی وی د دعوی په غور کښی گډون نه شی کولی.

که چیري قاضی د دعوی تحقیق کړی وی د حکم په صادرولو کښی گډون نه شی کولی. هغه قاضی چه د اعتراض لاندی راغلی حکم ئی صادر کړی وی په استینافی غور کښی گډون نه شی کولی.

دوه سوه پنځه نوی یمه ماده: خصوم د پورتنی مادی په ذکر شو یو حالاتو کښی او د ردپه نورو حالاتو کښی چه د حقوقی اجراءاتو په باب احکامو کښی ذکر کیږی د قاضیانو د رد حق لری. د څارنوالی د غړو او د قضائی ضبط د مامورینو رد جواز نه لری.

دوه سوه شپږ نوی یمه ماده: کله چه د ابتدائیه قاضی د رد له اسبابو څخه یو سبب منځ ته را پرېوځی دی ددی خبری نه د ولایت د محکمی رئیس خبروی او که چیری رد د ولایت د محکمی کوم غړی ته متوجه و موضوع همدغی محکمه ته وړاندی کیږی. که چیری د قاضی په وړاندی په قانون کښی د رد د ذکر شویو حالاتونه غیر داسی اسباب را بر سیره شی چه قاضی د هغو له مخه په دعوی باندی غور کول د ځان د پاره مناسب نه گڼی، دی کولی شی چه په دعوی باندی له غور کولو څخه د ځان د ژغورنې موضوع د ولایت د محکمی رئیس یا دغی محکمی ته وړاندې کړی.

دوه سوه اووه نوی یمه ماده: د قاضی د رد غوښتنه هغی محکمه ته وړاندې کیږی چه دعوی ئی دغور لاندی ده او دهغی په باب حقوقی او تجارتي احکام تطبیقېږی. د تحقیق د قاضی یا د ابتدائیه قاضی د رد غوښتنه د ولایت محکمی ته وړاندی کیږی. په غوښتنه باندی د غور کولو په وخت د قاضی، استنطاق یا ورته سوگند ورکول جواز نه لری.

که چیری د تحقیق قاضی یا د ولایت د محکمی غړی د رد له غوښتنی سره موافقه وکړی او یا بې له غوښتنی پخپله د غور نه ځان ژغورنه مناسب وگڼی او د رد غوښتنه یا د ځان ژغورنی تصمیم د ولایت د محکمی د رئیس له پلوه او که د ولایت د محکمی غړی وی د ولایت د محکمی له پلوه تائید شی نو قاضی د غور نه ځان ډډی ته کوی. ددی حالت نه غیر د رد په غوښتنه قانون سره سم غور کیږی.

## یوولسم فصل د بطلان مواد

دوه سوه اته نوی یمه ماده: په اساسی اجراآتو کښی د قانون د احکامو مراعات نکول د اجراآتو د بطلان موجب دی.

دوه سوه نه نوی یمه ماده: که چیري د محکمی د تشکیل په باب یائی د حکم په صادرونه کښی د ولایت په باب یا دهغه جرم د نوعیت له حیثه چه د محکمی د غور لاندی دی د محکمی د صلاحیت په باب یا د نظام عامه په نورو مربوطو مواردو کښی د قانون د حکمونو د نه رعایت له کبله بطلان پېښ شوی وی د دعوی په هر حالت کښی پری تمسک کیدی شی. په د غسی حالت نو کښی محکمه مکلفه ده چه په دغه باب کښی بی له غوښتنی هم په بطلان باندی حکم صادر کړی.

دری سومه ماده: په پورتنی ماده کښی د درج شو حالاتونه پرته که چیري د جنایاتو او جنحو په باب د دلیلونو د ټولونی یا لومړی تحقیق، یا په غونډه کښی د تحقیق مختص اجراآت د تورن د مدافع وکیل په مخکښی شوی وی او ده پری اعتراض نه وی کړی د اجراآتو د بطلان په اساس د تورن د دفع ویلو حق سوخی. په قباحتونو کښی که چیري اجراآت د تورن په مخکښی وشي او دی پری اعتراض ونه کړي که مدافع وکیل ورسره هم نه وو د بطلان په اساس د دفع ویلو حق ئی سوخی. دغه شان که چیری څارنوالی د اجراآتو د کیدو په وخت کښی اعتراض ونه کړی د بطلان په اساس د دفع ویلو حق ئی سوخی.

دری سوه یوه ماده: که چیري پخپله تورن یا دهغه وکیل په غونډی کښی حاضر شی د احضار پاتی په بطلان تمسک نه شی کولی خودا کوی شی

چه د احضار پاتی په بطلان تمسك نه شی کولی خو دا کولی شه  
چه د احضار پانی د سمونې غوښتنه وکړي او یا په غور باندی  
دلاس پوری کولونه لومړی دفاع ته دځان تیارولو د پاره وخت  
وغواړی، محکمه دده دا غوښتنی منی .

دری سوه دوهمه ماده: قاضی کولی شی چه د اجراآتو دهری هغه برخې دسمولو  
اقدام وکړی دکومی بطلان چه ده ته څرگند شی، که څه هم دا  
کار یواځی ده مناسب گڼلی وی.

دری سوه دریمه ماده: کله چه د اجراآتو دیوی برخې بطلان تشیت شی څومره  
آثار چه پری مرتب شوی وی هغه هم باطل گڼل کیږی. باطل  
اجراآت چه څه وخت ممکن شی باید بیرته وگرځول شی.

دری سوه څلورمه ماده: که چیري په هغه حکم یا امر کښی چه د تحقیق د  
قاضی یا د ولایت د محکمی د رئیس له پلوه صادر شوی وی  
مادی خطاء پښه شوی وی او بطلان ته نه وی رسیدلی هماغه  
مقام چه دغه حکم یا امرئی صادر کړی دی دخپله ځانه یا له  
خصوصو څخه د یوه دغوښتنی له مخه په حاضری باندی د دوی  
د مکلفولونه پس د هغی د سمولو اقدام کوی. د سمونی اجراآت  
د خصوصو دویناء داوړیدلونه پس کیږی او د صادر شوی حکم یا  
امر په حاشیه کښی د هغه امر یا دونه کیږی چه ددغو اجراآتو نه  
وروسته صادر یږی.

د تورن د نامه او لقب د سمونی په باب هم دغی اجراآت کیږی.



## دولسم فصل

### ليونی تورن

دری سوه پنځمه ما ده: که چیري د توقیف شوی تورن د عقلی حالت تثبیت لازم وگڼل شی د تحقیق قاضی یا ابتدائیه قاضی او دغه شان هغه محکمه چه دعوی ئی دغور لاندی ده کولی شی چه د څارنوالی د غوښتنی له مخه دڅارنوالی د اظهاراتو د اوریدو نه پس امر و کاندی چه تورن دې د دی مقصد د پاره په یو رسمی مختص محل کښی یو یا څو واری معاینه کړی شی. د دی قسم معاینو ټوله موده له پنځه څلویښتو ورځونه زیاتیدی نه شی. که چیري تورن توقیف نه وی په هر بل مناسب ځای کښی معاینه کیدی شی.

دری سوه شپږمه ماده: که چیری ثابتنه شی چه تورن دهغه عقلی گډوډی له کبله چه د جرم د پېښیدونه پس ورته پېښه شوی ده دخپل ځان د دفاع قدرت نه لری په محکمه کښی د ده خلاف د دعوی سورونه د ده تر په سد کیدو پوری ځنډیږی. که چیري پېښه داسی جنایت یا جناحه وی چه جزائی حبس وی نو د تحقیق قاضی یا ابتدائیه قاضی او یا د ولایت هغه محکمه چه دعوی ئی دغور لاندی ده کولی شی چه د عقلی ناروغیو د علاج په یوه مرجع کښی تر په سد کیدو پوری د ده نظر بندی امر وکاندی.

دری سوه اوومه ماده: د ضروری او عاجلو اجراآتو له کولونه مخکښی د دعوی ځنډول جواز نه لری.

دری سوه اتمه ماده: ددی قانون د دری سوه پنځمی او دری سوه شپږمی مادی په مندرجو حالاتو کښی هغه موده چه تورن ئی د معاینی یا نظر بندی لاندی تیروی د محکوم بها جزاله جملې څخه حسابیږی.

دری سوه نهمه ماده: که چیري د دعوی سورولو په نه ضرورت امر یا د تورن په برائت حکم صادر شی او د حکم د صادریدو باعث د تورن د عقل گډوډی وی نو که چیری پېښه داسی جنایت یا جناحه وه چه جزائی حبس وی هغه مقام چه دغه امر یا حکم صادر وی د عقلی ناروغیو د علاج په یوه مرجع کښی دده د نظر بندی او په هغه

وخت کښې چه مربوط مقامات ئې لارم وگڼې دده د آزادو  
پریښودلو حکم صادر وی.

## دریم باب د جنایاتو محکمی لومړی فصل

د جنایاتو د محکمه جوړونه او دغونډو دورې ئې  
دری سوه لسمه ماده: په هره ولایت محکمه کښې د جنایاتو یوه یا څو محکمی  
جوړېږی چه په هره یوه کښې ئې د ولایت د محکمی دری تنه  
قاضیان وی.

دری سوه یوولسمه ماده: د ولایت د محکمی لویه غونډه د هرکال په لومړی  
میاشت کښې د محکمی د رئیس په غوښتنه د خپلو غړوله  
منځه د جنایاتو د محکمو قاضیان ټاکي. که چیرې یو قاضی ته  
چه د جنایاتو د محکمی په غړیتوب ټاکل شوی دی دکال په  
دوران کښې کوم مانع را برسیږه شی د ولایت د محکمی رئیس د  
ده په ځای بل شخص ټاکي.  
په عاجلو حالاتو کښې د ولایت د محکمی رئیس کولی شی چه  
دده وظیفه اجرا کړي.

دری سوه دولسمه ماده: قاضی القضاات د ضرورت په وخت کښې د ولایت د  
محکمی د رئیس د پیشنهاد له مخه کولی شی چه د ابتدائیه  
محکمو له قاضیانو څخه یو په خدمتی طور د جنایاتو د  
محکمی په غړیتوب وټاکي. دا ټاکنه دیوی دوری یا د هغی نه د  
زیاتی مودی د پاره کیدی شی.

دری سوه دیار لسمه ماده: د جنایاتو محکمه د هری ابتدایې محکمی په  
قضائی ونډ کښې غونډېږی او د هغی قضائی ونډ د ابتدائیه  
محکمی قضائی ونډ دی.

که ضرورت پېښ شی د جنایاتو محکمه د ولایت د محکمی د رئیس په غوښتنه او د قاضی القضاات په منظوری په بل ځای کښی هم خپله غونډه کولای شی.

دری سوه خوار لسمه ماده: د جنایاتو محکمی په میاشت کښی یو ځل غونډه کوی بې له دې چه قاضی القضاات ورته د دی خلاف امر وکړی. په هره میاشت کښی د جنایاتو د محکمی د غونډی موده د انعقاد د دوری په نامه یادېږی.

دری سوه پنځلسمه ماده: د جنایاتو د محکمی د انعقاد د دوری د افتتاح نیټه کم نه کم یوه میاشت مخکښی د قاضی القضاات نیټه کم نه کم یوه میاشت مخکښی د قاضی القضاات د قرار او د ولایت د محکمی د رئیس د غوښتنی له مخی ټاکل کیږی او په رسمی جریده کښی خپریږی.

دری سوه شپاړسمه ماده: د هری دوری قضا یا چه د غور د پاره د جنایاتو محکمی ته رسیږی د را رسیدلو په ترتیب په فهرست کښی نیولی کیږی او په فهرست کښی د داخلو قضایا وو د غور ترختمیدو یورې خپلی غونډی جاری ساتی.

عاجلی قضیې د هغو د خاصو مقرراتو مطابق د غور لاندی نیولی کیږی.

دری سوه اوو لسمه ماده: د جنایاتو محکمی ته د دعوی حاله د ولایت د محکمی د رئیس د امر له مخی کیږی.

## دوهم فصل

### د جنایاتو د محکمو په وړاندی اجراءات

دری سوه اتلسمه ماده: د جنایاتو د محکمی رئیس مکلف دی چه د دوسیې له را رسیدلو نه پس هغه غونډه وټاکي چه دغه قضیه پکښی د غور لاندی نیوله کیږی. دغه شان د جنایاتو د محکمی رئیس مکلف دی چه د انعقاد له دورو څخه د هری دوری د قضیو په فهرست باندی نظر واچوی، د قضیو پا بی د محکمی غږوته ولیږی او امر صادر کړی چه په قضیه باندی دغور کولو ورځ دې

تورن او نورو خصومو او شاهدانو د حاضريدو مكلف د غوندي  
د كيدو نه بايد كم نه كم اته ورځي مخكېنې وشي.

دري سوه شلمه ماده: د جناياتو په محكمو كېنې د جنحو او قباحتونو د قضيو  
په غور پورې ټول مربوط احكام تطبيقيږي بې له دې چه قانون  
ئې په خلاف تصريح كړې وي.

دري سوه يو ويشتمه ماده: د جناياتو محكمه كولى شي چه كوم شاهد يې د  
معقوله عذره محكمې ته له راتللو ډډه وكړي او دغه شان هغه  
شاهد چه د سوگند كولو نه ئې ځان ژغور لي او يائي د محكمې  
پوښتنو ته دهغو حالاتو نه بهر چه قانون ورته اجازه وركړې ده د  
جواب ويلو نه انكار كړي وي د يوي داسي مودې په حبس چه  
ميعاد ئې له شپږو مياشتو زيات نه وي او يا په نقدي جریمه  
وركولو چه مبلغ ئې له لسو زرو افغانيو زيات نه وي محكوم  
كړي. په دې حالت كېنې هم د دې قانون د دوه سوه نه ويشتمي  
مادې د احكامو مطابق د شاهد د گرفتاري او حاضرولو په باب  
د محكمې حق خوندي دي.

دري سوه دوه ويشتمه ماده: هر خصم داكولى شي چه هغه شاهدان چه نومونه  
ئې د جناياتو د محكمې د رئيس په ترتيب كړي فهرست كېنې  
نه وي درج شوي پخپل مصرف د محكمې د تحرياتو دفتر ته  
د هغو د نك راتگ دلگښتونو په مخكېنې وركولو جلب  
كړي، خوپه دې شرط چه د دوي د اظهاراتو اوريدنه مفيده  
وگڼله شي.

د نورو وخصومو له جملې نه هريو دا كوي شي چه دهغوي د  
شاهدي له اوريدنې سره كه بيخا يه وي مخالفت وكاندي.

دري سوه درويشتمه ماده: كه چيري د موجبې اسبابو له مخه په قضيه باندي د  
غور ټالول ضروري شي نو بايد چه د ټالولو دوره كه هغه روانه

دوره وی او که راتلونکی دوره وی تر اتو کاملو ورځو پوری وټاکله شی.

دری سوه څلیر ویشتمه ماده: یواځی هغه مدافع وکیلان دجنایاتو د محکمی په وړاندی وظیفه اجرا کولی شی چه د ستری محکمی یا د استیناف یا د ولایت محکمو په وړاندی د دفاع د وکالت کولو اهلیت لری.

دری سوه پنځویشتمه ماده: مدافع مکلف دی چه د تصدیق شوی عذر یا مانع لرلو د حالت نه پرته غوندی ته حاضر شی او د تورن دفاع ورکړی او یا ددی وظیفی د پاره خپل قایمقام وټاکي که داسی نه وی نو دی د جنایاتو د محکمی له پلوه د یوی داسی نقدی جزا په ورکولو محکومیری چه مبلغ ئی له پنځو زرو افغانیو نه زیات نه وی. دا حکم د ضرورت په وخت کښی مدافع ته د تادیب ورکولو مخه نه نیسی او محکمه کولی شی چه دی د نقدی جزا د ورکړی نه معاف کړی.

دری سوه شپږ ویشتمه ماده: که چیري مدافع وکیل د قانون په احکامو برابر د محکمی له خوا د فقیر تورن په دفاع کولو موظف شوی وی دی کولی شی چه د دولت نه د اجرت غوښتنه وکړی، محکمه د اجرت په اندازه کولو کښی خپلواکه ده او په دغه باب دهغی په قرار باندی اعتراض نه شی کیدی.

دری سوه اووه ویشتمه ماده: که چیري محکمی ته داخبره جوته شی چی لکه د حالی په امر او په غونډه کښی دغورنه اول ویل شوی دی قضیه جنحه ده کولی شی چه د صلاحیت نه لرلو په باب خپل حکم صادر او قضیه ابتدایه محکمی ته حواله کاندی. که چیري دا خبره په غونډه کښی دغور لاندی د قضیې دراوستلونه پس جوته شی نو محکمه د هغی دپریکړې اقدام کوی.

دری سوه اتویشتمه ماده: که چیري هغه جنحه چه د جنایت سره تړون لری د جنایاتو محکمی ته حواله کړی شی او محکمه په قضیه باندی د

غور کولونه مخکېنې دا جوته کړې چه دغه تړون بیخایه دی نو  
جنحه د جنایت نه بیلوی او مربوطی ابتدائییه محکمی ته ئی  
سپاری.

دری سوه نه ویشتمه ماده: د جنایاتو محکمه د اعدام حکم د رایو د اتفاق نه  
پرته نه شی صادرولی.

## دریم فصل

هغه اجراآت چه د جنایاتو په مسئلو کښی دغایب تورن په باب  
عملی کیږی.

دری سوه دیرشمه ماده: که چیري په جنایت باندی د تورن د احوالی امر د  
جنایاتو محکمی ته صادر شی او دی دغونډی په ورځ سره له دی  
چه د احوالی د امر او احضار پانی له مخه موضوع پخپله ده ته  
ابلاغ شوی وی حاضر نه شی حکما حاضر گڼل کیږی او محکمه  
کولی شی چه دده پشی شا خپل حکم صادر کاندی. محکمه دا  
هم کولی شی چه دعوی وټالوی او دوهم وار په حاضریدو باندی  
د ده د مکلفیت امر او یائی د گرفتاری او حاضر ولو امر صادر  
کړی.

دری سوه یوه دیر شمه ماده: که چیري تورن د افغانستان نه بهر هستوږ نه لری  
نو دده د احضار پانی دسپارلو امر دده پخپل هستوگنځی کښی  
که چیري معلوم وی دهغه میعاد نه چه په دعوی باندی دغور  
کولو د غونډی د پاره ټاکل شوی دی کم نه کم یو میاشت  
مخکېنې د مزل د وهلو د پاره د مناسب وخت د زیاتو لو سره  
سره سپارل کیږی. که چیري تورن غونډی ته حاضر نه شی او دا  
خبره ثابته شی چه احضار پانه او د احوالی امر پخپله ده ته ابلاغ  
شوی دی حکما حاضر گڼل کیږی او محکمه کولی شی چه خپل  
حکم د ده پشی شا صادر کړی.

دری سوه دوه دیرشمه ماده: ددی قانون د دوه سوه دیار لسمی مادی د وروستی فقری د حکم د رعایت سره سره هیڅوک دا نه شی کولی چه د قانونی صلاحیت نه پرته محکمی ته حاضر شی او دغایب تورن دفاع یا نیابت و کاندی.

دری سوه دری دیرشمه ماده: په غونډه کښی لومړی د احوالی امر او بیا تورن ته د ابلاغ دا ثبات پانی لوستل کیږی.

څارنوالی او د حق العبد مدعی که څه اظهارات او غوښتنی لری په خبر ولاس پوری کوی او بیا که لارمه وی محکمه د شاهدانو شاهی اوری او ورپسی د دعوی د پریکړی اقدام کوی.

دری سوه څلور دیرشمه ماده: هرڅوک چه د محکمی حضور له مخی په جزا محکوم شی پخپل مال کښی د تصرف کولو، دهغه د اداره کولو او په خپل نامه باندی د دعوی سورولو د اهلیت نه بالتبع منع کیږی.

دغه شان د قانون د حکم له مخه د ده هر قسم تصرف او التزام باطل دی.

د ولایت هغه محکمه چه د محکوم علیه مال دهغی په قضائی ونډه کښی دننه دی دڅارنوالی یا دیو بل ذیعلاقه مقام په غوښتنه د دغو مالونو دڅار دپاره یو شخص ټاکی. محکمه هغه څوک د ضمانت په ورکولو مکلفولی شی چه د محکوم علیه د مال دڅارنی دپاره ئې ټاکی. د اشخص د مال

د څارنی او د حساب وړاندی کولو د ټولو چاروو په باب د محکمی په وړاندی جوابده دی. مثبت مالی و جایب د قانون د احکامو مطابق د محکوم علیه د مال څخه ادا کیږی.

دری سوه پنځه دیرشمه ماده: که چیري د تورن د حاضرید لونه پس په موضوع کښی حکم صادر شی او یا تورن د شخصیه احوالو د قاعدو مطابق حقیقتا یا حکما مې ثابت شی د محکوم علیه د مال

خارنه ختمیږي، خاړونی د خاړنی د پای ته رسیدونه پس د حساب په وړاندې کولو مکلف دی.

دری سوه شپږ دیر شمه ماده: هغه جزا چه د حکمی حضور له مخه په صادر شوی حکم کښی درج ده د امکان تر حده پوری تطبیقیري.

دری سوه اووه دیرشمه ماده: د تضمیناتو په باب دشوی حکم تطبیق د هغه د صادریدو له وخته جواز لری.

د حق العبد مدعی د کفالی په ورکولو مکلفیږي او یا دا چه قانون د دی په خلاف تصریح کړی وی او یا د ولایت د محکمی له خوا دهغی د ورکړی څخه معاف شوی وی.

کفاله د حکم د صادریدو راهیسی د پنځو کلونو په تیریدو ختمیږي.

دری سوه اته دیرشمه ماده: په جناياتو کښی چه د جناياتو د محکمی له پلوه د تورن پشی شا کوم حکم صادر شوی وی هغه د زمانی په اوبنتو نه ساقطیږي، محکوم بها جزا د زمانی په مرور ساقطیږي او دهغی د سقوط له مخه حکم قطعی کیږي او هر وخت چه تورن حاضر شی محاکمه ئی جار ویستل کیږي.

دری سوه نه دیرشمه ماده: که چیري پشی شا محکوم علیه د زمانی په اوبنتو باندی د جزا له ساقطیدو نه مخکښی حاضرا و یا گرفتار شی نو په خواجه چه د جزا یا تضمیناتو په باب کوم حکم صادر شوی دی باطلیږي او په دعوی بانندی غور د محکمی په وړاندی له نوی سره جارویستل کیږي.

که چیري دتضمیناتو په باب مخکښی صادر شوی حکم نافذ شوی وی محکمه دټول یاخینی مبلغ په بیرته ور کولو حکم کوی. که چیري غیابی محکوم علیه ومړی د تضمیناتو حکم د ورته و په وړاندی جارویستل کیږي.

دری سوه څلویتتمه ماده: دیو نفر تورن غیاب په دعوی کښی د نورو ورنو په باب د حکم د صادریدو د ځنډیدلونه باعث کیږي.



دری سوه یوخلوینبتمه ماده: که چیری دهغی جنحی تورن غایب شی چه د  
جنایاتو محکمی ته وړاندی شوی د ده په باب د جنحو په باب  
دغور د واکمنی محکمې معمول اجراآت تطبیقیری.

دریم کتاب  
په حکم باندی د اعتراض لاری چاری  
لومړی باب  
استیناف

دری سوه دوه څلوینبتمه ماده: تورن او څارنوالی هر یو دا کولی شی چه د هغو  
احکامو د استیناف اقدام و کړی چه د ابتدائیه محکمی له پلوه  
د جنحی د جرایمو په باب په جزائی د عوو کبسی صادر شوی  
وی.

هغه احکام چه د ابتدائیه محکمی له پلوه د قباحتونو په باب  
صادریږی استیناف ئی په دی شرط جواز لری چه:  
الف: مستانف تورن د لگښتونو د ورکړی یا د نقدی جزا نه پرته  
په بله جزا محکوم شوی وی.

ب: څارنوالی چه د استیناف غوښتنه ئی کړی ده د ابتدائیه  
محکمی نه ئی د نقدی جزا یا دلگښتونو دور کړی د جزانه پرته  
د بلې جزا غوښتنه کړی وی خو دمحکمی حکم د تورن په برائت  
صادر شوی وی او یائی په هغه څه حکم نه وی صادر کړی چه  
څارنوالی ئی غوښتنه کړی وی.

د دی دوو حالتونو نه پرته تورن یا څارنوالی د استیناف غوښتنه  
نه شی کولی بی له دی چه د اعتراض لاندی راغلی حکم د قانون  
په مخالفت کولی ئی له دی چه د اعتراض لاندی راغلی حکم د  
قانون په مخالفت او یائی تاویل او تطبیق په خطا باندی بنا  
شوی وی او یا په حکم کبسی بطلان پښی شوی وی او یا په  
اجراآتو کبسی بطلان راغلی وی او په حکم ئی تاثیر اچولی وی.

دری سوه دری خلویبستمه ماده: د حق العبد مسئول چه محکمی د ده تدخل د دی قانون د دو سوه نه خلویبستمی مادی د حکم مطابق منلی وی کولی شی چه د تورن په نفع دهغه حکم استیناف و غواړی چه په جزائی دعوی کښی دده خلاف صادر شوی وی.

دری سوه خلور خلویبستمه ماده: په هغو جرائمو کښی د صادر شوی حکم استیناف چه یوله بله د نه بیلیدونکو جرائمو په باب صادر شوی وی که څه هم مستانف یواځی د دی جرایمو د یوی برخی په باب د استیناف حق لری جواز لری.

دری سوه پنځه خلویبستمه ماده: هغه حکمونه چه د عدم صلاحیت په باب صادر شوی وی استیناف پری کیدی شی.

د صلاحیت په باب د صادر شوی یو حکمونو استیناف په دی شرط جواز لری چه حاکمه محکمه په دعوی کښی د حکم کولو ولایت ونه لری.

دری سوه شپږ خلویبستمه ماده: د دری سوه پنځه خلویبستمی ماده د حکم د رعایت سره سره د تحضیر او تمهیدی احکامو استیناف او دهغو حکمونو استیناف چه په لومړنیو مسایلو کښی صادر شوی دی د موضوع د دعوی د پریکون نه مخکښی جواز نه لری. هر کله چه په اصل موضوع کښی د صادر شوی حکم استیناف وشی د دی قسم احکامو استیناف ورسره پخپله کیږی.

دری سوه اووه خلویبستمه ماده: د صغیر تورن دهغه حکم استیناف نه قبلېږی چه د ده خلاف د توبیخ یا پلارو مور یا ولی ته دده د سپارلو په باب صادر شوی.

دری سوه اته خلویبستمه ماده: دهغو حکمونو استیناف چه د حقوقی دعوی په باب د جنحې یا قباحث په قضیو کښی د ابتدائیه محکمی له پلوه صادر شوی وی د حق العبد مدعی، د حق العبد مسئول یا تورن له پلوه یواځی د قضیې د حق العبد په باب په دی شرط

جواز لری چه غوښتل شوی عوضونه د هغه نصاب نه زیات وی  
 چه د ابتدائیه محکمی د نهائی حکمونو دپاره ټاکل شوی دی.  
 دری سوه نه څلویښتمه ماده: د حکم استیناف د حکم د اعلام نه وروسته په  
 لسوور څو کښی د ننه دننه دهغی محکمی د تحریراتو دفتر ته  
 چه حکم ئی صادر کړی دی دغوښتن لیک په وړاندی کولو  
 کیږی.

لوی څارنوال کولی شی چه د حکم د صادریدونه پس په ډیر شوو  
 رځو کښی دننه دننه دهغه د استیناف اقدام وکړی. دی داهم  
 کولی شی چه داستیناف غوښتنه دهغی محکمی د تحریراتو  
 دفترته وړاندی کړی چه داستیناف په غوښتن لیک باندی دغور  
 کولو واک لری.

دری سوه پنځو سمه ماده: دهغو حکمونو د استیناف نیټه چه دمحکوم علیه د  
 حکمی حضور له مخه صادرېږی د هغه وخت نه حسابېږی چه  
 حکم ده ته اعلام شوی وی.

دری سوه یو پنځو سمه ماده: که چیری یو خصم دلسورو څو په موده کښی د ننه  
 دننه چه داستیناف دپاره ټاکل شوی ده د حکم داستیناف اقدام  
 وکړی نو دده دداسی مقابل لوری د استیناف نیټه چه داستیناف  
 حق لری د دغولسو ورځو د ختیمدونه پس پنځه ورځی اوږدېږی

دری سوه دوه پنځو سمه ماده: استیناف هغه ولایت محکمی ته لیږل کیږی چه  
 حاکمه محکمه ئی په قضائی ونډ کښی واقع وی. د محکمی د  
 تحریراتو دفتر مستانف ته د استیناف په غوښتن لیک باندی د  
 غور کولو نیټه شېی. دا نیټه د دری کاملو ورځو تیریدونه  
 مخکښی نه شی کیدی. څارنوال د دعوی ټول خصوم ټاکلی  
 شوی غوندی ته په حاضریدو باندی مکلفوی.

دری سوه دری پنځوسمه ماده: د دی قانون ددوه سوه دیارلسمی مادی نه د دوه  
 سوه اووه لسمی مادی تر آخره پورې احکام هغی محکمی ته د

خصوصو د حاضریدلو په باب چه په استیناف غور کوی هم تطبیقیری.

دری سوه څلور پنځوسمه ماده: که چیري تورن بندی وی څارنوال مکلف دی چه دی په یو مناسب وخت کښی د هغی سیمې محبس ته ولېږدوی چه د ولایت محکمه پکښی واقع ده په دی صورت کښی د استیناف غوښتن لیک په عاجل صورت د غور لاندی نیول کیږی.

دری سوه پنځه پنځوسمه ماده: دهغه دیوان یو غړی چه په استیناف کښی حکم صادر وی د استیناف د غوښتن لیک په باب راپور جوړوی او دا لاندی ټکی پکښی شاملوی:  
الف - د دعوی د پېښو لنډیز.  
ب - د اثبات او نفی دلیلونه.  
ج: ټولی هغه مسئلې چه په ضمنی صورت په قضیه کښی د بحث لاندی راغلی دی.

د - هغه اجراآت چه تر دغه وخته په قضیه کښی شوی دی.  
دارپوت د تیاروونکی له خوا امضاء کیږی او په ټاکلی غونډه کښی دهغه دلوستل کیدونه پس لومړی د مستانف خبری او دلیلونه اوریدل کیږی، ورپسی پاتی خصوم خبری کوی او په آخر کښی تورن ته د ویناوار ورکول کیږی. دینه پس د رپوت تیاروونکی او یا د دیوان نوږ غړی خپلی رائی څرگندوی او په پای کښی محکمه د قضیې د پاڼو دلوستلو او په موضوع باندی د لازم غور نه وروسته خپل حکم صادروی.

دری سوه شپږ پنځوسمه ماده: استینافه محکمه پخپله یا دهغه یو قاضی په واسطه چه ددی مقصد دپاره ټاکل کیږی دهغو شاهدانو شاهدی اوری چه د لومړی محکمی په وړاندی ئی اوریدل په کارو دغه

شان دا محکمه د بلې هری هغی نیمگړتیا دپوره کولو اقدام کوی چه د تحقیق په اجراآتو کښی پښه شوی وی. استینافیه محکمه په ټولو حالاتو کښی د دی خبری واک لری چه د تحقیق دپوره کولو او د شاهدانو د شاهی اوریدو د پاره چه کوم امر لازم وگڼی صادرئی کړی. بې د محکمی له امره هیڅ شاهد په حاضر یدلو نه شی مکلفیدلی.

دری سوه اوو پنځو سمه ماده: که چیري د استیناف غوښتن لیک د څارنوال له پلوه وړاندی شوی وی بې له دی چه وکتی شی چه حکم د تورن په ښه صادر شوی که په بده محکمه کولی شی چه هغه تائید کړی یائی لغو یا تعدیل کړي. د محکوم به جزا سختول یا د برائت د حکم لغو کول بی له دی چه د محکمی د ټولو قاضیانو د رایو په اتفاق صادر شی اعتبار نه لری.

که چیري د استیناف غوښتن لیک د څارنوال نه غیر له بله پلوه وړاندی شوی وی نو د محکمی واک اختیار د حکم په تائید یا د مستانف په گټه دهغه په تعدیل پورې منحصر دی. دری سوه اته پنځوسمه ماده: که چیري لومړی محکمی په اصل موضوع حکم صادر کړی وی او استینافی محکمی ته جوته شی چه په حکم یا اجراآتو کښی بطلان و جود لری نو بطلان سموی او په اصل دعوی کښی حکم کوی.

خو که چیري لومړی محکمی خپل حکم په نه صلاحیت یا دیوی داسی فرعی دفعی په منلو صادر کړی وی چه د هغی په نتیجه کښی دعوی روان تگ ځنډیږی او استینافی محکمه خپل حکم د محکمی د حکم په الغاء او صلاحیت یا د فرعی دفعی په رد او په دعوی باندی د غور کولو په باب صادروی نو په کار دی

چه دغه محکمه قضیه لومړۍ محکمه ته په اصل موضوع کښی  
د حکم صادرولو د پاره جار باسی.  
دری سوه نه پنځوسمه ماده: که چیري استینافي محکمی ته جوته شی چه پښه  
جنایت دی نو په نه صلاحیت حکم کوی او دعوی د لا زمو  
تدبیرونو د کولو د پاره څارنوالی ته لیري.  
دری سوه شپیتمه ماده: که چیري مستانف دا سی تورن وی چه دآزادی په  
تحدید وونکی حکم باندی محکوم شوی وی او جزاء د قانون له  
مخه واجب التنفیذ وی اودی د حکم د تطبیق د پاره مربوط مقام  
ته دعوندی د شروع کیدونه مخکښی حاضر نه شونو د استیناف  
غوښتن لیک ئی ساقطیري.  
دری سوه یوشپیتمه ماده: که چیري د عوض ورکولو په باب حکم لغو شی خو د  
لغو کیدو نه مخکښی په موقت صورت نافذ شوی وی عوض په  
ستنه جارویستل کیږي.

#### دوهم باب

په حکم باندی دستری محکمی په وړاندی اعتراض  
دری سوه دوه شپیتمه ماده: څارنوالی، محکوم علیه، د حق العبد مدعی او د  
حق العبد مسئول هر یو په لاندنیو حالاتو کښی د جنایت او  
جنحی په باب د وروستی محکمی له خوا د صادر شوو نهائی  
احکامو خلاف د ستري محکمی په وړاندی اعتراض کولی شی:  
الف: په هغه حالت کښی چه د اعتراض لاندی راغلی حکم د  
قانون په مخالفت، یا د قانون په تطبیق یا تاویل کښی په خطاء  
باندی بنای شوی وی.  
ب: په هغه حالت کښی چه په حکم کښی بطلان پښی شوی وی.  
ج: په هغه حالت کښی چه په اجراآتو کښی یو داسی بطلان پښی  
شوی وی چه په حکم ئی تاثیر اچولی وی.  
د: په هغه حالت کښی چه حکم د چا په مرگ صادر شوی وی.

که چیري د چا په مرگ باندی صادر شوی حکم دپورتو فقرو له جملې څخه د یو په اساس هم د غور د پاره ستری محکمی ته وړاندی نه کړی شونو څارنوالی د قانون د حکم له مخه مکلفه ده چه دغه حکم د غور د پاره ستری محکمی ته وړاندی کړی. د حق العبد د مدعی او د حق العبد د مسئول له پلوه اعتراض یواځی د قضیې د حق العبد په باب کیدی شی.

محکمه د احالت چه اجراءات د دعوی په جریان کښی د قانون مطابق شوی دی اصلی حالت پیژنی خوسره د دی هم دیدخل شخص دا کولی شی چه دا ثابتنه کړي چه دا اجراءات یا اهمال شوی او یا د قانون خلاف شوی دي، خو په دی شرط چه په محضر کښی داسی یو تذکر موجود وی د دغو اجراءاتو د خلاف اثبات یوازی د تزویر د اعتراض په لار کیدی شی.

دری سوه دری شپیتمه ماده: څارنوالی، د حق العبد مدعی او د حق العبد مسئول هریو کولی شی چه د خپل اختصاص په برخه کښی په هغه حکم باندی د ستری محکمی په وړاندی اعتراض وکړی چه د جنایاتو د محکمی نه د جنایت په تورن باندی پشی شا صادر شوی وی.

دری سوه څلور شپیتمه ماده: هغه حکمونه چه د موضوع دپریکړی نه مخکښی صادرېری دستری محکمی په وړاندی د اعتراض لاندی نه راځی بې له دی چه ددغو حکمونو په نتیجه کښی د دعوی روان تگ وځندیږی.

دری سوه پنځه شپیتمه ماده: که چیري صغیر تورن په توبیخ، یا پلار و مور یا ولی او یا یو امانتگرو شخص ته په سپارلو محکوم شوی وی په دی حکم باندی د ستری محکمی په وړاندی دده اعتراض نه اوریدل کیږی.

دری سوه شپږ شپیتمه ماده: په حکم باندی اعتراض د حاکمی محکمی د تحریراتو دفتر ته په غوښتن لیک وړاندی کولو کیږی، دا

غوښتن لیک باید د حضوری حکم له نیتي یا محکوم علیه ته د غیابی حکم د اعلام له نیتي نه پس په څلویښتو ورځو کښی دننه دننه وړاندی کړی شی هغه دلیلونه چه اعتراض پری بنا شوی دی هم باید په دغه موده کښی دننه وړاندی کړی شی سره د دی هم که چیري حکم په برائت صادر شوی وی او معترض د حکم له صادريدو څخه پس په دیر شو ورځو کښی د ننه دننه د تحریراتو دفتر ته هغه د نه سپارل کیدو تصدیق حاصل کړی اعتراض له دلیلونو سره دهغه نیتي نه پس چه دتحریراتو په دفتر کښی د حکم سپارل کید نه ده ته اعلان شوی ده په لسو ورځو کښی د ننه دننه منل کیږی. په دی حالت کښی معترض مکلف دی چه د دغه تصدیق حاصلو لو دپاره کوم غوښتن لیک ورکوی په هغه کښی د محکمی په هستوگنځی کښی پر ځای د دی دپاره و ټاکي چه ده ته پکښی د حکم سپارل ابلاغ شی که داسی نوی نو ده ته د تحریراتو په دفتر کښی د حکم ابلاغ معتبر گڼل کیږی.

دری سوه اووه شپیتمه ماده: که چیري په پورتنی ماده کښی درج شوی اعتراض د څارنوالی له خوا شوی وی نو په کار دی چه دلیلونه ئی کم نه کم د څارنوال له خوا امضاء شوی وی.

دری سوه اته شپیتمه ماده: د ستری محکمی په وړاندی دهغو دلیلونو غیر چه د دری سوه اووه شپیتمی مادی په درج شوی موده کښی دننه دننه ئی ذکر شوی دی په نورو دلیلونو تکیه نشی کیدی سره د دی هم ستره محکمه د خپل قناعت له مخه دا کولی شی چه یو حکم د تورن په ښیگره مات کړي خوپه دی شرط چه دا جوته کړی چه حکم د قانون په مخالفت یا دهغه په تطبیق او تاویل کښی په خطاء باندی بنا شوی دی یا دا چه حاکمه محکمه د قانون د احکامو مطابق تشکیل شوی نه ده یا د دعوی دپریکړی



ولایت نه لری او یا دا چه د حکم نه پس د داسی قانونی اعتراض  
مورد پېښ شوی دی چه د دعوی په پېښه کېښی تطبیق کیږی.  
دری سوه نه شپیتمه ماده: محکمه د اعتراض په باب خپل حکم په هغه رپوت  
باندی د قناعت نه وروسته صادروی چه د اعضا وو له جملی  
څخه د یوه له خوا په دغه باب تیارشوی دی. محکمه کولی شی  
چه که لازمه وی د څارنوالی، خصومو یا د هغوی د مدافعیانو  
ویناوی واورى.

دری سوه او یایمه ماده: که چیري اعتراض یا دلیلونه د خپلی مقرری نیتی نه  
وروسته وړاندی کړی شول محکمه دهغو په نه منلو حکم کوی.

که چیري اعتراض ومنل شی او د دری سوه دوه شپیتمی مادی  
دمندرج لومړی حالت په اساس بناوی نو محکمه خطاء سموی  
او د قانون مطابق خپل حکم صادروی، او که چیري اعتراض  
د دغی مادی د مندرج دوهم، دریم یا څلورم حالت په اساس  
بناوی نو محکمه حکم ماتوی او دعوی حاکمی محکمی ته  
جار باسی چه پکښی د داسی قاضیانو له پلوه حکم صادر شی  
چه اکثریت ئي د لومړنو قاضیانو نه غیروی. سره د دی هم ستره  
محکمه کولی شی چه که لازمه وگڼی دعوی بلی محکمی ته  
وسپاری.

که چیري مات شوی حکم د استینافی محکمی یا د جنایاتو د  
محکمی له پلوه د داسی جنحی په باب صادر شوی وی چه د  
محکمی په غونډه کېښی پېښه شوی وی نو دعوی هغی محکمی  
ته لیږل کیږل چه اساساً په هغی باندی د غور کولو صلاحیت  
لری او دغه محکمه دعادی قواعدو مطابق په دعوی باندی غور  
کوی.

دری سوه یو او یایمه ماده: که چیری د حکم اسباب په قانون کېښی په خطاء  
باندی مشتمل وی او یا د قانونی متن په ذکر کېښی خطاء پېښه

شوی وی په هغه حالت کښی چه محکوم به جزا د جرم د جزا د قانون مطابقه وی نو د حکم ماتول جواز نه لری بلکه ستره محکمه پښه شوی خطاء سموی.

د حکم مانول یوازی په هغه برخه کښی کیږی چه په هغو دلیلونو پوری مربوط وی چه معترض پری استناد کوی بی له دی چه د حکم ویش ناممکن ښکاره شی.

دری سوه دوه او یا ییمه ماده: که چیري اعتراض د څارنوالی له پلوه نه وی وړاندې شوی حکم یواځی د معترض په باب ماتیرې بی له دی چه د اعتراض دلیلونه د نورو تورنو سره هم تړون ولری، په دغه حالت کښی که څه هم ددوی له خوا اعتراض نه وی وړاندی شوی محکمه د دغو تورنو په باب هم د حکم د ماتولو حکم صادروی.

دری سوه دری او یا ییمه ماده: که چیري د حکم ماتو نه د څارنوالی نه غیر د جگړه والو خواو له جملی څخه دیوه د غوښتن لیک له مخه شوی وی د اماتونه دده په اعتراض باندی تاثیرنه کوی.

دری سوه څلور او یا ییمه ماده: که چیري د هغی محکمی په حکم باندی چه دعوی ورسپارل شوی ده په دوهم وار اعتراض وشي ستره محکمه په اصل موضوع کښی حکم صادروی او په دی حالت کښی دهغو قاعدو پیروی کیږی چه د ارتکاب شوی جرم په محاکمه کښی تطبیقیري.

دری سوه پنځه او یا ییمه ماده: که چیري د اعتراض لاندی راغلی حکم د یوی داسی قانونی دفعی په قبول باندې شوی وی چه د دعوی دروان تگک مخه نیسی او ستری محکمی داحکم مات کړ او دعوی ئی حاکمی محکمی ته د غور د پاره وسپارله نو حاکمه محکمه د ستری محکمی د حکم په عکس باندی حکم نه شی صادرولی. دغه شان هغه محکمه چه په اصل موضوع کښی حکم صادروی په هیڅ حالت کښی دانه شی کولی چه دهغه څه په عکس چه د

جزائی دیوانو عمومی هیئت په ستره محکمه کښی مقرر کړی دی  
حکم صادر کړی.

دری سوه شپږ او یا یوه ماده: که چیرې اعتراض د موضوع په لحاظ رد کړی  
شی معترض په هیڅ حالت کښی دا نه شی کولی چه په عین  
حکم باندی بل اعتراض د هر دلیل سره چه وی وړاندی کړی.

دری سوه اووه او یا یوه ماده: که چیرې معترض د آزادی په تحدیدوونکی جزا  
باندی محکوم وی او د غوندې د شروع نه مخکښی د حکم د  
تنفیذ د پاره مربوط مقام ته حاضر نه شی اعتراض  
ساقطیږی. که چیرې معترض دا شرط په ځای کړی او  
اعتراض د محکمی د غور لاندی وی محکمه کولی شی چه  
معترض په کفاله خوشی کړی.

دری سوه اته او یا یوه ماده: د دی باب د پورتنو مادو د احکامو د رعایت  
سره سره که چیرې حکم په حضوری صورت د اعدام په جزا  
صادر شوی وی څارنوالی مکلفه ده چه قضیه ستری محکمی ته  
د حکم په باب د خپلو لیکلو نظر یا تو سره د دری سوه اووه  
ویشتمی مادی په درج شوی موده کښی د ننه د ننه ستری  
محکمی ته وړاندی کړی. محکمه د دی قانون د دری سوه اته  
شپیتمی مادی د دوهمی فقری او د دری سوه او یا یمی مادی د  
دوهمی او دریمی فقری مطابق خپل حکم صادروی.

## دریم باب

### نوی نظر

دری سوه نه او یا یمه ماده: په لاندینو حالاتو کښی د جنایت او جنجی په قضیو کښی د جزا په باب صادر وشو یو حکمونو باندی د نوی نظر غوښتنه کیدی شی:

الف: په هغه حالت کښی چه تورن د قتل په جرم کښی محکوم علیه شی او بیا هغه څوک ژوندی و موندل شی چه د وژلو ادعائی شوی ده.

ب: په هغه حالت کښی چه په یو چا باندی دیوی پیښی له در که حکم صادر شی او بیا د همدغی پیښی له در که په بل چا باندی حکم صادر شی او د دواړو حکمونو تر منځه داسی تناقض موجود وی چه ترینه د دواړو محکوم علیه له جملې څخه دیوه برائت معلوم وی.

ج: په هغه حالت کښی چه شاهدان یا اهل خبره د دروغو د شهادت ویلو له در که د قانون مطابق په جزا محکوم شی یا په هغه مستند تزویر باندی حکم صادر شی چه په دعوی باندی دغور کولو په وخت وړاندی شوی وی، په دغو دواړو حالتونو کښی دا شرط ده چه د شاهدانو شاهدی یا د اهل خبره و رپوټ یا ذکر شوی مستند تزویر په حکم کښی موثر واقع شوی وی.

د: په هغه حالت کښی چه جزائی حکم د یوی حقوقی محکمی نه په صادر شوی حکم باندی بنا شوی وی او د دغی حقوقی محکمی نه په صادر شوی حکم باندی بنا شوی وی او د دغی حقوقی محکمی حکم لغو کړی شی.

ه: په هغه حالت کښی چه د حکم نه وروسته د اسی پیښی حادثی یا څرگندی شی یا داسی پانی وړاندی کړی شی چه د محاکمی

په وخت کښې معلومی نه وی او امکان لری چه دغه پیښی یا پانی د محکوم علیه براءت ثابت کاندی.

دری سوه اتیایمه ماده: د دری سوه نه او یایمی مادی په مندرجو لومړنو څلورو حالتونو کښې لوی څارنوال او محکوم علیه او که دی پخپله مفقود یا د اهلیت فاقد وی نو دده قانونی نماینده او که مړوی نود ده اقارب یا زوج کولی شی چه دنوی نظر غوښتنه وکاندی . که چیري د نوی نظر غوښتنوال د څارنوالی نه غیر بل څوک وی نو په کاردی چه غوښتن لیک لوی څارنوال ته وړاندی کړی، په دی غوښتن لیک کښې هغه حکم چه پری د نوی نظر غوښتنه شوی د نوی نظر د لیلونو سره ذکر کیږی او هغه مستندات چه نوی نظر تائید وی ورسره یوځای کیږی.

لوی څارنوال د نوی نظر غوښتن لیک بی له دی چه وگوری چه پخپله د ده له خوا وړاندی شوی یا دبل چاله پلوه دشویو تحقیقاتو سره یو ځای د رپوټ په ملتیا ستری محکمی ته وړاندی کوی او پکښی خپله نظریه او دلیلونه څرگند وی. څارنوالی مکلفه ده چه د نوی نظر غوښتن لیک د رسیدو د نیټی نه پس په دری میاشتو کښی د ننه دننه ستری محکمی ته وړاندی کړی.

دری سوه یو اتیایمه ماده: د دری سوه نه او یا یمی مادی په درج شوی پنځم حالت کښی د نوی نظر غوښتنه کول که دا غوښتنه ځانله د ده له خوا شوی وی که د ذیدخلو اشخاصو د مراجعی له مخه، یواځی د لوی څارنوال په صلاحیت کښی دی. که چیري لوی څارنوال د نوی نظر غوښتنه لارمه وگڼی نو د نوی نظر غوښتن لیک د هغو تحقیقاتو سره چه کړی ئی دی هغی ټولنی ته وړاندی کوی چه د ستری محکمی د یو غړی او د استیناف محکمی له دوو غړو څخه جوړه ده او د مربوطو محکمو د عمومی ټولنی له خوا ټاکل کیږی. لو څارنوال پخپل غوښتن لیک کښی هغه پیښه

یا هغه لیکلی مستند چه تکیه پری شوی ده بیانوی. دغه ټولنه د پانو له کتنی او که لارم ئی وگنې د تحقیق له پوره کولو ورسته دغوبستن لیک په باب تصمیم نیسی ا و که هغه و منی نوغوبستن لیک ستری محکمی ته سپاری.

په هغه تصمیم باندی چه د لوی څارنوال یا د ذکر شوی ټولنی له خوا د نوی نظر دغوبستن لیک د منلو یا نه منلو په باب نیول کیږی اعتراض نه شی کیدی.

دری سوه دوه اتیایمه ماده: څارنوالی مکلفه ده چه د جگری دواړه خواوې هغې غونډی ته د حاضریدو د پاره چه د نوی نظر په غوبستن لیک باندی د ستری محکمی په وړاندی د غور په باب ټاکل شوی ده کم نه کم دری ورځی دغونډی دکیدونه مخکښی خبری کړي.

دری سوه دری اتیایمه ماده: ستره محکمه د څارنوالی او دواړو جگړه والو خواو د ویناو له اوریدو او د هغه تحقیق د کیدو نه پس چه اجرائی پخپله یا د نورو کسانو په لاس لارمه وگڼی دغوبستن لیک په باب خپل تصمیم نیسی. که چیري محکمه غوبستن لیک و منی نو حکم لغو کوی او که چیري د تورن برائت په ډاگه وی نو دی بری الذمه کوی او که چیري دده برائت په ډاگه نه وی نو دعوی حاکمی محکمی ته سپاری چه دغه محکمه د نورو قاضیانو په واسطه په موضوع کښی حکم صادر کړی.

ستره محکمه پدی حالت کښی هم کولی شی چه پخپله په اصل موضوع کښی حکم صادر کړی.

که چیري د محاکمی جارویستنه له دی کبله ممکنه نه وی چه یا محکوم علیه مړوی یا معتوه وی یا جزائی دعوی د زمانی په اوښتو ساقطه شوی وی یا نور داسی څه وی نو ستره محکمه د دعوی په موضوع غور کوی او یوازې هغه حکم لغو کوی چه خطا ئی د محکمی په وړاندی څرگنده وی.

دری سوه څلور اتیایمه ماده: که چیري محکوم علیه ومړی او د نوی نظر غوښتن لیک د ده د اقاربو یا زوج له خوا وړاندی کړی شوی نه وی محکمه دعوی دهغه شخص په مخکښی چه دمړه د حیثیت د دفاع دپاره ئی ټاکی د غور لاندی نیسی او که لارمه شی نو د هغه څه په لری کولو باندی حکم کوی چه د مړه حیثیت ئی خړپړ کړی دی.

دری سوه پنځه اتیایمه ماده: د نوی نظر د غوښتن لیک په نتیجه کښی د حکم تنفیذ نه ځنډول کیږی بې له دی چه حکم د چاپه مرگ صادر شوی وی.

دری سوه شپږ اتیایمه ماده: هر حکم چه د نوی نظر دغوښتن لیک په نتیجه کښی د تورن په برائت صادر شی د دولت په لگښت په رسمی جریده او یوه بله هغه جریده کښی چه ذیدخل شخص یې و ټاکی نشریږی.

دری سوه اووه اتیایمه ماده: که چیري د اعتراض لاندی راغلی حکم لغو کړی شی نو د عوض هغه مقدار چه ادا شوی دی اعاده کیږی. دا حکم د زمانی په اوښتو د حق په ساقطیدو پوری د مربوطو قاعدو درعایت سره سره عملی کیږی.

دری سوه اته اتیایمه ماده: که چیري د نوی نظر غوښتن لیک و نه منل شی نو له نوی سر د هغه بیا وړاندی کول د عین هغو پیښو له مخه چه مخکښی پری استناد شوی دی نه شی کیدی.

دری سوه نه اتیایمه ماده: هغه حکمونه چه دنوی نظر د غوښتن لیک له مخه د دعوی په موضوع کښی د ستری محکمی نه غیر صادرېږی په ټولو قانونی لارو د اعتراض لاندی راتلای شی. د نوی نظر د غوښتن لیک له مخه تورن په هیڅ صورت دهغی جزا نه چه مخکښی ورته ټاکل شوی ده په زیاته سخته جزا نه شی محکومیدلی.

## خلورم باب

### د قطعی حکمونو ارزښت

دری سوه نوی یمه ماده: جزائی د عوی دهغه تورن په باب چه پری سوره شوی او دهغو پېښو په باب چه ده ته ئی نسبت شوی دی دبرائت یا الزام د قطعی حکم په صادریدلو پای ته رسیږی. کله چه دیوی جزائی دعوی په موضوع کښی حکم صادر شی په هغی باندی له نوی سره غور کول بی د اعتراض د هغو لارونه چه په قانون کښی ټاکلی شوی دی جواز نلری.

دری سوه یو نوی یمه ماده: د یوی جزائی دعوی په باب د قطعی حکم د صادریدو نه پس بیا دنویو دلیلونو یا حالاتو د راڅرگندیدو یا د جرم د قانونی وصف د تغییر په اساس هغه د غور لاندی نه شی نیول کیدی.

هغه جزائی حکم چه د جزائی دعوی په موضوع کښی د جزائی محکمی له پلوه به برائت یا الزام صادریری د حقوقی محکمو په وړاندی په هغه دعوی کښی چه لخوا په قطعی صورت حل و فصل شوی نه ده د جرم دپېښی، د جرم د قانونی وصف او مرتکب ته دهغه د نسبت په لحاظ د محکوم به شی ارزښت لری. په دې باب د برائت په حکم کښی دا دواړه اړخونه شامل دی چه د تور د نفی په اساس او که د دلیلونو د نه کفایت له مخه صادر شوی وی خوکه چیری حکم په دی اساس صادر شوی وي چه د تور لاندی راغلی فعل د جزا مستوجب نه دی نو بیا جزائی حکم د محکوم به شی ارزښت نه حاصلوی.

دری سوه دری نوه یمه ماده: هغه حکمونه چه د حقوقی محکمو له پلوه د مالی معاملو په مسئلو کښی صادریری د جزائی محکمو په وړاندی د جرم د پېښی او مرتکب ته د نسبت په لحاظ د محکوم به شی ارزښت نه لری.



دری سوه خلور نوی یمه ماده: هغه حکمونه چه د شخصیه احوالو په باب د حقوقی محکمو له پلوه صادرېږي د جزائی محکمو په وړاندې په هغو مسئلو کېنې چه د دعوی پریکون ورپورې مربوط دی د محکوم به شی ارزښت لری.

### خلورم کتاب

#### لومړی باب

#### واجب التنفیذ حکمونه

دری سوه پنځه نوی یمه ماده: هغه جزا چه په قانون کېنې ټاکل شوی ده بی له هغه حکمه چه دیوی واکمنی محکمی له پلوه صادر شوی وی د هیڅ جرم په باب تطبیقیدلی نه شی.

دری سوه شپږ نوی یمه ماده: د جزائی محکمو له خوا صادر شوی حکمونه چه څوپوری قطعیت ونه مومی نه تطبیق کیږي بی له هغو مواردو چه قانون ئی صریحا اجازه ورکاندی.

دری سوه اوونوی یمه ماده: په جزائی دعوو کېنې د صادرو شویو حکمونو تطبیق ددی قانون په حکمونو برابر دڅارنوالی دغوښتنی له مخه کیږي. دری سوه اته نوی یمه ماده: د حق العبد په دعوی کېنې دصادر شوی حکم تطبیق د حقوقی اجراآتو د قاعدو مطابق د حق العبد د مدعی د غوښتنی له مخه کیږي.

دری سوه نه نوی یمه ماده: څارنوالی مکلفه ده چه د جزائی دعوو په باب دصادرو شویو واجب التنفیذ حکمونو د په ځای کولو دپاره اقدام وکړي، څارنوالی په دی لاره کېنې د امنیه قواو نه کومک غوښتنی شی.

خلور سومه ماده: د نقدی جزا او لگښتو نو په باب صادر شوی حکمونه که څه هم استیناف ئی شوی وی بی له څنډه واجب التنفیذ دی. دغه شان دغلا یا د غلاپه ارتکاب باندی د شروع کولو له مخه د حبس په باب صادر شوی حکمونه او هم د متکرر تورن یا دهغه

چا په خلاف صادر شوی حکم چه په افغانستان کښی یو ټاکلی هستوگنځی نه لری بی له ځنډه واجب التنفیذ دی او دغه شان د تورن د حبس په باب د محکمی حکم په ټولو حالاتو کښی واجب التنفیذ دی او دغه شان د تورن د حبس په باب د محکمی حکم په ټولو حالاتو کښی واجب لـتنفیذ دی او یا دا چه تورن کفاله ورکړی چه د حکم د استیناف او د هغه د میعاد تیریدو په صورت کښی به د حکم د تنفیذ نه غاړه نه غړوی او چه کله د حکم استیناف وشی دی به غونډی ته حاضرېږی او د صادر شوی حکم نه به مخ نه اړوی. هغه مبلغ چه په داسی حالاتو کښی ئی د کفالی په حیث وړاندی کونه واجب ده د حبس د جزا په حکم کښی ټاکل کیږی.

که چیري تورن په توقیف کښی وی محکمه کولی شی چه د حکم د موقت تنفیذ امر صادر کړي.

څلور سوه یوه ماده: هر کله چه ددی قانون د څلور سومی مادی د حکم مطابق د حبس جزا نافذه شوه د آزادی تحدیدوونکی جزاوی هم چه د حبس له جزا سره یوځای د محکمی په حکم کښی شاملی شوی دی تنفیذ کیږی.

څلورسوه دوهمه ماده: دارالتادیب یا بل ځای ته د تورن دلېږلو یا د پلار یا ولی نه غیر بل چاته دهغه دسپارلو حکم که استیناف ئی هم شوی وی واجب التنفیذ دی.

څلور سوه دریمه ماده: که چیري تورن په توقیف کښی وی او حکم د تورن په برائت یا په داسی جزا شوی وی چه تطبیق حبس ئی نه غواړی او یا په صادر شوی حکم کښی د تنفیذ د ځنډولو امر شوی یا تورن په توقیف کښی محکوم بها موده پوره کړی وی تورن سمدستی خوشی کیږی.

څلور سوه څلورمه ماده: ددی فصل په پورتنو مادو کښی د درج شویو حالاتونه پرته ددی قانون په دری سوه نه څلویښتمه ماده کښی د درج

شوی استیناف غوښتنی په میعاد او په دغه موده کښی د ننه په  
غوښتل شوی استیناف باندی دغور په دوران کښی د حکمونو  
تطبیق ځندیږی.

څلور سوه پنځمه ماده: محکمه په هغه وخت کښی چه د حق العبد مدعی ته د  
تضمیناتو وروکولو په باب خپل حکم صادروی که څه هم  
استیناف ئی شوی وی کولی شی چه د ټول محکوم بها یا  
دکفالی له ورکړی سره د ځینی محکوم بها مبلغ د موقت تنفیذ  
امر وکړی او محکمه کولی شی چه محکوم له دکفالی د ورکړی  
نه معاف کړي.

#### دوهم باب

##### د اعدام د جزا تنفیذ

د شخص د مرگ د حکم د قطعیت د پاره د تمیز د مربوط د  
یوان د غړو د رایو اتفاق شرط دی.

څلور سوه شپږمه ماده: کله چه د شخص د مرگ حکم ددی قانون د احکامو  
مطابق قطعیت و مومی د قضیئی پانی له فیصلی سره د هغی  
له صادريدو نه پس په یوه هفته کښی دننه دننه د قاضي  
القضات په واسطه با چاته وړاندی کیږی، په هغه صورت کښی  
چه با چا د محکوم علیه د بښنې یا دده د جزا دتبدیل امر صادر  
نه کړی او فیصله امضا کړي حکم په ځای کیږی.

څلور سوه اوومه ماده: په مرگ محکوم علیه د خاړنوالی په امر د عدل د وزیر د  
لاړښودنې لاندی د حکم تر تطبیقه پوری په محبس کښی ساتل  
کیږی.

څلور سوه اتمه ماده: په مرگ باندی د محکوم علیه اقارب کولی شی چه د  
حکم د تطبیق نه تریوی ورځی پخوا پوری له ده سره لیدل کتل  
وکړی. دمحبس اداره مکلفه ده چه په موضوع باندی د محکوم  
علیه اقارب خبر کړي.

څلورسوه نهمه ماده: که چیري د محکوم علیه دین د مذهبی و اجباتو د اجرا ایجاب کاوه نو لارمی اسانتیاوی ورته برابرولی شی.

څلورسوه لسمه ماده: د مرگ جزا په محبس کښی دننه یا په یو بل پټ ځای کښی د څارنوالی دلیکلی غوښتنی له مخه چه ددی قانون د څلور سوه اوومی مادی د مندرجو اجراآتو په کولو مشتمله وی تطبیقیری.

څلورسوه یوو لسمه ماده: د مرگ جزا دڅارنوالی دیو غړی، د محبس د آمر، د محبس د ډاکتر یا دیو بل داسی ډاکتر په مخکښی چه دڅارنوالی له خوا موظف شوی وی تطبیقیری.

د مرگ دحکم د تنفیذ په وخت کښی دحق العبد مدعی او د محکوم علیه مدافع وکیل ته هم د حاضریدو اجازه ورکول کیږی د تنفیذ په وخت کښی باید چه د مرگ په باب د صادر شوی حکم متن او هغه تور چه په محکوم علیه باندی د مرگ د حکم د صادریدوباعث شوی دی د حکم د تطبیق په ځای کښی حاضرینو ته ولوستل شی.

که چیري محکوم علیه څه ویل غواړی نو د څارنوالی غړی هغه لیکي او په محضر کښی ئی درجوی.

کله چه تنفیذ پای ته ورسیږی د څارنوالی غړی موضوع په محضر کښی قیدوی او د محکوم علیه د وفات او د وفات د پېښیدو د ساعت په باب د ډاکتر تصدیق اخلی.

څلور سوه دولسمه ماده: د مرگ د جزا تنفیذ د عامی رخصتی په ورځو کښی جواز نه لری.

څلور سوه دیار لسمه ماده: که چیري په مرگ محکوم علیه یوه حامله ښځه وی دهغی د جزا تطبیق د حمل د زیږیدو نه تر دوه میاشتی وروسته مودی پوری ځنډیږی.

څلورسوه څوار لسمه ماده: که چیري په مرگ محکوم علیه داسی اقارب ونه لری چه دده د کالبوت د سپارلو غوښتنه وکړی نو کالبوت د

دولت په لگښت د شریعت په احکامو برابر څښیری. څښول باید  
چه بې له احتفاله پای ته ورسیری.

### دریم باب

د آزادی د تحدید وونکو جزاگانو تنفیذ

څلور سوه پنځلسمه ماده: د آزادی د تحدید وونکو جزاگانو احکام د څارنوال د  
امر له مخه د عدل د وزیر په لارښو نه تنفیذیری.

څلور سوه شپاړسمه ماده: هغه څوک چه د محکوم بها حبس موده ئی له دری  
میاشتو زیاته نه وی کولی شی چه ددی قانون د څلور سوه اته  
پنځوسمی مادی او ورپسی موادو په احکامو برابر غوښتنه  
وکړی چه له ده څخه دی د زندان نه بهر کار و اخستل شی خو په  
دی شرط چه د قانون احکامو دی د داسی غوښتنی کولو نه  
محروم کړی نه وی.

څلور سوه اوو لسمه ماده: هغه ورځ چه تنفیذ پکښی شروع کیږی د محکوم  
علیه د جزا په موده کښی حسابیری. محکوم علیه د جزا د  
مودی د ختم د ورځی په سباله د بندیانو د خلاصون په ټاکلی  
ساعت خوشی کیږی.

څلور سوه اتلسمه ماده: که چیری د تورن د محکوم بها حبس موده څلیر ویشته  
ساعته وی د هغی تنفیذ د ده د گرفتاری په دوهمه ورځ د  
بندیانو د خلاصون په ټاکلی ساعت پای ته رسیږی.

څلور سه نولسمه ماده: د آزادی د تحدید وونکی جزا د مودی شروع د واجب  
التنفیذ حکم له مخه د توقیف د مودی او گرفتاری د مودی د  
مجرا کولو د رعایت سره سره د گرفتاری د ورځی نه شروع  
کیږی.

څلور سوه شلمه ماده: که چیری تورن د هغه جرم ته دکوم له کبله چه توقیف  
شوی دی براءت حاصل کړی دده توقیف موده دهغه بل جرم په  
محکوم بها موده کښی چه ده ئی د توقیف په دوران کښی

ارتکاب کړې دی یا په دغه دوران کښې د هغه په باب له ده نه تحقیق شوی دی مجری کیدی شي.

خلورسوه یویشتمه ماده: که چیرې د آزادۍ تحدید وونکی جزا دگڼو جرمونو له کبله وی نو دتوقیف د مودی طرح لومړی له جزاگانو کیږي.

خلورسوه دوه ویشتمه ماده: که چیرې د آزادۍ په تحدید وونکی جزا باندې محکوم شوی شخص یوه داسې ښځه وی چه د شپږمې میاشتی یا دهغی نه دزیاتۍ مودی حمل یې په گیده وی نو د حمل د زیږولونه تر دوو میاشتو وروستو مودی پورې دهغی د جزا د تنفیذ ټالول جواز لری او په دی صورت کښې د محکوم علیه سره ددغې مودی ترتیریدو پوری د توقیف شوی شخص په څیر معامله کیږي.

خلورسوه درویشتمه ماده: که چیرې د آزادۍ په تحدید وونکی جزا یاندې محکوم شوی شخص په داسې ناروغۍ اخته وی چه پخپله دغه ناروغی یا د جزا د تنفیذ له کبله دهغه ژوند په خطر کښې اچوی نو دجزا دتنفیذ ټا لول جواز لری.

خلور سوه څلیرویشتمه ماده: که چیرې د آزادۍ په تحدید وونکی جزا باندې محکوم شوی شخص لیونی شي د جزا تنفیذ دده تر په سد کیدو پوری ځنډول کیږي او څارنوالی کولای شي چه د عقلی ناروغیو د علاج یو مرجع ته دده دلیردولو امر صادر کړي. په دی حالت کښې دکتنی او علاج موده له محکوم بها موده څخه طرح کیږي.

خلور سوه پنځو یشتمه ماده: که چیرې ښځه او میره دداسې مودی په حبس محکوم شي چه له یوه کاله زیاته نه وی که څه هم دغه حکم د مختلفو جرمونو په اثر صادر شوی وی که چیرې مخکښی نه وی محبوس شوی او که څه هم د دواړو جرمونه یو له بله مختلف وی د دوی دواړو له جملې څخه د یوه د جزا د تنفیذ ټالول دبل ترخلاصون پوری جواز لری خو په دی شرط چه دوی د یو داسې

صغير متکفل وی چه عمر ئی له پوره پنحلسو کلونونه اوبنتی نه  
وی او په افغانستان کښی د هستوگنی یو څرگند ځای ولری.  
څلورسوه شپږ ویشتمه ماده: په هغو حالاتو کښی چه د محکوم علیه د جزا د  
تنفیذ ټالول جائز وی څارنوالی کولی شی چه د محکوم علیه نه  
دداسی نغدی کفالی غوښتنه وکړی چه دټالولو د سبب دپورته  
کیدونه وروسته له تنفیذ څخه ونه تښتی، دنقدی کفالی مبلغ د  
ټالولو په امر کښی ټاکل کیږی. څارنوالی د محکوم علیه د  
تښتنی دمخ نیوی دپاره د احتیاط له مخه نور هغه شرایط چه  
لازم ئی وگڼی په محکوم علیه باندی اینودی شی.  
څلور سوه اووه ویشتمه ماده: په قانون کښی د درج شویو حالاتونه پرته دجزا  
دمحکوم بها مودی له تیرو لونه اول د محکوم علیه خلاصون  
جواز نه لری.  
څلور سوه اتویشتمه ماده: د هغو محکوم علیهم صغیرانو خلاصون چه د  
څارنوالی د غوښتنی له مخه دارالتادیب یا بل ځای ته سپارل  
شوی دی د دارالتادیب یا بل ځای د آمر د رائی له اخستلو پس  
کیږی.  
څلور سوه نه وینستمه ماده: په هغو کسانو باندی دازادی د تحدیدوونکی جزا  
تنفیذ چه د خپل عمر اوولسم کال ته نه دی رسیدلی په خاصو  
ځایونو کښی او د نورو محکوم علیه نه بیل کیږی.

### څلورم باب

#### مشروط خلاصون

څلور سوه دیرشمه ماده: کله چه د آزادی د تحدیدوونکی جزا په قطعی حکم  
محکوم شوی شخص د خپلی جزا دری ربعې په محبس کښی  
تیرې کړی او په محبس کښی دده گوزاره دهستوگنی په موده  
کښی دده دنفس د اصلاح کیدو ډاډ ورکوی نو د ده مشروط  
خلاصون جواز لری بې له دی چه دده خلاصون عامه امنیت ته

خطرہ راولپڑہ کاندی. هغه موده چه محکوم علیه ئی باید په زندان کښی تیره کړی په هیڅ صورت باید له نهو میاشتو کمه نه وی.

که چیري جزا عمری بندوی نو د محکوم علیه مشروط خلاصون په زندان کښی له پنځلسو کلونو تیروولونه مخکښی جواز نه لری.

خلورسوه یو دیرشمه ماده: که چیري هغه جزاګانی گښی وی چه شخص پری دهغو جرمونو له کبله محکوم شوی دی چه زندان ته له ننو تلو مخکښی یی د هغو ارتکاب کړی وی نو مشروط خلاصون ئی د جزا د پاتی ټول وخت او د هغی جزا د مودی څخه حسابیږی چه دغه جرم کولوله کبله پری محکوم شوی دی.

خلور سوه دوه دیرشمه ماده: که چیري د آزادی په تحدیدوونکی جزا باندی محکوم علیه په توقیف کښی داسی موده تیره کړی وی چه د محکوم بها مودی نه د طرح کولو قابله وی نو په دی صورت کښی، مشروط خلاصون د ټولی محکوم بها مودی له مخه کیږی. د عفوی دصادریدو له مخه د جزا تخفیف دهغی مودی په حساب کښی نه شی نیول کیدی چه تیروول ئی د مشروط خلاصون د پاره ضروری دی.

خلور سوه دری دیرشمه ماده: مشروط خلاصون تر هغه وخته پوری جواز نه لری چه خو محکوم علیه ټول هغه محکوم بها مالی التزامونه تحویل کړی نه وی چه د ابتدائیه محکمی له خوا پری د جرم له کبله محکوم شوی دی. خو په دی شرط چه د محکوم علیه له وا که د دغو مالی التزامونو تحویلی محاله ونه کښله شی.

خلور سوه څلور دیرشمه ماده: مشروط خلاصون د داخله وزارت د محبسونو د لوی آمر په پیشنهاد او د عدل دوزیر په موافقه کیږی.



خلور سوه پنځه دیرشمه ماده: هغه شرطونه چه مشروط خلاصیدونکی باید د هغو مراعات وکړي د عدل د وزیر له خوا ټاکل کیږي.  
د غه شان هغه شرطونه هم چه لکه په ټاکلی ځای کښي د اوسیدو، د معیشت د طرز، د ښې گوزاری د ضمانت ورکولو په باب په ده اینودل کیږي د عدل د وزیر په امر کښي څرگند ښودل کیږي.

خلورسوه شپږ دیرشمه ماده: بندی د مشروط خلاصون د امر سره مربوطی اداري ته سپارل کیږي چه د دغه امر د اجرا کولو او هم د یوی داسی تصدیق پانی د ورکولو په باب چه د محکوم بها جزا نوم، د هغی موده، د هغی د تیریدو ټاکلی نیټه او د مشروط خلاصون نیټه پکښي درج شوی وی اقدام وکړي، هغه شرطونه چه باید مشروط خلاصیدونکی ئی رعایت وکړي او هغه واجبات چه په ده باندی اینودل شوی دی هغه هم په تصدیق پانه کښي درج کیږي او په هغی کښي ده ته اخطار ورکول کیږي چه که د دغو شرطونو لوو واجباتو رعایت ونه کړي یا داسی څه وکړي چه دده په بده گوزاره دلالت وکړي مشروط خلاصون لغو کیږي او دی د لاندینی مادی د حکم سره سم زندان ته په ستنه پیول کیږي.

خلور سوه اووه دیرشمه ماده: که مشروط خلاص شوی د خلاصون د شرطونو رعایت ونه کړي او خپل واجبات په ځای نه کړي، مشروط خلاصون لغو کیږي، او شخص بیرته زندان ته بیول کیږي چه خپله پاتی موده پکښي تیره کړي په دې حالت کښي د خلاصون لغو کول د څارنوالی په پیشنهاد او د عدل د وزیر په امر کیږي.  
په دې باب چه کوم پیشنهاد د کیږي باید موجه اسباب پکښي ذکر شی.

څلور سوه اته دیرشمه ماده: که چیري د مشروط خلاصون لغو کول لږم وگڼل شی څارنوالی کولی شی چه په خپل تشخیص یا د مربوط مقام په پیشنهاد د خلاص شوی شخص د گرفتاری او توقیف امر د عدل د وزیر ترقراره پوری صادر کړي. په دی صورت کښی دا په کاردی چه دتورن د بند موده له پنځلسو ورځو زیاته نه شی او یا دا چه د لوی څارنوال امر حاصل کړی شی او هر کله چه د مشروط خلاصون امر لغو کړی شی نو هغه موده چه تورن په دی صورت زندان ته د بیرته راوستلونه پس تیره کړی ده د واجب التنفیذ مودی نه تخفیفیږی.

څلور سوه نه دیرشمه ماده: که چیري مشروط خلاصون د محکوم بها جزا د مودی تر اخره پوری لغو نه کړی شی نو پسی قطعی کیږی

که چیري محکوم بها جزا عمری بند وی نو د مشروط خلاصون د دری کاله تیریدونه پس د خلاصون امر قطعی کیږی.

سره ددی هم که چه مشروط خلاص شوی دیو داسی جنایت یا جنحی د ارتکاب له کبله چه دده پخوانی جرم ته ورته وی دپورتنی فقری په موده کښی د ننه دننه یوځل بیا محکوم علیه شی نوکه چیري په دوهم حکم دری کاله نه وی تیر شوی د مشروط خلاصون لغو کول جواز لری.

څلورسوه څلویښتمه ماده: که چیري د مشروط خلاصون قانوني شرطونه موجود وی، د بندی مشروط خلاصون په دوهم وارهم کیدی شی، په دی حالت کښی د محکوم بها جزاء پاتی موده د محکوم بها جزا ټوله موده گڼل کیږی:

که چیري محکوم بها جزا عمری بند وی نو مشروط خلاصون د دری کالو د تیروولو نه مخکښی جواز نه لری.

څلور سوه يوڅلو يېنېتمه ماده: څارنوالۍ د مشروط خلاصون په باب شکایتونه دغور لاندې نيسي او د هغو د لړۍ کولو د پاره لږم اجراءات کوي.

## پنجم باب

## د نقدی تادیاتو د احکامو تنظیم

خلور سوه دوه څلویښتمه ماده: د هغو مبلغو نوچه د نښه جزا له درکه ئی دولت مستحق دی او دهغو مبلغو نوچه باید بیرته ورکړل شی او د دعوی د لگښت او تعویضاتو د تسوئی له کیدلو وروسته څارنوالی مکلفه ده چه مقدار ئی له تنفیذه مخکښی محکوم علیه ته ابلاغ کړی خوپه دی شرط چه دغه مقدار په حکم کښی نه وی څرگند شوی.

څلور سوه درى څلوېښتمه ماده: حکومت ته د قابل تاديه مبلغ تحصيل د هغو حقوقي اجراآتو قاعدو مطابق چه په حقوقي مسایلو تطبیقېږي او د دولتي مالونو د تحصيل په اداري لارو چارو حوازلري.

څلورسوه څلورو څلوېښتمه ماده: که چیري تورن قابل تادیه مبلغ دولت ته ورنه کړي څارنوالی د دې قانون د څلور سوه نه څلوېښتمی مادی اوورپسی موادو د احکامو مطابق د تورن د توقیف امر صادروي.

خلور سوه پنځه څلوېښتمه ماده: که چیري د نقدی جزاء او د هغه څه چه اعاده ئی لارمه ده او د تعویض او د دعوی د لگښتونو په ورکړه یوځای حکم صادر شی او د محکوم علیه مال د هغو ټول د پوره کولو د پاره کافی نه وی هغه مبلغ چه لاس ته راشی په دی ترتیب په مستحقینو ویشل کیږی:

اول: هغه لگښتونه چه بايد دولت ته ورکړل شي.

دوهم: هغه مبلغ چه بايد د حق العبد مدعی ته ورکړل شی.

درېم: د نقدی جزا مبلغ او هغه څه چه د تعویض په نامه یا د  
اعادی له لاری باید دولت ته ورکړل شی.

څلور سوه شپږ څلوېښتمه ماده: که چیري شخص توقیف شی او په نتیجه کېښی  
یواځی په نقدی جزا محکوم شی نو محکوم علیه ته د هری  
ورځی توقیف په سرکښی پنځوس افغانی مجری ورکول کیږی.  
که چیري په حکم کېښی نقدی جزا او حبس دواړه وی او توقیف  
موده ئی د محکوم بها حبس له مودی زیاته وی نو محکوم علیه  
ته د زیاتو ورځو په سرکښی د پورتنی فقری مطابق د دغه مبلغ  
نه مجری ورکول کیږی.

څلور سوه اووه څلوېښتمه ماده: ابتدایه قاضی په استثنائی حالاتو کېښی د  
تورن د غوښتنی او د څارنوالی د موافقی له مخه کولی شی چه  
محکوم علیه ته د دولت مستحقه مبلغ د ورکولو په باب مهلت  
ورکړی او یائی د ورکړی د پاره قسطنونه وټاکي خوپه دی شرط  
چه دمهلت یا قسطنونو ټوله موده له نهو میاشتو

زیاته نه شی.

د دغسی غوښتنی د منلو یا نه منلو په باب صادر شوی امر د  
استیناف وړنه دی. که چیري تورن د یو قسط تحویل وځنډوی  
نوقسطنونه له منځه ځی او قاضی که لازمه وگڼی د قسط د لغو  
کولو امر صادر ولی شی.

#### شپږم باب

د حکم د تنفیذ په غرض توقیف

څلور سوه اته څلوېښتمه ماده: دهغه مبلغ د تحصیل د پاره دمجرم توقیف جواز  
لری چه د جرم د ارتکاب له کبله د هغه په ورکړه محکوم شوی  
دی.

توقیف یوه ورځ د پنځو سو محکوم په افغانیو په مقابل کېښی  
تطبیق کیږی.

د قباحتونو په باب د توقیف موده د نقدی جزا د تحصیل د پاره له اوو ورځو او ددعوی دلگښت او دهغه څه چه اعاده ئی لارمه ده او د تعویض دپاره له اوو ورځو زیاتیدلی نه شی. د جنحو او جنایتونو په باب د توقیف موده د نقدی جزا د تحصیل دپاره له درو میاشتو او ددعوی د لگښت او هغه څه چه اعاده ئی لارمه او د تعویض د پاره له درو میاشتو زیاتیدلی نه شی.

څلور سوه نه څلوېښتمه ماده: په هغو محکوم علیهم باندی د توقیف په شکل تنفیذ نه شی کیدی چه د جرم د ارتکاب په وخت کښی یی عمر له پنځلسو پوره کلونو اوښتی نه وی او یا د حبس په جزا باندی د جزا د ځنډ سره محکوم شوی وی.

څلور سوه پنځو سمه ماده: ددی قانون دڅلور سوه یوویشتمی او څلور سوه څلویرو ویشتمی مادی حکمونه د تنفیذ په برخه کښی دتوقیف په وسیله تطبیقیری.

څلور سوه یوینځوسمه ماده: که چیری احکام متعدد وی او ټول د قباحتونو، یا جنحو یا جنایتونو په باب صادر شوی وی تنفیذ د ټول محکوم بها مبلغ له مخه کیږی.

په دی حالت کښی باید چه دتوقیف موده د جنحو او جنایتونو د جزا د اخیښت حد نه او د قباحتونو په باب له یوینستو ورځو زیاته نه شی، خو که چیری جرائم مختلف النوع وی نو دهر جرم د جزا حدا کثر په نظر کښی نیول کیږی خو البته دتوقیف موده په هیڅ حالت کښی د نقدی جزا د تحصیل دپاره له شپږو میاشتو او دلگښتونو، او دهغه څه چه اعاده ئی لارمه وی او دعوض د تحصیل دپاره له شپږو میاشتو نه زیات تبدیلی نه شی.

څلور سوه دوه پنځوسمه ماده: که چیری محکوم فیها جرائم مختلف وی نوهغه مبلغ چه ورکړ شوی دی یا د محکوم علیه په شتمنی باندی د حکم د تطبیق په لاره تحصیل شوی دی نولو مړی په جنایتونو

کښی بیا په چنحو او ورپسې په قباحتونو کښی د محکوم بها مبلغ نه طرح کیږی.

څلور سوه دری پنځو سمه ماده: د توقیف په لار تنفیذ د څارنوالی د امر له مخه د عدل د وزیر دلارښودنی مطابق کیږی. اوله هغه وروسته چه دا خبره تورن ته ددی قانون د څلور سوه دری څلویشتمی مادی مطابق ابلاغ کړی شوه او د آزادی تحدیدوونکی موده هم تیره شوی وه شروع کیدای شی.

څلور سوه څلور پنځو سمه ماده: څه وخت هغه چه مبلغ چه تحصیل یی مطلوب دی د هغه دطرحی نه پس چه یا محکوم علیه ورکړی او یا دده په شتمنی باندی دحکم د تطبیق له لاری تحصیل شوی دی په پورتنو موادو کښی دراغلی سنجش له مخه د هغه مودی سره مساوی شی چه محکوم علیه په توقیف کښی تیره کړی ده، نو توقیف پای ته رسیږی.

څلورسوه پنځوسمه ماده: محکوم علیه دلگښتونو دعوض او دهغه څه له ورکړی څخه چه اعاده ئی لازمه ده او دغه شان د توقیف په لار د نقدی جزا له ورکړی څخه یواځی په هغه صورت معافیدلی شی چه دهر و پنځوسو افغانیو په سر یوه ورځ په توقیف کښی تیره کړی. که چیري د جنحو هغی محکمی ته چه دمحکوم علیه دهستوگنی ځای دهغی په قضائی ونډ کښی دننه وی دا جوتنه شی چه محکوم علیه په ورکړه قادر دی او محکمی پری دور کړی حکم هم کړی د خو تعلل کوی کولی شی چه په ده باندی د توقیف په لار د تنفیذ امر صادر کاندی، په دغسی حالت کښی دتوقیف موده له درو میاشتو زیاتیدلی نشی او په دغه حالت کښی د توقیف په بدل کښی د عوض د مبلغ نه هیڅ مقدار نه طرح کیږی. د محکوم له پلوه په معموله طریقه دعوی اقامه کیږی.

څلورسوه شپږ پنځو سمه ماده: محکوم عليه کولی شی چه د توقیف د امر له صادریدو نه مخکېنې هر وخت د څارنوالی نه غواړي چه دکوم مبلغ حکم په ده شوی دی هغه دی په یوداسی لای او یا صنعتی کار باندی چه دی ئی اجرا کړی بدل کړي.

څلور سوه اووه پنځوسمه ماده: محکوم علیه دپورتنۍ مادی ذکر شوی کار د یوی دولتی اداری د پاره بی مزدوری دهغی مودی په اندازه برابر چه دتوقیف له لاری دتنفیذ له مخه په ده باندی راتله اجرا کوی. څلور سوه اته پنځوسمه ماده: دهغه قسم کار ونو دانو اعو ټاکنه چه ددې قانون دڅلور سوه شپږ پنځوسمی مادی مطابق پرې دی محکوم علیه بوختیدنه جواز لری او دغه شان هغه اداری مربوط مراجع ټاکل چه دغه انواع تثبیتوی د مربوطه وزارت د وزیر د قرار له مخه کیږی.

څلور سوه نه پنځو سمه ماده: په کار باندی د څلور سوه شپږ پنځوسمی ماده د حکم مطابق د محکوم علیه بوختیدنه دهغه بنار یا ولسوالی نه بهر چه دی پکښی او سی جواز نه لری.

څلور سوه شپیتمه ماده: هغه محکوم علیهم چه دڅلور سوه شپږ پنځوسمی مادی د حکم مطابق ئی په کار باندی بوختیدنه ټاکل شوی وی خو هغه ځای ته چه د دوی د کار د پاره په گونه شوی دی بی دکم معقوله عذره نه ورځی یا د کارد کولو ته پتیږی یا د یوی ورځی د ټاکلی اندازی کار نه پوره کوی توقیف ځای ته لیږل کیږی چه دقانون مطابق د توقیف په لار د تنفیذ امر پری تطبیق شی. محکوم علیه نه دهغو ورځو مجرا و رکوله کیږی په کومو کښی چه ده مطلوب کار اجرا کړی دی.

څلور سوه یوشپیتمه ماده: همدغه شان د توقیف د لاری نه دتنفیذ حکم په هغو محکوم علیهم باندی هم تطبیق کیږی چه کار په توقیف غوره وگڼی خو داسی کار پیدانه شی چه په هغه باندی د دوی په بوختیدنه څه ښیگره په لاس راغلی شی.

څلور سوه دوه شپيتمه ماده: د هری ورځی دکار په سر دهغه مبلغ له جملې نه  
چه ورکړه ئی دولت ته لارمه ده لکه د تعویض جزا، هغه څه چه  
اعاده ئی لارمه ده او د دعوی لگښت پنځوس افغانی طرح  
کیږی.

#### اووم باب د تنفیذ اشکال

څلور سوه دری شپيتمه ماده - هر قسم اشکال چه د محکوم علیه له پلوه د  
تنفیذ په مقابل کښې را ولاړشی هغې محکمې ته وړاندې کیږي  
چه د تنفیذ محل د هغې په قضائی ونډ کښې د ننه وي  
څلور سوه څلور شپيتمه ماده: نزاع بې له ځنډه دڅارنو نوالی په لاس محکمې ته  
وړاندې کیږي، ذي علاقه کسان مکلف کیږي چه د نزاع د  
پریکړي دپاره کمه غونډه ټاکل کیږي چه هغې ته حاضر شي.  
محکمه چه د څارنوالی او ذي علاقه اشخاصو بیان واورى نو د  
موضوع د پریکون اقدام کوي. په دغه باب د محکمې قرار  
نهایى دی.  
محکمه که لارمه وگڼي کولای شي چه لازم تحقیقات وکړی او د  
دي خبری واک لري چه د نزاع د پریکړی تر نتیجې پورې د تنفیذ  
د ځنډولو امر صادر کړي.  
دغه شان څارنوالی کولای شي چه که لارمه وگڼي محکمې ته د  
نزاع له وړاندې کیدونه مخکښې په موقت صورت د حکم تنفیذ  
ځنډوي.  
څلور سوه پنځمه شپيتمه ماده: که چېرې د محکوم علیه د شخصیت په سر نزاع  
پېښه شي نو پریکړه ئی د دوو پورتنو مادو د احکامو مطابق  
کیږي.



خلورسوه شپږ شپيتمه ماده: که چېرې د محکوم عليه په شتمنی باندې د مالي احکامو د تنفيذ په حالت کښې د تنفيذ لاندې راغلو مالونو په باب د محکوم عليه نه پرته د بل چاله پلوه نزاع را ولاړه شي نو دا موضوع د حقوقو محکمی ته د حقوقي اجرائتو د قاعدو مطابق وړاندې کيږي .

#### اتم باب

د محکوم عليه د مړینې له کبله د حکم سقوط  
خلورسوه اووه شپيتمه ماده: که چېرې محکوم عليه د حکم د قطعیت نه وروسته ومړی نو حکم ساقطیږي .  
خلورسوه اته شپيتمه ماده: د محکوم عليه د مړینې له کبله د حکم سقوط د ده په متروکه باندې د عوض دور کړی، د هغه چه څخه دور کړی چه اعاده ئې لارمه ده او د دعوی د لگښت په باب د مالي جزا د حکم د نافذ کیدو مخه نه نیسي .

#### نهم باب

##### د حیثیت جارویستنه

خلورسوه نه شپيتمه ماده: هر څوک چه په جنایت یا جنجه کښې محکوم عليه واقع شي هغه ته د حیثیت جارویستنه جواز لري .  
خلورسوه اواییمه ماده: د حیثیت د جارویستنی حکم د محکوم عليه د غوښتنې له خه د جنایاتو د مربوطي محکمې له پلوه د صادرېږي .

خلورسوه یو اواییمه ماده: حیثیت د جارویستنی په باب ددې شرطونو رعایت کيږي .

۱: جزا باید یه مکمل صورت نافذه شوی یا یی عغو صادره شوی وي .

۲: که چېرې جزا د جنایت له کبله وي نو د تنفيذ له تاریخه په ئی شپږ کاله او که د جنحی له کبله وي د تنفيذ له تاریخه به یې

درې کاله تیر شوي وي. او که چېرې دغه حکم د جرم د تکرار په اثر صادر شوی وي نو پورتنی موده یو په دوه کیږي .

خلورسوه دوه او یایمه ماده: که چېرې محکوم علیه د اصلي جزا د زغملو نه پس د پولیس د څارنې لاندې نیول شوی وي نو د حیثیت د جارویستني موده پولیس د څارنې د ختمیدو له وروستۍ ورځې نه حسابېږي .

خلورسوه درې او یایمه ماده: که چېرې محکوم علیه په مشروط ډول خلاص شوی وي د حیثیت د جارویستلو موده د جزا د ختمیدو د ټاکلي تاریخ او یا له هغه تاریخ چه مشروط خلاصون نهائی شکل غوره کوي حسابېږي .

خلورسوه څلور او یایمه ماده: د حیثیت د جارویستنی حکم هغه وخت صادریدلی شي چه محکوم علیه نقدي جزاء هغه څخه چه اعاده ئی لارمه ده او عوض او د دعوی لگښت پوره پوره ورکړی وي .

که چېرې محکوم علیه خپله نشتمنی ثابته کړي نو محکمه کولای شي چه د حیثیت د جارویستلو په باب د محکوم بها مبلغ دور کړي د شرط نه تیر شي .

که چېرې د عوض، د هغه څه چه اعاده ئی لارمه ده او د لگښت محکوم له پیدا نه شي او یا د محکوم به اخیستلو نه ځان وژغوري نو محکوم علیه مکلف دی چه د حقوقي اجزاتو د قاعدو مطابق هغه امانت کیږدی .

که چېرې محکوم له ئې په پنځو کالو د ننه غوښتنه و نه کی نو د محکوم علیه له خوا د هغه بیرته اخستنه جواز لري .

که چېرې په محکوم علیه باندې د تضامن په اساس حکم صادر شوی وي نو یواځې د پور د هغې برخې پریکون چه په ده پورې تعلق لري کافي دی او که لارمه شي هغه برخه چه دی ئې باید پریکړی د محکمې له خوا ټاکل کیږي .

څلورسوه پنځه اويایمه ماده: که چېرې د حیثیت د جارویستنی دغوبنتنوال په باب گڼ حکمونه صادر شوي وي نو ترڅو پورې چه ده د هر حکم په باب په پورتنو مادو کښې درج شوی شرطونه پوره کړي نه وي تر هغې پورې د ده د حیثیت جارویستنه جواز نه لري او په دي حالت کښې د مودی د سنجش په باب د وروستی حکم تاریخ اعتبار لري.

څلورسوه شپږ اويایمه ماده: د حیثیت د چارویستنی غوښتنه په یوه عریضه کښې څارنوالی ته وړاندې کیږي، په دي غوښتن لیک کښې باید د غوښتنوال د هویت په باب، د هغه حکم تاریخ په باب چه دده خلاف صادر شوی او د هغو ځایونو په باب چه د حکم نه وروسته پکښې اوسیدلی دی لازم بیان درج وي .

څلورسوه اووه اويایمه ماده: څارنوالی د غوښتنوال په باب دخپل اطمینان حاصلولو دپاره د حکم د صادریدو نه پس په هر ځای کښې دده د اوسیدنی د مودی او نښې، د ده دگوزاری او معیشت دوسیلو په حقله او د نورو لازمو معلوماتو د لاس ته راوستلو دپاره خپل تحقیقات کوي، څارنوالی دغه تحقیقات د حیثیت د جارویستنی د غوښتن لیک په ملتیا د خپلی نظریې او د هغې د موجه اسبابو د ذکر سره د غوښتن لیک د وړاندې کیدو نه پس په درو میاشتو کې دننه دننه محکمې ته وړاندې کوي او دا پانی هم ورسره یو ځای کوي:

۱: د هغه حکم یو نقل چه د غوښتنوال خلاف صادر شوی دی .

۲: د ده دسوابقورپوټ .

۳: په محبس کښې د غوښتنوال د گوزاری رپوټ .

څلورسوه اته اويایمه ماده: د حیثیت د جارویستنی غوښتن لیک د محکمې له پلوه د غور لاندې نیول کیږي، محکمه د څارنوالی او غوښتنوال بیان اوریدلی شي او هم په دغه باب هر قسم معلومات حاصلولی شي .

غوبښتنوال کم نه کم د غونډۍ د کیدونه اته ورځې مخکېني محکمې ته په حاضریدو مکلف کیږي .

هغه حکم چه محکمه یې په دغه باب صادر وي یو اځې د ستری محکمې له خوا د قانون په تطبیق یا تاویل کښې د خطاء د پېښیدو په اساس پرې له نوی سره غور کیدی شي .

خلورسوه نه او یایمه ماده: که چېرې محکمې ته څرگنده شي چه د غوبښتنوال گوزاره د حکم د صادریدو له وخته راهیسی دده د ځان د اصلاح په باب د ډاډ وړ ده او د دې قانون د خلور سوه خلور او یایمی مادي دوه شرطونه هم موجود وی نو محکمه د حیثیت د جارویستنی په باب خپل حکم صادر وي .

خلورسه اتیایمه ماده: د حیثیت د جارویستنی د حکم یونقل د څارنوالي له پلوه هغې محکمې ته چه د جزا حکم ئې صادر کړی دی د اصلي حکم په حاشیه د قید کولو د پاره لیږل کیږی .

دغه شان د سوابقو په دفتر کې د حیثیت د جارویستنی د حکم د قیدولو امر صادر وي .

خلورسوه یو اتیایمه ماده: محکوم علیه ته د حیثیت د جارویستنی په باب د حکم صادرونه فقط یو ځل جواز لري .

خلورسوه دوه اتیایمه ماده: که چېرې د حیثیت د جارویستنی غوښتن لیک د محکوم علیه د گوزاري له مخه قبول نه کړي شي نو د غه غوښتن لیک د دوه کاله تیریدونه مخکېني تازه کیدی نه شي .

په نورو حالاتو کښې که چېرې لږمه شرطونه راجمع شي نو غوښتن لیک تازه کیدی شي .

خلور سوه دری اتیایمه ماده: که چېرې دا څرگنده شي چه د محکوم علیه خلاف نور داسې حکمونه صادرشوی دي چه محکمه ئی له صادریدو نه خبره نه وه پس د یو داسې جرم دار تکاب له کبله په جزا محکوم شي چه د دغه حکم د صادریدونه مخکېني پېښ شوی وي نو محکمه کولای شي چه د حیثیت د جارویستنی

حکم لغو کړی . د الغاء حکم د څارنوالي د غوښتنې له مخه د هغې محکمې له خوا صادرېږي چه د حیثیت د جاروېستنې حکم ئی صادر کړی وي .

څلورسوه څلور اتیایمه ماده: که چېرې په دې لاندنیو مودو کښې په محکوم علیه باندې د جنایت یا جنحي له کبله داسې جزائی حکم صادر نه شي چه دده په سوابقو کښې باید قید شي نو دده حیثیت د قانون په حکم جار وځي:

اول - د جنایت یا جنحي له کبله په جزا باندې د محکوم علیه په باب پدې لاندنیو جرمونو کښې د جزا په تنفیذ باندې د دولسو کلونه پس:

الف - غلایا د غلا کړو شیو نو پټ ساتل .

ب - حيله جوړول یا په امانت کښې خیانت کول .

ج - تزویر .

د - په دغو پورتنو جرمونو باندې یا د زراعتي پیداوار یا زراعتي کروندې یا د ونو په تلفولو پورې مربوطو جرایمو او یا د حیواناتو په تلفولو پورې مربوطو جرایمو باندې شروع .

دوهم - په پورتنۍ فقره کښې د ذکر شوي جنحي نه پرته جنحي له کبله په جزا باندې د محکوم علیه په باب د جزا په تنفیذ یا عفو باندې د اتو کلونو له تیریدونه پس . که چېرې محکوم علیه په صادر شوی حکم کښې متکرر پیژندل شوی وي دا موده یو په دوه کیږي .

څلورسوه شپږ اتیایمه ماده: د حیثیت د جاروېستنې د حکم صادريدو نه د آینده په باب د محکوم علیه د الزام د حکم د محوه کیدو موجب کیږي او ددې حکم ټول آثار لکه د اهلیت زوال، د مدني حقونو نه محرومیدل او نور له منځه باندې د بل چا خلاف د هغو حقونو په باب چه د الزام د حکم په نتیجه کښې ئی حاصل کړی دی مخصوصاً د هغه په باب چه اعاده یی لږمه ده او د عوض په باب تکیه نه شي کیدی .

## عمومي احكام

لومړۍ برخه هغه اجراءات چه د پانېو او حکمونو دور کیدو په صورت کښې کيږي

څلور سوه اته اتيايمه ماده: که چېرې اصل حکم د تنفيذ نه مخکښې او يا د تحقيق اوراق د قرار د صادریدو نه مخکښې ټول يا ځينې وړک شي د دې برخې د لاندې مادو حکمونه تطبیقېږي .  
څلور سوه نه اتيايمه ماده: که چېرې د حکم مثنی و موندله شي د اصل قايمقامه گڼل کيږي .

که چېرې مثنی د يو شخص يا يو مقام تصرف کښې څارنوالي د هغې محکمې نه د هغه شخص يا مقام دپاره چه د مثنی د سپارلو امر ئی ورته کړی دی د بلی مثني ليکلی امر حاصلوي او هغه څوک چه مخکښې ترې اخستل شوی ده بی د محصول له ورکړې د يو نقل مستحق دی .

څلور سوه نوی يمه ماده: د حکم د اصلي نسخي ورکيدل په هغه صورت کښې چه د اعتراض قانونی مراحل پرې تير شوی وي د محاکمي د جارويستنی موجب کيدی نه شي .

څلور سوه يو نو يمه ماده: که چېرې قضيه د سترې محکمې د غور لاندې وي او د حکم د مثنی لاس ته راوستل ناشونی وي نوکه چېرې په حکم باندې د اعتراض ټول مراحل تير شوي وي نو ستره محکمه د محاکمې د جارويستنی امر کوي .

څلورسوه دوه نوی يمه ماده: که چېرې د تحقيق پانې د تحقيق په باب دقرار له صادریدو نه مخکښې ټولی يا ځينې وړکی شي د تحقيق هغه برخه بيا نوی کيږي چه وړکی شوی پانې ورپورې تعلق لري . که چېرې فضيه د محکمې دغور لاندې نوي نو لازمه تحقيق د محکمې له پلوه کيږي .

څلور سوه دري نوى يمه ماده: كه چېرې د تحقيق پانې ټولې يا ځينې وركي شي او د محكمې حكم موجود وي او قضيه په ستره محكمه كېنې دغور لاندې وي نو د اجرا آتو هېڅ يوه برخه هم نه نوى كيږي بې له دې چه ستره محكمه ئې لارمه وگڼي .

څلورسوه څلور نوى يمه ماده: په دې قانون كېنې د ټولو درج شويو ميعادونو سنجش په افغانستان كېنې د رواج شمسي هجري تقويم له مخه كيږي .

څلور سوه پنځه نوي يمه ماده: د جنايت، جنحې او قباحاتو تعريف د مامورينو د جرمونو او د عامه امنيت او منفعت خلاف د جرمونو د جزا د اصولونامي د مشمولو جرمونو په باب په اتلسمه، نولسمه، شلمه او دوه ويستمه ماده كېنې شوى دي. د سايرو جرمونو په باب ددې قانون د مقاصدو دپاره دغه اصطلاحات دا معناوي لري:

الف: هغه جرمونه چه د اسلامي شريعت د حنفي فقهي د احكامو مطابق د حد يا د قصاص يا د نفس د دبت يا د اعدام د تعزير موجب وي جنايت گڼل كيږي .

ب: نور هغه اعمال چه د ذكر شوى فقهي د احكامو مطابق جرم گڼل شوى وي جنحه بلل كيږي بې له دې چه څارنوالى په خپله غوښتنه د هغه د مرتكب د پاره د يوي مياشتې نه د كمى مودى حبس وغواړي چه په دې حالت كېنې جرم قباحاتو بلل كيږي .

څلورسوه شپږ نوى يمه ماده: د اساسي قانون د يو سل او دوه ويستمې او د قضائى تشكيلاتو او صلاحيت د قانون د سلمې مادى د احكامو له مخه هغه و ظايف چه سترى محكمى ته سپارل شوى دى د دغې محكمى تر جوړيدو پورې د ۱۳۴۳ كال د عقرب د ۶ مې نېټې ۱۰۲۰ پر ۱۳۸۱ گڼې باچايى فرمان په موجب د تميز د محكمى د مربوطو ديوانونو له خوا اجرا كيږي .

خلورسوه اووه نوي يمه ماده: د انتقال په دوره کښې څارنوالی د جرمونو د تعقیب او تحقیق په برخه کښې خپل وظایف چه ددی قانون دمندرجاتو مطابق ورسپارل شوی دی د څارنوالی د چارو دتنظیم د قانون د احکامو مطابق د پولیس په ملگرتیا اجرا کوی.

خلورسوه اته نوی يمه ماده: د عدل وزارت مکلف دی چه ددی قانون د احکامو دتنفیذ دپاره لږمی تعلیماتنامی جوړی کړی.

خلورسوه نه نوی يمه ماده: هغه قوانین چه ددی قانون له احکامو سره مغایرت لری لغوشوی گڼل کیږی.

پنځه سومه ماده: داقانون په رسمی جریده کښې د نشریدو له نیټی څخه نافذیږی.



**Get more e-books from [www.ketabton.com](http://www.ketabton.com)**  
**Ketabton.com: The Digital Library**